

VERSLAG OVER
DE SOLVABILITEIT
EN DE FINANCIËLE
TOESTAND
2017
(GECONSOLIDEERD)

INHOUD

SCOPE	6
SAMENVATTING	7
Activiteiten en prestaties	7
Governance	7
Risicoprofiel	7
Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	8
Kapitaalbeheer	8
ACTIVITEITEN EN PRESTATIES	9
A.1 Profiel van de groep	9
A.1.1 Structuur	9
A.1.2 Toezichthouder en externe accountant	10
A.1.3 Activiteitenverslag	10
A.1.4 Human Resources Management	14
A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen	16
A.2.1 Niet-Leven	16
A.2.2 Leven	17
A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen	17
A.3.1 Informatie m.b.t. opbrengsten en kosten versus vorig jaar	17
A.3.2 Performantie (in %)	18
A.3.3 Investerings in effectisering	19
A.4 Prestaties in overige domeinen	19
A.5 Overige informatie	19

BESTUURSSYSTEEM	20
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	20
B.1.1 Raad van bestuur	20
B.1.2 Directiecomité	22
B.1.3 Gespecialiseerde comités die werden opgericht door de raad van bestuur	23
B.1.4 Andere comités	26
B.1.4.1 Benoemingscomité	26
B.1.5 Vergoeding van het bestuurs-, het beheers- of het controleorgaan	27
B.1.6 Aandeelhoudersstructuur	28
B.1.7 Belangrijke transacties	29
B.1.8 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	29
B.2 Risicomanagementsystemen inclusief de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit	30
B.2.1 De opdracht van het risicobeheer	30
B.2.2 Doelstellingen van het risicobeheer	30
B.2.3 Governance van het risicobeheer	31
B.2.4 Risicobeheer voor de groep	34
B.2.5 Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit	34
B.3 Interncontrolesysteem	37
B.3.1 Beschrijving van het intern controlesysteem	37
B.3.2 Risico-en controlebeoordelingsproces	37
B.3.3 Interne controle voor de groep	38
B.4 Compliance	38
B.5 Interne-auditfunctie	38
B.5.1 Opdracht	38
B.5.2 Organisatie & onafhankelijkheid	39
B.6 Actuariële functie	39
B.7 Uitbesteding	40
B.8 Overige informatie	40

RISICOPROFIEL	41
C.1 Verzekeringstechnisch risico	41
C.1.1 Onderschrijvingsrisico Leven	41
C.1.2 Onderschrijvingsrisico Niet-Leven	41
C.1.3 Beheer van het verzekeringsrisico	42
C.2 Marktrisico	43
C.2.1 Wisselkoersrisico	43
C.2.2 Renterisico	43
C.2.3 Risico inzake aandelenmarkt en vastgoed	44
C.2.4 Sensitiviteiten	44
C.3 Kredietrisico	44
C.4 Liquiditeitsrisico	46
C.5 Operationeel risico	46
C.6 Overig materieel risico	46
C.7 Overige informatie	46
WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN	47
D.1 Waardering van activa	47
D.1.1 Basis en methodes voor de Solvabiliteit II-waardering	47
D.1.2 Uitleg van de verschillen	49
D.2 Waardering technische voorzieningen Niet-Leven	50
D.2.1 Overzicht technische voorzieningen	51
D.2.2 Basis en methodes voor de Solvabiliteit II-waardering	51
D.2.3 Uitleg van de verschillen	53
D.2.4 Verhaalbare bedragen door herverzekeringscontracten en special purpose vehicles	55
D.3 Waardering van de technische voorzieningen Leven	55
D.3.1 Overzicht technische voorzieningen Leven	55
D.3.2 Basis en methodes voor de Solvabiliteit II-waardering	55
D.3.3 Werkhypotheses voor het waarderen van de technische voorzieningen	56
D.3.4 Door herverzekering verhaalbare bedragen	59
D.3.5 Controles en validering van de beste schatting	59

D.4 Effect van maatregelen voor langetermijngaranties	60
D.5 Waardering van andere verplichtingen	60
D.5.1 Solvabiliteit II-waardering van andere verplichtingen	60
D.5.2 Uitleg van de verschillen	60
KAPITAALBEHEER	62
E.1 Doelstellingen inzake kapitaalbeheer	62
E.2 Structuur en kwaliteit van het eigen vermogen	63
E.3 Aansluiting tussen Solvency en IFRS eigen vermogen	65
E.4 Kapitaalvereisten	65
E.4.1 Solvabiliteitskapitaalvereiste	65
E.4.2 Geconsolideerde Solvency II-ratio	66
E.5 Intern model	67
E.6 Undertaking specific parameters	67
E.7 Non compliance	67
E.8 Andere materiële informatie	67
LIJST VAN AFKORTINGEN	68
APPENDICES	69
G.1 Bijlage 1: Lijst van de opgenomen dochterondernemingen	69
G.2 Bijlage 2: Lijst van QRT	70

SCOPE

Dit rapport beschrijft de solvabiliteit en financiële toestand van de groep Belfius Insurance (geconsolideerd niveau).

SAMENVATTING

ACTIVITEITEN EN PRESTATIES

Als multikanaalverzekeraar op de Belgische markt biedt Belfius Insurance particulieren, zelfstandigen, ondernemingen, social-profitbedrijven en overheidsinstellingen een compleet gamma verzekeringsproducten aan, zowel in Leven als Niet-Leven producten.

In 2017 realiseerde Belfius een incasso op de Belgische markt van 1.728 miljoen euro, waarvan 61% in Leven.

Eind 2017 stelde de Belfius Insurance groep 1.254 medewerkers (voltijds equivalenten) tewerk.

Belfius Insurance heeft 2 operationele segmenten, Retail & Commercial Insurance ("RCI") en Public & Corporate Insurance ("PCI").

De Retail strategie is gebaseerd op 3 pijlers:

- De verdere ontwikkeling van het bankverzekeringsmodel, een van de groeimotoren van de Belfius Groep;
- Het DVV netwerk blijft de nadruk leggen op de toegevoegde waarde van haar tussenpersonen en;
- Corona Direct Verzekeringen, de directe verzekeraar van de groep, blijft een standalone maatschappij die fungeert als pionier en testcase voor toekomstige digitale ontwikkelingen binnen alle Belfius Insurance kanalen.

Belfius Insurance eindigt het jaar 2017 met een netto resultaat na belastingen van 184 miljoen EUR.

Dit uitstekende resultaat is te danken aan onze langetermijnstrategie: de versterking van het bankverzekeringsmodel en het feit dat wij onze kosten onder controle houden, met bijzondere aandacht voor de rentabiliteit van al onze kanalen, de ontwikkeling van de portefeuille Niet-Leven en de tevredenheid van onze klanten.

Om de uitdagingen van de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien, hebben we in de loop van dit jaar een aantal projecten in de steigers gezet. De meer doorgedreven samenwerking met onze moederonderneming Belfius Bank moet leiden tot een nog performanter digitaal aanbod van verzekeringsproducten en tot een geïntegreerde en op maat gesneden klantervaring. Tevens verbeteren wij voortdurend onze processen om de efficiëntie en de impact ervan op de tevredenheid van onze klanten te verhogen.

GOVERNANCE

Informatie over de governance zorgt voor een goed begrip van de manier waarop de governance binnen Belfius Insurance is georganiseerd en maakt het mogelijk de geschiktheid ervan ten aanzien van de business strategie en werkzaamheden te evalueren. Dit deel van het document bevat informatie over de structuur van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen, met een beschrijving van hun belangrijkste taken en verantwoordelijkheden.

RISICOPROFIEL

Zoals elke verzekeringsmaatschappij wordt Belfius Insurance blootgesteld aan risico's van diverse aard: financieel of niet-financieel, bestaand of nieuw, kwantitatief of kwalitatief meetbaar.

Het belang van deze risico's wordt soms geëvalueerd op basis van de regelgeving (Solvency II), soms op basis van de eigen visie van het bedrijf.

De overeenstemming van het risiconiveau met de risicoappetijt wordt zowel à posteriori geëvalueerd alsook a priori voor elke beslissing die een substantiële impact op het risiconiveau kan hebben.

Goed beheer van deze risico's wordt gefaciliteerd door een aangepaste governance. Deze laat toe om de detectie, meting en opvolging te verzekeren.

Bovendien is een goede diversifiëring mogelijk dankzij de verscheidenheid van de verzekeringsactiviteiten, van de distributiekkanalen en van de technieken die concentraties op de activa en op de passiva vermijden.

Bovendien wordt Belfius Insurance onderworpen aan het toezicht van de Belgische en Europese regelgevende instanties. Als belangrijke speler, laten regelmatige contacten de toezichthouders toe om zich bewust te worden van de elementen die het risicoprofiel kunnen beïnvloeden. Daarnaast krijgt de toezichthouder inzicht in de veerkrachtigheid dankzij de stresstesten.

WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN

Belfius Insurance waardeert zijn activa en passiva op basis van de "fair value" en volgens de eisen van Solvency II. Harmonisatie methoden worden ook gebruikt, maar in zeer beperkte mate. De verschillen na vergelijking van de Solvency II balans en de IFRS worden ook toegelicht in dit deel van het document

KAPITAALBEHEER

Belfius Insurance berekent de kapitaalvereisten volgens de Solvency II Standaard Formule, waarbij de verschillende regels en richtlijnen van EIOPA en de Nationale Bank van België toegepast worden.

Het risico op non-compliance met de SCR of MCR wordt zeer klein ingeschat op basis van de solide kapitaalbuffer van Belfius Insurance. De SCR en MCR worden gerespecteerd onder de verschillende stresstesten van het businessplan en de verschillende sensitiviteitsanalyses uitgevoerd op afsluitdatum.

Eind december 2017 bedroeg de SCR van Belfius Insurance op groepsniveau 1.128 miljoen euro. Het grootste aandeel in het vereiste kapitaal wordt gevormd door de marktrisico's, voornamelijk om reden van het spread- en aandelenrisico. Het vereiste kapitaal voor het intereestrisico is eerder beperkt, omwille van de politiek van beperkte globale duration-mismatching tussen activa en passiva in de balans van Belfius Insurance.

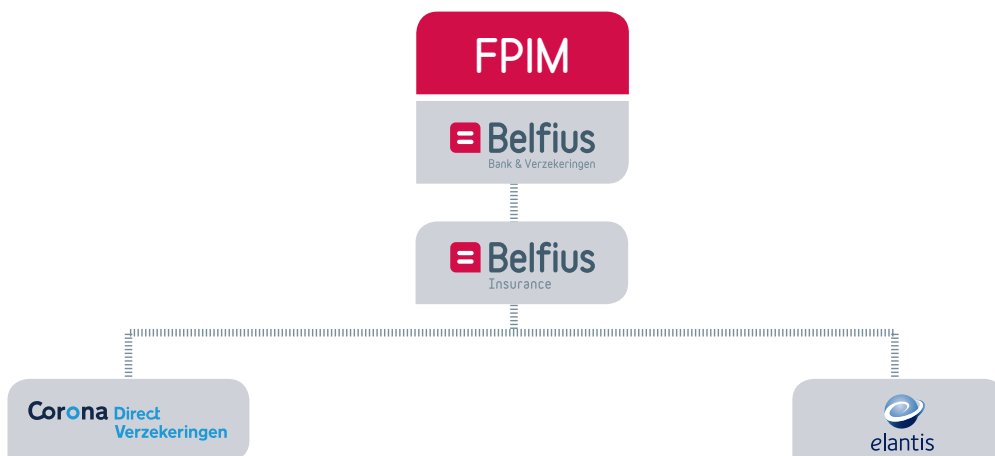
Het reglementair eigen vermogen van Belfius Insurance bedroeg 2 469 miljoen EUR eind december 2017. Rekening houdend met het verwacht dividend bedraagt de solvency II-ratio 219% eind 2017.

ACTIVITEITEN EN PRESTATIES

A.1 PROFIEL VAN DE GROEP

A.1.1 STRUCTUUR

Belfius Insurance behoort tot de niet beursgenoteerde groep Belfius Bank & Verzekeringen, sinds einde 2011 eigendom van de Belgische Staat via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij aan wie het beheer van de groep is toevertrouwd.

Als zesde¹ grootste verzekeraar op de Belgische markt biedt Belfius Insurance particulieren, zelfstandigen, ondernemingen, social-profitbedrijven en overheidsinstellingen een compleet gamma verzekeringsproducten aan, zowel Leven als Niet-Leven.

De strategie die in 2012 werd ingevoerd, moet ervoor zorgen dat Belfius Insurance de efficiëntste verzekeraar op de Belgische markt wordt op het vlak van bedrijfsresultaat, algemene kosten en klanttevredenheid. We rekenen daarvoor op onze toegewijde medewerkers en onze multimerk- en multikanaaldistributie.

Dankzij die multimerk- en multikanaalbenadering, die uniek is op de Belgische markt, kan Belfius al zijn klanten zeer gedifferentieerde producten en diensten voorstellen en hen de oplossingen aanbieden die het best inspelen op hun behoeften.

A.1.1.1 Belfius Bank & Verzekeringen

Via de Belfius Bank-kantoren verdelen we een ruim gamma gestandaardiseerde producten in zowel Leven als Niet-Leven. Via dit kanaal richten we ons tot de retail- en commercial banking-klanten, particulieren, kleine ondernemingen en zelfstandigen, die voor al hun financiële behoeften graag op dezelfde plaats aankloppen: hun Belfius Bank-kantoor.

Klanten uit de Publieke Sector, Social Profit en Ondernemingssector kunnen bij ons terecht voor een compleet gamma verzekeringsproducten op maat via het bancaire kanaal, directe kanaal en een netwerk van gespecialiseerde makelaars.

A.1.1.2 DVV verzekeringen

DVV verzekeringen, onze gezinsverzekeraar, verdeelt zijn producten via een exclusief consulentennetwerk dat zich uitstrekt over het hele land. Via de 321 DVV-kantoren krijgen particulieren, zelfstandigen en kleine ondernemingen een compleet gamma verzekeringsproducten en hypothecaire kredieten aangeboden, met kwaliteitsservice op maat.

1 2016 data - Assuralia; 2017 data nog niet beschikbaar.

A.1.1.3 Corona Direct Verzekeringen

Onze dochter Corona Direct Verzekeringen is de directe verzekeraar van de groep Belfius Insurance. Corona Direct Verzekeringen brengt zijn producten aan de man via twee kanalen. Enerzijds de directe verkoop via – vooral – internet en telefoon, en anderzijds het “affinity” kanaal, waarbij wordt samengewerkt met partners (bv. autodealers die hun klanten een verzekering voorstellen bij de aankoop van een auto). De verzekering per kilometer, de brandverzekering, de familiale verzekering en de uitvaartverzekering zijn de belangrijkste producten van Corona Direct Verzekeringen.

A.1.1.4 Elantis

Het in Luik gevestigde Elantis verstrekt hypothecaire leningen en consumentenkredieten via zelfstandige makelaars en heeft alle producten in huis om elke kredietnemer een oplossing op maat te bieden.

A.1.2 TOEZICHTHOUDER EN EXTERNE ACCOUNTANT

Toezi chthouder:

Nationale Bank van België (NBB), de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel, telefoonnummer 02/221 21 11.

Externe accountant:

DELOITTE Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA, Gateway building, Luchthaven Nationaal 1 J, 1930 Zaventem

A.1.3 ACTIVITEITENVERSLAG

De productiecijfers opgenomen in het activiteitenverslag hebben betrekking op de activiteiten rechtstreekse zaken Leven en Niet-Leven, inclusief tak 23. Deze cijfers houden geen rekening met de ontvangen herverzekering en een aantal technische IFRS en reglementaire boekingen aangezien het activiteitenverslag de klemtoon wil leggen op de commerciële productie.

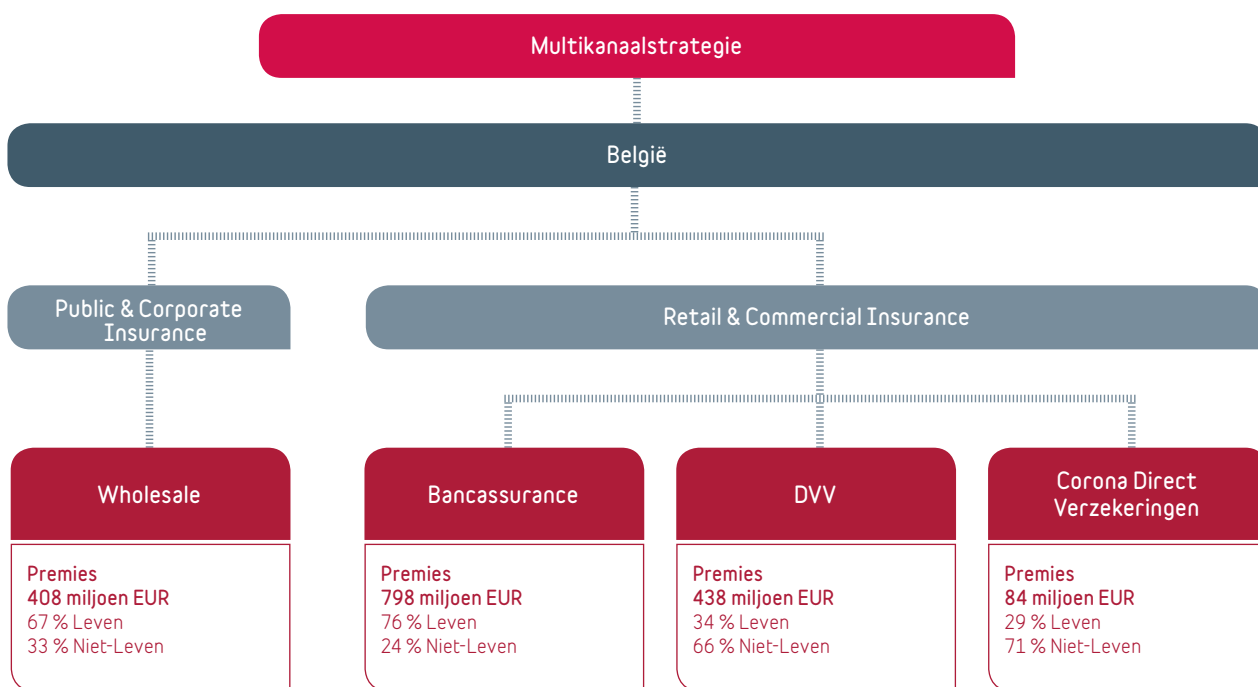
In 2017 bedroeg het bruto totale premie-incasso 1 728 miljoen EUR tegenover 1 525 miljoen EUR het jaar voordien.

Onderstaande tabellen en grafieken geven een overzicht van de premie-incasso's gerealiseerd door Public & Corporate Insurance en Retail & Commercial Insurance.

A.1.3.1 Public & Corporate Insurance (“PCI”)

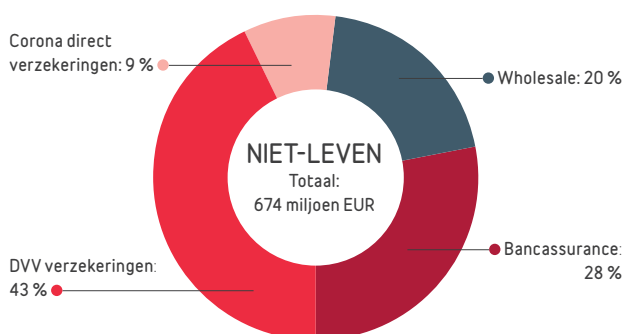
PCI heeft een jarenlange ervaring in de voor Belfius strategische markten van de Social Profit en Publieke Sector en is ook actief in de Ondernemingssector. Klanten genieten van een aangepast en volledig productengamma verzekeringen, zowel in Leven (pensioen- en groepsverzekeringen, 1ste en 2de pijler, en beleggingsverzekeringen), in Collectieve Hospitalisatie als in Niet-Leven.

Belfius PCI heeft de permanente ambitie om de behoeften van zijn klanten ten volle te begrijpen en op klantennoden te anticiperen, zodat een kwaliteitsvolle service gegarandeerd blijft. De positie van PCI als de bevoorrechte verzekeringspartner van de openbare en de sociale sector wordt waargemaakt op basis van een grote klantgerichtheid, adequate producten en moderne diensten.

A.1.3.1.1 Niet-Leven

Premieverdeling Belgische kanalen Niet-Leven

Het consistent inzetten op relatiebeheer via het bankkanaal in combinatie met gespecialiseerde makelaars, maakt dat in 2017 de groei in de Public Sector en Social Profit verder substantieel bleef toenemen. De combinatie van deze groei samen met de focus op rendabiliteit in de Ondernemingssector zorgt dat het premie-incasso van 135 miljoen EUR stabiel blijft.

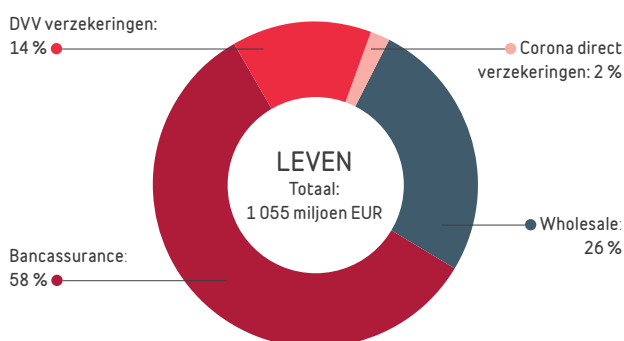
Om een nog betere dienstverlening te garanderen werd in 2017 specifiek aandacht besteed aan een geïntegreerde sales- en marketing benadering tussen Belfius Bank Public & Corporate Banking en Belfius Insurance. In het makelaarskanaal werd sterk focus gelegd op de verdere rentabilisering van de activiteiten. Voortbouwend op de inspanningen van afgelopen jaren werden de technieken en tools voor onderschrijving en het beheer van risico's verder verfijnd en dit ten gunste van de rendabiliteit.

PCI blijft ook inzetten op de uitbouw van het digitaal platform Belfius Insurance Net, waarbij een sterke vereenvoudiging van het verzekeringenbeheer bij de klant een belangrijke leidraad is. Daarnaast werd intens analysewerk opgeleverd omtrent de vernieuwing van het informaticasysteem voor het beheer van polissen en schadegevallen.

Het samenspel van deze initiatieven zorgt ervoor dat er perfect kan ingespeeld worden op de huidige en toekomstige behoeften binnen de klantensegmenten van PCI.

A.1.3.1.2 Leven

Premieverdeling Belgische kanalen Leven

PCI profileert zich in de markt als specialist in het aanbieden van specifieke pensioensoplossingen en beleggingsproducten in de Publieke Sector en Social Profit. Daarom blijft PCI ook inzetten op een gecontroleerde groei van de portefeuille tak 21, tak 27 en tak 26 (Belfius PubliPension, een product voor de pensioenen van de publieke sector, en de beleggingsverzekeringscontracten) en een actief beheer van onze bestaande portefeuilles groepsverzekeringen.

De premieontvangsten in Leven stegen in 2017 t.o.v. 2016 met iets meer dan 4 % tot 272,9 miljoen EUR.

De proactieve opvolging van de portefeuille door een team van actuariële en financiële experts, de succesvolle realisaties in projecten zoals SIGeDIS (databank gecreëerd door de overheid waarin de aanvullende pensioenen van de 2e pijler voor de werknemers en zelfstandigen zijn opgenomen) en de start van de implementatiefase voor de modernisering van de beheersystemen zijn allemaal factoren die ons én onze klanten toelaten om de toekomst sereen tegemoet te gaan.

De ingevoerde strategie van gerichte, duurzame groei en de verdere ontwikkeling van een efficiëntere en klantgerichte organisatie leggen de fundamenten van een sterke relatie met onze klanten uit de Publieke, Sociale en Corporate sector.

A.1.3.2 Retail & Commercial Insurance ("RCI")

A.1.3.2.1 DVV

Met het DVV-kanaal richt Belfius Insurance zich tot particulieren, zelfstandigen en kmo's via een netwerk van exclusieve zelfstandige DVV-consulenten. Naast een kwalitatief productaanbod van niet-levensverzekeringen en levensverzekeringen is de persoonlijke dienstverlening en advies door de lokale tussenpersoon de belangrijkste toegevoegde waarde voor zijn klanten.

Naar de toekomst blijft DVV verder inzetten op de toegevoegde waarde van zijn tussenpersonen en zijn lokale aanwezigheid en betrokkenheid. Hiervoor wordt er verder geïnvesteerd in de digitale hulpmiddelen voor advies en verkoop die van de lokale DVV consulent een eigentijdse verzekeringsspecialist maakt.

A.1.3.2.1.1 Commerciële resultaten

Het jaar 2017 was voor DVV een jaar met sterke focus op de verdere uitbouw van haar activiteiten in zowel schadeverzekeringen als levensverzekeringen.

In Niet-Leven boekte DVV een groei tot 290 miljoen EUR incasso, waarmee de groei iets hoger lag dan het marktgemiddelde.

Voor de autoverzekering bleef de uitval op de portefeuille onder de 10 %. De productie Auto trok verder aan en behoudt een goed niveau. Dit betekent een groei van 6.2 % in premie ten opzichte van 2016.

De hypotheekproductie van 2017 was lager dan in 2016 (965 nieuwe zaken). In het kader van de strategische doelstellingen van DVV werd een relanceplan uitgewerkt voor 2018.

De fiscale levensverzekeringen, profiterend van de fiscale voordelen, hadden niet te lijden onder de lage rentestand.

Zowel het incasso van de vastrentende tak 21-beleggingsproducten (+17 %) als van de tak 23-producten (+29 %) nemen fors toe in 2017.

De blijvende focus op het uitbouwen van klanten bleek ook in 2017 vruchten af te werpen. De commerciële inspanning om te streven naar een volledig uitgeruste klantenbasis resulteerde in het bestendigen van het aandeel BLAF-1 klanten: dit betekent dat bijna 42 % van de DVV klanten uitgerust zijn met minimaal 3 van de 4 basisproducten (Brand, Leven, Auto, Familiale). Dit laat zich ook vertalen in een lage uitval op de portefeuille.

Belangrijkste speerpunten in de digitalisering waren het verder intensifiëren van lead management om de commerciële slagkracht te verhogen en de verdere uitbouw van het elektronisch serviceplatform ten behoeve van de klanten. De nieuwe website van DVV werd gelanceerd. Ook werden er diverse projecten geïnitieerd om de digitale transitie van DVV te maken. Dit alles in relatie met de persoonlijke service van de DVV consulent die centraal blijft staan in de DVV klantbenadering. De merkidentiteit werd gemoderniseerd en is nu volledig in lijn met de strategie van DVV.

In haar commerciële benadering blijft DVV trouw aan haar merkbelofte, om samen met zijn klanten, kwaliteitsvolle verzekeringsoplossingen aan te bieden. Een regelmatig klantencontact door middel van check-up gesprekken, gecombineerd met persoonlijke service van de consulent, resulteert in een hoge klantentevredenheid en trouw. Getuige hiervan de mooie resultaten van de diverse klantenbevragingen: uit de meest recente klantenbevraging (782 respondenten) blijkt dat de klantentevredenheid verder is gestegen naar 96,7 %, wat tevens resulteert in een historisch hoge Net Promotor Score van 36,8 %.

A.1.3.2.2 Bancassurance

Middels het Belfius Bank-kanaal richt Belfius Insurance zich tot particulieren, zelfstandigen en kmo's die een oplossing zoeken (zowel voor levens- als niet-levensverzekeringsproducten) via de Belfius Bank-kantoren. Belfius Bank biedt zijn klanten de verzekeringsproducten Leven en Niet-Leven van Belfius Insurance aan. Het productengamma omvat de niet-levensverzekeringswaarborgen: de autoverzekering (BA en Casco), de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekeringen, de brandverzekering en de risicoverzekeringen.

Daarnaast worden ook levensverzekeringen aangeboden zoals pensioensparen, gemengde levensverzekeringen, spaarverzekeringen, verzekeringen gewaarborgd inkomen, overlijdensverzekeringen en schuldsaldoverzekeringen gekoppeld aan hypothecaire kredieten. Met dit complete aanbod neemt Belfius Insurance zijn rol op als lokaal verankerde verzekeraar met zorg voor de bescherming van het Belgische gezin, het behoud van het gezinsinkomen en de aangroei van het vermogen.

A.1.3.2.2.1 Strategie

2017 is het vierde volle jaar waarin Belfius Insurance ten volle de kaart van bank-verzekeraar heeft getrokken en zijn groei heeft kunnen verderzetten. De verkoopinspanning heeft intussen een brede basis gevonden in de netwerken en de verkoopcijfers blijven stijgen met meer dan 12 % ten opzichte van het vorig jaar. De kantoren doen de nodige inspanning om deze strategische lijn optimaal te organiseren. De uitrusting van de klanten met verzekeringen via cross-selling met kredieten, check-up gesprekken, e.d. werpt vrucht af. Gemak voor de klant, kwaliteit van de service en producten blijven centraal staan in deze one stop shopping benadering. Binnen Belfius Bank en Belfius Insurance is de nieuwe organisatie die actief is sinds 1 januari 2016 een succes met intensere samenwerking gericht op het realiseren van de bancassurance-strategie.

A.1.3.2.2.2 Commerciële resultaten

Het incasso van de niet-levensverzekeringen steeg voor bancassurance naar meer dan 189,3 miljoen EUR bruto ontvangen premies in 2017 (een groei van meer dan 12,7 % ten opzichte van 2016). Dit werd bereikt door de verkoop van meer dan 111 724 nieuwe waarborgen aan onze klanten. Deze stijging is zowel terug te vinden in Auto-, Brand-, Familiale als Assistance.

De grote activiteit op de markt van de woonkredieten werd bovendien versterkt met een verbetering van de cross-sell ratio voor brandverzekeringen tot rond de 85 %. Eveneens hieraan gekoppeld, blijft de intentionele cross-selling van de schuldsaldoverzekeringen (Leven) in 2017 fors met een ratio die verder stijgt tot rond de 144 %.

Ook voor de rest van de activiteit Leven was 2017 een belangrijk jaar. Immers de macro-economische omstandigheden zijn ongunstig voor tak 21 beleggingsverzekeringen en dit leidt tot een steeds verdergaande verschuiving van incasso richting tak 23 en tak 44 producten. Verschillende producten werden op dit vlak gelanceerd zowel in het eerste als in het tweede semester. Het incasso van de levensverzekeringen steeg met 32% naar 609 miljoen EUR bruto ontvangen premies in 2017. Zowel tak 23, tak 44 als de klassieke levensverzekeringen met de schuldsaldoverzekering als vaandeldrager hebben aan dit resultaat bijgedragen. De groei van de uitstaande reserves tak 23 met meer dan 18 % is ronduit indrukwekkend. Hiermee doen we beduidend beter dan de marktgroei. De reserves tak 21 zijn echter gedaald omwille van belangrijke vervaldagen (looptijd van meer dan 8 jaar) die geleid hebben tot afkopen van reserves tak 21.

A.1.3.2.2.3 Voornaamste realisaties

In 2016 werd een belangrijke stap gezet richting de optimale organisatie in kantoren, de conclusies van deze studie werden in 2017 verder uitgedragen om het ganse netwerk naar een hoger niveau te tillen qua verkoop en servicing naar het cliënteel. Het nieuw informaticasysteem voor autoverzekeringen werd in 2017 getest en uitgewerkt in verschillende pilootkantoren. In 2018 zal dit nieuwe platform globaal

worden uitgerold én zal er meteen ook een volledige digitale salesflow voorzien worden. De verkoop van Belfius Assistance verzekeringen via de digitale kanalen blijft fors stijgen met bijna 23 % van de nieuwe zaken die via de directe kanalen werden gerealiseerd. Op het vlak van business werd succesvol een piloot opgezet om rechtstreekse verkoop door het bancaire kanaal van niet-levensverzekeringen door te voeren.

In maart is een nieuw innovatief product tak 23 gelanceerd: Belfius Invest Target Income biedt een oplossing aan de vergrijzing en de aanzienlijke stijging van de levensverwachting waarbij de klant investeert in een intern beleggingsfonds - zonder kapitaalbescherming en zonder een gewaarborgd rendement- gedurende een looptijd van maximum 15 jaar. Gedurende de looptijd van het contract, bekomt de klant een aanvulling van zijn inkomsten door de maandelijkse afkopen van een vooraf bepaald bedrag van zijn investering. Aanvullend, biedt Belfius Invest Target Income een bescherming bij 'Afhankelijkheid'. Zo kan de klant bij zware en permanente zorgbehoefte (fysisch of psychisch) rekenen op een levenslang maandelijks bedrag dat uitbetaald wordt vanaf de einddatum van het tak 23 contract.

Daarnaast werd een nieuwe aanvullende dekking toegevoegd aan de schuldsaldoverzekering in de maand juni: de waarborg "Ernstige Ziekte", om klanten die bij Belfius een hypothecair krediet afsluiten, een complete financiële bescherming te bieden. Ingeval de diagnose van een gedekte ernstige ziekte (kanker, hartinfarct, beroerte, of goedaardige hersentumor) wordt vastgesteld, biedt deze verzekering de storting van een kapitaal om de financiële gevolgen van een ziekte, behandeling en revalidatie op te vangen alsook bijstandsprestaties in geval van gedekte ziekte of bij overlijden als gevolg van een van die ziekten. Na 6 maand, hebben bijna 6% van de verzekerden in schuldsaldoverzekering ook de bijkomende Ernstige Ziekte dekking onderschreven.

A.1.3.2.3 Corona Direct Verzekeringen

Corona Direct Verzekeringen verkoopt courante verzekeringsproducten (waaronder Auto, Brand, Familiale en Uitvaartkosten) aan retailklanten via het directe, hoofdzakelijk digitale, kanaal. Zij doet dit enerzijds onder het merk Corona Direct Verzekeringen en anderzijds via specifieke affinity-partnerships waar het merk van de partner gebruikt wordt. De autoverzekering is, met 55 % van het incasso, het belangrijkste product, gevolgd door de uitvaartverzekering, met 27 % van het incasso. De rendabele groeistrategie van Corona werd in 2017 voortgezet met een incassogroei van 6.7 % in Niet-Leven.

Steeds vaker komt de klant in contact met Corona via de Internetsite. In 2017 telde de site meer dan 1,1 miljoen unieke bezoekers. Naast de klantvriendelijke en intuïtieve website, inclusief een nieuwe conversationele mobiele versie van de website, is Corona Direct Verzekeringen zeer gemakkelijk bereikbaar via telefoon, e-mail en chat, waar de klant bediend wordt door medewerkers met passie voor service. Corona Direct Verzekeringen heeft de ambitie om verder te groeien met behoud van de rendabiliteit en van de hoge klantentevredenheid (op vandaag 98 %).

Daarvoor gaan we verder met de nodige marketinginvesteringen en met het benutten van alle verkoopsignalen. Digitale ontwikkelingen spelen in deze groeistrategie een belangrijke rol.

A.1.4 HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

A.1.4.1 Medewerkers in cijfers

Belfius Insurance en haar dochterentiteiten Corona Direct Verzekeringen, Elantis en Belfius Insurance Invest in België, en Belfius Insurance Finance in Luxemburg, stelden op 31 december 2017 in totaal 1 339 personeelsleden te werk (1 254 FTE's).

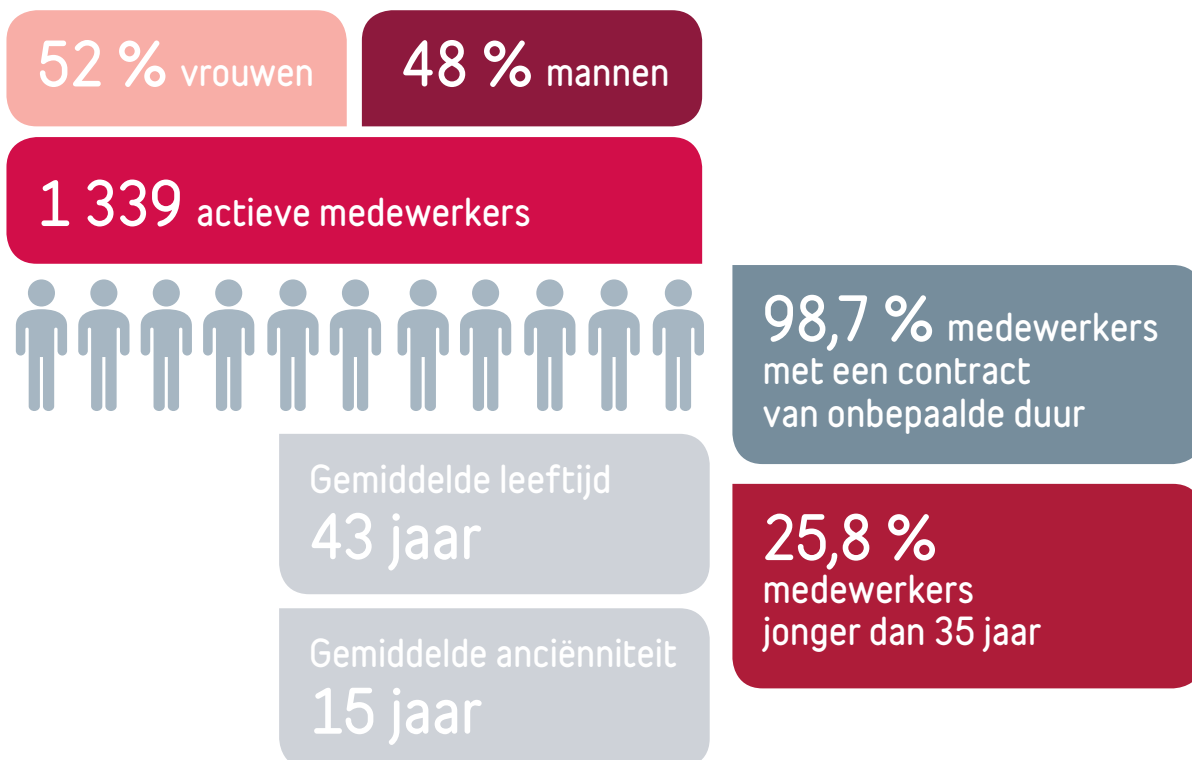
Al deze medewerkers vertegenwoordigen samen 17 verschillende nationaliteiten, waarvan het merendeel de Belgische nationaliteit (97,7 %) heeft, gevolgd door de Franse, Nederlandse, Spaanse en Congolese nationaliteit (telkens tussen 0.6 % en 0.2 %).

De gemiddelde leeftijd bedraagt 43 jaar en blijft op het niveau van 2016. De hoogste gemiddelde leeftijd vinden we bij de medewerkers van Belfius Insurance Invest (54 jaar) en Elantis (46 jaar).

Over het algemeen is er binnen Belfius Insurance (en dochterondernemingen) een goed evenwicht tussen het aantal mannen en vrouwen. De vrouwen vertegenwoordigen 52% en de mannen 48% van de medewerkers. Bij Belfius Insurance Finance, Elantis en Corona Direct Verzekeringen zijn de vrouwelijke medewerkers ruim in de meerderheid (ongeveer 2/3 van de medewerkers in elke entiteit). Bij Belfius Insurance, de grootste entiteit met 1.124 personeelsleden, is de verhouding evenredig met 50,2 % vrouwen en 49,8 % mannen.

De werkzekerheid is groot binnen de verschillende entiteiten. Bijna 99% van de medewerkers werkt met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

In een steeds sneller veranderende wereld en context, werken Belfius Insurance en haar dochterentiteiten aan de oplossingen van de toekomst. Hiervoor is cruciaal om o.a. jong talent aan te trekken. Zo was op eind 2017 maar liefst 25,8% van de medewerkers jonger dan 35 jaar.

A.1.4.2 Focus 2017: Belfius Together

2017 was het jaar van een nog nauwere samenwerking tussen Bank en Verzekeringen. Met het project Belfius Together zetten we een fundamentele stap om Belfius Bank en Belfius Insurance strategisch en organisatorisch nog sterker te aligneren. In tal van domeinen kiezen we voor een nauwere samenwerking om te realiseren wat we willen bereiken: groeikansen creëren voor klant, medewerker en organisatie, een “bank-verzekeraar” worden in de volle betekenis van het woord.

We geloven dat binnen alle entiteiten van Belfius voldoende talenten en competenties aanwezig zijn om onze doelstellingen te bereiken, maar beseffen dat deze bij gebrek aan voldoende interne mobiliteit vaak onderbenut blijven. Belfius Together maakt het gemakkelijker dit te doorbreken door in nieuw samengestelde teams, vanuit diversiteit en complementariteit te bouwen aan de toekomst. Dit onder meer door bredere loopbaankansen te scheppen binnen een veel ruimere, interne arbeidsmarkt, alsook door nieuwe opportuniteiten te creëren voor medewerkers in het licht van de “talent company” die we willen zijn en nog sterker willen worden.

In 2017 werd ook werk gemaakt van één open aanbod vaardigheidstrainingen voor Belfius Bank en Belfius Insurance, waaronder een vernieuwde e-learning module specifiek gewijd aan verzekeringen. In 2017 werden geen specifieke Belfius Insurance sessies georganiseerd, het open aanbod is gegroeid tot één geheel en is toegankelijk voor medewerkers van zowel Bank als Verzekeringen.

Daarnaast werden samen met Belfius Bank ook een aantal gezamenlijke trajecten / initiatieven gelanceerd:

- Bridge Builders is een initiatief dat tot doel heeft ‘bruggen te bouwen’ en dat op verschillende vlakken. Een brug tussen oudere en jongere collega’s, tussen Bank en Insurance, tussen Belfius en de buitenwereld ... Tijdens de Bridge Builders sessies focussen de deelnemers (duo’s van een medewerker met 25 jaar of meer anciënniteit en een jongere medewerker) op 2 specifieke rollen van het leiderschapsmodel. Hierbij gaan de deelnemers op basis van uitwisselingen met externe organisaties op zoek naar innovatieve ideeën die ook binnen Belfius kunnen worden geïmplementeerd.
- Met het Growth Mindset traject, ten slotte, willen we medewerkers inspireren over hoe er met nieuwe technologieën en rond leiderschap gewerkt wordt in buitenlandse bedrijven en hoe wij daar concreet creatieve ideeën kunnen halen om toe te passen in ons bedrijf.

A.1.4.3 De Engagementenquête

Ook dit jaar werd de jaarlijkse Engagement Survey gelanceerd om te peilen naar het personeelsengagement en de personeelstevredenheid. Ten opzichte van vorig jaar, stegen de resultaten in 2017 naar een score van 86% op de 'engagement indicator' (t.o.v. 85% in 2016) en naar een score van 94% op de 'satisfaction indicator' (t.o.v. 93% in 2016). Deze resultaten geven ons vertrouwen naar de toekomst, want tevreden medewerkers vormen de basis voor tevreden klanten.

A.2 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN VERZEKERINGEN

A.2.1 NIET-LEVEN

Hieronder is een overzicht opgenomen van het resultaat Niet-Leven per productgroep voor de jaren 2016 en 2017 zoals gepubliceerd in het jaarverslag 2017.

2. Overzicht van verzekeringen Niet-Leven per productgroep

(in duizend EUR)	Bruto verdiende premies	Schadelast en andere technische lasten	Acquisitie- commis- sionen	Technisch resultaat her- verzekering	Bedrijf- skosten	Financiële op- brengsten	Andere	Totaal resultaat
TOTAAL OP 31 DECEMBER 2016	633 539	(383 894)	(124 983)	(23 916)	(132 211)	46 607	1 537	16 678
Aangenomen herverzekering	2 158	(8 884)	(221)	(541)	(179)	1 253	(9)	(6 423)
Rechtstreekse zaken	631 381	(375 010)	(124 762)	(23 375)	(132 032)	45 354	1 546	23 101
Allerlei risico's/ongevallen	103 130	(44 804)	(21 559)	(7 788)	(24 181)	8 707	(14)	13 493
Motorrijtuigen/ burgerlijke aansprakelijkheid	163 254	(103 531)	(28 342)	(7 241)	(36 455)	21 505	(25)	9 164
Motorrijtuigen/andere takken	84 947	(50 366)	(15 816)	(796)	(20 355)	1 360	(1)	(1 028)
Brand en andere schade aan goederen	208 241	(112 346)	(51 942)	(7 162)	(35 760)	7 162	(11)	8 183
Overige ⁽¹⁾	71 808	(63 963)	(7 103)	(388)	(15 281)	6 620	1 596	(6 711)

(1) Kredieten, distributie, ziekte en arbeidsongevallen.

(in duizend EUR)	Bruto verdiende premies	Schadelast en andere technische lasten	Acquisitie- commis- sionen	Technisch resultaat her- verzekering	Bedrijf- skosten	Financiële op- brengsten	Andere	Totaal resultaat
TOTAAL OP 31 DECEMBER 2017	668 515	(369 870)	(129 789)	(17 768)	(157 528)	48 447	833	42 841
Aangenomen herverzekering	1 753	(1 229)	(171)	(337)	(83)	1 246	(9)	1 168
Rechtstreekse zaken	666 763	(368 640)	(129 617)	(17 431)	(157 445)	47 201	843	41 673
Allerlei risico's/ongevallen	109 298	(56 875)	(22 672)	(723)	(28 992)	9 097	(80)	9 053
Motorrijtuigen/ burgerlijke aansprakelijkheid	168 161	(120 954)	(28 578)	1 787	(42 557)	22 664	(193)	330
Motorrijtuigen/andere takken	92 228	(51 915)	(17 684)	(940)	(23 590)	1 550	(13)	(364)
Brand en andere schade aan goederen	223 317	(83 884)	(55 622)	(16 982)	(45 792)	7 215	(310)	27 943
Overige ⁽¹⁾	73 759	(55 012)	(5 060)	(574)	(16 514)	6 675	1 437	4 712

(1) Kredieten, distributie, ziekte en arbeidsongevallen.

De bruto verdiende premies stijgen van 634 MEUR naar 669 MEUR, een stijging van 5,5%. Deze stijging is het resultaat van een succesvol bancassurancemodel en de digitale ontwikkelingen waarin Belfius Insurance investeert.

In 2016 werd het technisch resultaat Niet-Leven geïmpacteerd door een aantal elementen, zoals de terroristische aanslagen in maart, de overstromingen in het tweede kwartaal en een bijboeking van reserves voor BA Auto naar aanleiding van een herziening van de indicatieve tabellen.

Daartegenover kenmerkt 2017 zich als een gemiddeld schadejaar, met in het bijzonder de goede resultaten binnen de tak Brand. Er waren anders dan in 2016 geen andere belangrijke schadevoorvallen. Globaal stellen we vast dat de frequentie in het aantal schadegevallen verder blijft dalen maar de gemiddelde kost per schade toeneemt.

A.2.2 LEVEN

De cijfers opgenomen in onderstaande tabel omtrent de activiteit Leven zijn zoals gerapporteerd in het jaarverslag 2017.

(in duizend EUR)	31/12/2016			Totaal
	Verzekerings- contracten	Beleggings- contracten met DPF	Index-linked en Unit-linked	
Brutoreserves	4 756 399	10 055 333	2 189 714	17 001 446
Brutoreserves - Aandeel van herverzekeraas	164 355			164 355
Bruto verdiende premies	467 599	301 699	120 681	889 979

(in duizend EUR)	31/12/2017			Totaal
	Verzekerings- contracten	Beleggings- contracten met DPF	Index-linked en Unit-linked	
Brutoreserves	4 947 398	8 967 105	2 597 572	16 512 075
Brutoreserves - Aandeel van herverzekeraas	180 757			180 757
Bruto verdiende premies	474 465	325 202	250 070	1 049 737

Bron tabel jaarverslag verzekering Leven, balans in jaarverslag (reserves Tak23) en staat 10 statutair (premies Tak23)

Verzekeringscontracten

Lichte aangroei in deze productlijn in 2017 en in stijgende lijn tegenover de vorige jaren, vooral dankzij het succes van de schuldsaldoverzekering in het bankverzekeringskanaal. De cross-sell met de woonkredieten stijgt verder en het rendement blijft hoog.

Verzekeringen met winstdeelname

Deze productlijn wordt geconfronteerd met veel afkopen op polissen die op eindvervaldag komen (8 jaar gegarandeerde rente). Een deel hiervan wordt geherinvesteerd in nieuwe (tak 23) producten, maar het grootste deel van de polissen op eindvervaldag werden terugbetaald (uitbetaald) aan de klant. Hierdoor dalen de wiskundige reserves aanzienlijk voor de producten in run-off.

Index-linked en unit-linked verzekeringen

In 2017 steeg het incasso sterk, na een minder jaar in 2016, voornamelijk door de herlancering van nieuwe producten. De toename in de reserves wordt verklaard door de ontvangen premies en de transferten vanuit tak 21 maar ook door een positieve marktrevolutie.

A.3 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN BELEGGINGEN

A.3.1 INFORMATIE M.B.T. OPBRENGSTEN EN KOSTEN VERSUS VORIG JAAR

Het financieel resultaat bedraagt 705 miljoen EUR en ligt in lijn met de 703 miljoen EUR van eind vorig boekjaar.

We zien in 2017 een terugval van de nettorentemarge met ongeveer 66,5 miljoen EUR tot 467 miljoen EUR.

De belangrijkste oorzaken van deze daling waren de volgende:

- De verdere terugval in de reserves Leven, veroorzaakt door het verleggen van de strategische focus naar minder kapitaalsintensieve producten zoals tak 23-producten, schuldsaldo- of fiscale beleggingsverzekeringen, wat leidt tot een daling in het uitstaande volume van financiële activa. Het gemiddeld rendement op de portefeuille is ook verder gezakt en volgt de evolutie van de markttrentes;
- De daling van de renteopbrengsten op hypothecaire leningen, die werd veroorzaakt door externe herfinancieringen met een impact op het volume en interne herfinancieringen met een impact op het gemiddeld rendement;
- Tot aan de verkoop van IWI werden er nog 6 maanden intrest-resultaten opgenomen in 2016.

Het nettoresultaat uit realisaties en waardeverminderingen op financiële activa bedraagt 154 miljoen EUR tegenover 74 miljoen EUR vorig boekjaar. Het realiseren van financiële activa is afhankelijk van de beschikbare marktopportunities en kadert steeds binnen een efficiënt beheer van de activa, afgestemd op de passiva. In dit kader zijn er net als vorig jaar realisaties verricht op Belgische overheidsobligaties, aandelen, vastgoedcertificaten en fondsen. Voor de meerwaarden die binnen het segment Leven werden gerealiseerd bij de verkoop van de participaties in de vastgoedvennootschappen North Light NV & Pole Star NV werd een aanvullende voorziening aangelegd voor toekomstige discretionaire winstdeling. Dit reflecteert zich in de technische marge.

De inkomsten uit dividenden afkomstig van aandelen en fondsen bedragen 63 miljoen EUR, in lijn met 65 miljoen EUR in 2016, en reflecteren het grote belang dat die activa vertegenwoordigen in de totale portefeuille.

Het nettoresultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures daalde met 1 miljoen EUR tot 3 miljoen EUR in 2017, als gevolg van de verkoop van North Light NV, Pole Star NV en Aviabel NV tijdens boekjaar 2017. Auxipar NV is de enige resterende vennootschap die nog volgens de vermogensmutatiemethode wordt opgenomen.

Financieel resultaat (in duizend EUR)	31/12/16	31/12/17
Renteopbrengsten en kosten	533 322	466 788
Dividenden	64 727	63 391
Nettoresultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures	4 101	2 602
Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	2 731	1 327
Nettoresultaat uit realisaties en waardeverminderingen op financiële activa	73 960	154 230
Overige financiële opbrengsten en - kosten	24 324	16 726
TOTAAL	703 165	705 064

A.3.2 PERFORMANTIE (IN %)

Aandelen	31/12/17
Aandelen	8,00%
Aandeelfondsen	4,37%
TOTAAL	7,95%

Genoteerd Vastgoed	31/12/17
Vastgoed	5,70%
TOTAAL	5,70%

Obligatie Portefeuille	31/12/17
Overheidsobligaties	0,50%
Bedrijfsobligaties	1,92%
Onderpand	0,89%
Hybride obligaties	1,23%
Obligatiefondsen	3,65%
TOTAAL	0,97%

Positieve bijdrage van alle activaklassen in de totale investeringsportefeuille.

In 2017 bedroeg de performance van de genoteerde aandelen en aandelenfondsen 7,95%. Genoteerd vastgoed presteerde in 2017 5,70%.

De performance van de portefeuille vastrentende effecten bedroeg 0,97%. Er bestaat geen benchmark benadering voor deze portefeuille.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de portefeuille "Voor verkoop beschikbare financiële Activa" per activaklasse. De reële waarde aanpassingen (FV adj.) worden rechtstreeks erkend in eigen vermogen.

Voor verkoop beschikbare Financiële Activa (in Mio EUR)	31/12/2017			Totaal
	Aanschaffings- waarde	Reële waarde aanpassing	Waarde- vermindering	
Bedrijfsobligaties	1 271,38	83,71	0,00	1 355,09
Covered obligaties	825,72	125,90	0,00	951,62
Deense MBS	167,52	3,46	0,00	170,98
Financiële obligaties	534,07	17,56	0,00	551,63
Overheidsobligaties	6306,15	1 320,61	0,00	7 626,76
Monetaire fondsen	935,58	-0,52	0,00	935,06
Genoteerde fondsen	359,69	4,66	-2,44	361,90
Genoteerde aandelen	503,82	82,70	-2,70	583,82
Genoteerd vastgoed	459,00	62,07	-15,86	505,21
Niet genoteerde aandelen en fondsen	196,15	13,20	-6,35	203,00
TOTAAL	11 559,09	1 713,34	-27,36	13 245,07
Verworven interesten				64,18
TOTAAL				13 309,24

A.3.3 INVESTERINGEN IN EFFECTISERING

Marktwaarde op:	31/12/17
RMBS (Residential Mortgage Backed Securities)	105 673 872
DMBS (Danish Mortgage Backed Securities)	171 949 923
TOTAAL	277 623 795

Belfius insurance had in 2017 een positie van 277,6 mEUR in effectisering, 105,6 mEUR in RMBS en 171,9 mEUR in Deense MBS. Het huidige risicoframework hanteert specifieke restricties voor investeringen in effectisering.

A.4 PRESTATIES IN OVERIGE DOMEINEN

Belfius Insurance heeft geen andere significante activiteiten.

A.5 OVERIGE INFORMATIE

Nihil.

BESTUURSSYSTEEM

B.1 ALGEMENE INFORMATIE OVER HET BESTUURSSYSTEEM

B.1.1 RAAD VAN BESTUUR

B.1.1.1 Samenstelling

De raad van bestuur van Belfius Insurance telde op 31 december 2017 dertien leden, van wie er vijf deel uitmaken van het directiecomité, en was als volgt samengesteld :

Voorzitter	Jos Clijsters Voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank nv en Belfius Insurance nv	b) Niet-uitvoerende bestuurders	Marc Raisière Vicevoorzitter van de raad van bestuur van Belfius Insurance nv Voorzitter van het directiecomité van Belfius Bank nv
Overige Leden <i>a) Effectieve leiders</i>	Dirk Vanderschrick Voorzitter van het directiecomité van Belfius Insurance nv		Eric Hermann Lid van het directiecomité van Belfius Bank nv Chief Risk Officer
	Frédéric Van Der Schueren Lid van het directiecomité van Belfius Insurance nv Chief Financial Officer		Johan Vankelecom Lid van het directiecomité van Belfius Bank nv Chief Financial Officer
	Michel Luttgens Lid van het directiecomité van Belfius Insurance nv Chief Distribution Officer		Rudi Vander Vennet Lid van de raad van bestuur van Belfius Bank nv Hoogleraar
	Laurent Goudemant Lid van het directiecomité van Belfius Insurance nv Chief Markets and Technical Officer	c) Onafhankelijke bestuurders	Johan Tack Onafhankelijk bestuurder van Belfius Insurance nv
	Emmanuel Michiels Lid van het directiecomité van Belfius Insurance nv Chief Risk Officer		Cécile Coune Onafhankelijk bestuurder van Belfius Insurance nv
			Chris Sunt Onafhankelijk bestuurder van Belfius Bank nv

B.1.1.2 Wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur sedert 1 januari 2017

B.1.1.2.1 Wijzigingen aangaande de uitvoerende bestuurders

Met ingang van 20 maart 2017 werd de heer Dirk Vanderschrick benoemd tot gedelegeerd bestuurder en voorzitter van het directiecomité.

Mevrouw Cécile Flandre nam ontslag als lid van het directiecomité en bestuurder met ingang van 3 augustus 2017. Haar verantwoordelijkheid als "Chief Financial Officer" werd overgenomen door de heer Frédéric Van Der Schueren, die werd benoemd tot lid van het directiecomité en bestuurder met ingang van 14 november 2017.

De heer Michel Vanhaeren nam ontslag als lid van het directiecomité en bestuurder met ingang van 14 november 2017. Zijn verantwoordelijkheid als "Head of PCI, ICT en Claims Non-Life" werd overgenomen door mevrouw Els Blaton, die werd benoemd tot lid van het directiecomité en bestuurder met ingang van 6 februari 2018.

B.1.1.2 Wijzigingen betreffende de onafhankelijke bestuurders

Er werden twee extra onafhankelijke bestuurders benoemd met ingang van 16 mei 2017 (mevrouw Cécile Coune en de heer Chris Sunt).

B.1.1.3 Rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is een collegiaal orgaan en heeft als taak om enerzijds het algemeen beleid van de onderneming te bepalen, en anderzijds het toezicht uit te oefenen op het beheer van de onderneming.

Onder "het algemeen beleid" wordt onder meer verstaan:

- het definiëren van het algemeen beleid, de strategie en de waarden van de vennootschap, op voorstel of na advies van het directiecomité;
- het toezicht op de uitvoering door het directiecomité van deze strategie en van deze waarden;
- het goedkeuren van het financieel plan (het budget);
- het bepalen en het goedkeuren van de risicoappetijt en van de strategie inzake de risico's van de onderneming, wat de bedragen betreft;
- het goedkeuren van belangrijke structurele hervormingen;
- het instaan voor de relaties tussen de vennootschap en haar aandeelhouders.

In het kader van zijn toezichthoudende bevoegdheid, heeft de raad van bestuur ook de volgende taken:

- de opmaak van de jaarrekening, die een getrouw beeld moet geven van het vermogen, de financiële toestand en van de jaarresultaten van de vennootschap;
- de evaluatie van de werking van de raad van bestuur;
- het toezicht op het directiecomité en de evaluatie van de prestaties van de leden van het directiecomité;
- de evaluatie van de beheersstructuur en van de organisatie van de onderneming door:
  - de evaluatie van het bestaan en de werking van adequate interne controlesystemen, met inbegrip van een afdoende identificatie en beheer van de risico's en de betrouwbaarheid van het financiële verslaggevingsproces;
  - het vaststellen van een adequaat aanwervingsbeleid en de evaluatie van de geschiktheid en de opleiding van de bestuurders, de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties en de effectieve leiders;
- het toezicht houden op het bestaan en de adequate werking van de onafhankelijke controlefuncties (interne audit, compliance, de risicofunctie en de actuariële functie);
- erop toezien dat de commissaris of desgevallend het college van commissarissen op adequate wijze zijn rol kan vervullen;
- de evaluatie van de prestaties van de onderneming ten opzichte van de vooropgestelde strategische doelstellingen en budgetten;
- het definiëren en het goedkeuren van de elementen die deel uitmaken van het beheer van de risico's die Belfius Insurance als verzekeringsgroep het hoofd dient te bieden, in lijn met de versterkte rol van de raad van bestuur in het risicobeheersproces, zoals beschreven staat in het Risk Management Framework.

De raad van bestuur heeft bovendien de volgende wettelijke en statutaire bevoegdheden:

- de benoeming van de voorzitter, eventueel van één of meer vicevoorzitters, van de secretaris van de raad van bestuur, van de leden van het directiecomité en de coöptatie van bestuurders;
- de beslissing tot het verlenen van kwijting aan de leden van het directiecomité;
- de beslissing tot het verlenen van kwijting aan de leden van het auditcomité, indien dit comité een beslissing dient te nemen in toepassing van artikel 133 §5 van het Wetboek van Vennootschappen;
- de beslissing tot het uitkeren van een tussentijds dividend;
- de vaststelling van de vergoeding van de leden van het directiecomité;
- de vaststelling van de agenda van de jaarlijkse algemene vergadering en van eventuele buitengewone en bijzondere algemene vergaderingen;
- de beslissing tot het bijeenroepen van de algemene vergadering;
- het vaststellen van het corporate governance memorandum;
- het oprichten van adviserende comités binnen de schoot van de raad van bestuur en het vaststellen van hun bevoegdheden.

B.1.1.4 Belangenconflicten

Indien een bestuurder, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van de raad van bestuur, moet hij dit mededelen aan de andere bestuurders vóór de raad van bestuur een besluit neemt. Zijn verklaring, alsook de rechtvaardigingsgronden betreffende voornoemd strijdig belang moeten worden opgenomen in de notulen van de raad van bestuur die de beslissing moet nemen.

B.1.1.5 Betrekking tussen de raad van bestuur en het directiecomité

Het beheer van het bedrijf van de verzekeringsonderneming valt onder de uitsluitende bevoegdheid van het directiecomité. Dit beheer gebeurt zonder enige inmenging van buitenaf, binnen het kader van het door de raad van bestuur vastgestelde algemene beleid.

B.1.2 DIRECTIECOMITÉ

B.1.2.1 Samenstelling

Het directiecomité bestaat uit leden die beroepservaring hebben in het verzekerings- en financiewezen. De leden van het directiecomité vormen een college.

Op 31 december 2017 telde het directiecomité vijf leden en was het als volgt samengesteld:

Voorzitter	Dirk Vanderschrick (sinds 20 maart 2017)
Leden	Frédéric Van Der Schueren (sinds 14 november 2017) Chief Financial Officer
	Michel Luttgens Chief Distribution Officer
	Emmanuel Michiels Chief Risk Officer
	Laurent Goudemant Chief Markets and Technical Officer

B.1.2.2 Rol en bevoegdheden van het directiecomité

De raad van bestuur heeft het beheer van de onderneming gedelegeerd aan het directiecomité dat in zijn schoot is opgericht.

Deze bevoegdheidsdelegatie slaat niet op het toezicht op het beheer en de bedrijfspositie van de onderneming, noch op de uitstippeling van het algemeen beleid, noch op andere bevoegdheden die krachtens de wet zijn voorbehouden aan de raad van bestuur.

Het directiecomité is belast met de effectieve leiding van de onderneming waarvoor het de diverse metiers en hun ondersteunende activiteiten stuurt en coördineert, en dat in het kader van de doelstellingen en het algemeen beleid die worden uitgestippeld door de raad van bestuur.

Het directiecomité neemt, onder toezicht van de raad van bestuur, de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de onderneming beschikt over een voor haar werkzaamheden of voorgenomen werkzaamheden passende beleidsstructuur, administratieve en boekhoudkundige organisatie, controle- en beveiligingsmaatregelen met betrekking tot de elektronische informatieverwerking en interne controle.

Het directiecomité houdt toezicht op het lijnmanagement en op de naleving van de toegewezen bevoegdheden en verantwoordelijkheden, alsook op de financiële informatie.

Het directiecomité is belast met het nemen van alle nodige maatregelen om te kunnen beschikken over:

- Een procedure voor een adequate financiële rapportering;
- Een passende operationele werking;
- Een betrouwbaar systeem van interne controle; en
- Afdoende regels inzake compliance en integriteit van de onderneming.

Het directiecomité formuleert voorstellen en geeft adviezen aan de raad van bestuur met betrekking tot het algemeen beleid en de strategie van de onderneming en informeert de raad van bestuur over de financiële situatie en over alle andere aspecten die noodzakelijk zijn voor de correcte uitvoering van zijn taken.

Het directiecomité rapporteert regelmatig aan de toezichhoudende instanties en aan de erkende commissaris over de financiële situatie, de organisatie, de interne controle en de onafhankelijke controlefuncties.

B.1.3 GESPECIALISEERDE COMITÉS DIE WERDEN OPGERICHT DOOR DE RAAD VAN BESTUUR

B.1.3.1 Auditcomité

Het auditcomité is een adviserend comité opgericht in de schoot van de raad van bestuur en bestaat uit drie niet-uitvoerende bestuurders.

B.1.3.1.1 Samenstelling

De volgende personen vormen het auditcomité van Belfius Insurance:

Voorzitter	Johan Tack Onafhankelijk bestuurder van Belfius Insurance nv
Leden	Chris Sunt Onafhankelijk bestuurder van Belfius Insurance nv en van Belfius Bank nv
	Johan Vankelecom Bestuurder van Belfius Insurance nv Lid van het directiecomité (Chief Financial Officer) van Belfius Bank nv

B.1.3.1.2 Onafhankelijkheid en deskundigheid

Aan de ene kant hebben in het auditcomité twee onafhankelijke bestuurders zitting die elk beschikken over de nodige individuele deskundigheid op het gebied van boekhouding en/of audit. Aan de andere kant beschikt het auditcomité in zijn huidige samenstelling over een collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de vennootschap en op het gebied van boekhouding en audit.

De heer Johan Tack, die een licentiaat in de economische wetenschappen en een speciale licentie management behaalde, kan beroepservaring voorleggen op het vlak van boekhouding en audit die hij onder meer heeft opgedaan als bestuurder en als lid van het auditcomité van diverse ondernemingen (City Hotels nv, Samsonite Corporation, Picanol nv en Quest for Growth nv), en als CEO van AON Belgium nv. Hij beschikt over de vereiste individuele deskundigheid en zetelt als "onafhankelijk bestuurder" in de zin van artikel 526ter van het Wetboek Vennootschappen.

De heer Chris Sunt, advocaat met ervaring aan de balie. Hij verwierf zijn kennis inzake boekhouding en audit tijdens zijn rijke professionele ervaring als bestuurder. Hij heeft zitting als "onafhankelijk bestuurder" in de zin van artikel 526ter van het Wetboek Vennootschappen.

De heer Johan Vankelecom heeft ervaring op het vlak van boekhouding en audit vanuit zijn functie als lid van het directiecomité van Belfius Bank nv, verantwoordelijk voor Finance, Tax en Legal (Chief Financial Officer).

Derhalve beschikt het auditcomité over een collectieve expertise in het domein van de verzekeringsactiviteit en ook op het vlak van boekhouding en audit.

B.1.3.1.3 Taken en bevoegdheden

Het auditcomité verleent de raad van bestuur bijstand bij de uitoefening van zijn toezichts- en controleopdracht.

B.1.3.1.3.1 Financiële rapportering

Het auditcomité houdt toezicht op de integriteit van de financiële informatie die door de vennootschap aangeleverd wordt, in het bijzonder door het beoordelen van de toegepaste boekhoudnormen, inclusief de criteria voor de consolidatieperimeter.

Het toezicht bestrijkt eveneens de monitoring van de periodieke financiële informatie vóór deze wordt voorgelegd aan de raad van bestuur van de onderneming.

B.1.3.1.3.2 Interne controle en risicobeheer

Minstens één keer per jaar onderzoekt het auditcomité de doeltreffendheid van de interne controlesystemen en het risicobeheer opgezet door het uitvoerend management om er zich van te vergewissen dat de voornaamste risico's (met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van de geldende wetgeving en reglementering) behoorlijk geïdentificeerd en beheerst worden. Daartoe bezorgt het directiecomité een verslag betreffende de interne controlesystemen en het risicobeheer aan het auditcomité.

In de loop van het jaar nam het auditcomité kennis van de verslagen over de activiteiten van Compliance en de activiteiten van Audit en Controle.

B.1.3.1.3.3 Werking van de interne audit

Het auditcomité beoordeelt de efficiëntie en de onafhankelijkheid van de werking van de afdeling interne audit. Tevens gaat het auditcomité na in welke mate het management tegemoetkomt aan de auditbevindingen en zijn aanbevelingen. Elk jaar analyseert het auditcomité de activiteitenverslagen van de interne audit per 31 december en per 30 juni, het jaarlijkse audit risk assessment en het auditplan, alsook de periodieke verslagen over de follow-up van de aanbevelingen.

B.1.3.1.3.4 Controle van de tussentijdse en jaarlijkse financiële verslaggeving

In 2017 bracht het auditcomité verslag uit bij de raad van bestuur over de financiële resultaten van Belfius Insurance op 31 december 2016 en 30 juni 2017. Na beoordeling van de toelichtingen die werden verstrekt door de directie van de onderneming en de commissaris, verleende het auditcomité een positief advies aan de raad van bestuur over de financiële resultaten en de feiten die deze resultaten beïnvloedden.

B.1.3.1.3.5 Externe auditfunctie en monitoring van de onafhankelijkheid van de commissarissen

Het auditcomité vergewist zich van de adequate werking van het externe toezicht door de commissaris.

Het auditcomité formuleert adviezen aan de raad van bestuur met betrekking tot de aanstelling of de herbenoeming van de commissaris door de algemene vergadering van aandeelhouders, evenals aangaande hun onafhankelijkheid en bezoldiging.

Het auditcomité ziet toe op de onafhankelijkheid van de commissaris en op zijn auditprogramma.

B.1.3.1.3.6 Monitoring van het financiële verslaggevingsproces, de interne controle en risicobeheersystemen, de jaarrekening en de onafhankelijkheid van de commissaris van Corona Direct Verzekeringen nv

In 2017 heeft het auditcomité van Belfius Insurance tevens de rol en verplichtingen van het auditcomité van Corona Direct Verzekeringen nv, een 100 % dochteronderneming van Belfius Insurance, voor zijn rekening genomen, conform de Mededeling CBFA_2009_22 d.d. 25 mei 2009 m.b.t. het auditcomité, cumulatief toepasbaar met circulaire NBB_2016_31 m.b.t. de prudentiële verwachtingen van de NBB.

B.1.3.1.4 Werking van het auditcomité

Het auditcomité kan zich alle nuttige inlichtingen of stukken laten verstrekken en elk nazicht laten uitvoeren. Het doet daarbij een beroep op de interne audit van Belfius Insurance die hiërarchisch afhangt van de voorzitter van het directiecomité.

Het auditcomité kwam in 2017 in totaal acht maal bijeen. Tijdens zijn gewone vergaderingen, die plaatsvonden vóór de vergaderingen van de raad van bestuur, heeft het auditcomité onder meer de tussentijdse en jaarlijkse financiële gegevens geanalyseerd.

Er werden tevens 2 overlegvergaderingen gehouden in gemeenschappelijke zittingen van het auditcomité van Belfius Bank en van dat van Belfius Insurance.

B.1.3.1.5 Interne audit

Belfius Insurance beschikt over een auditfunctie met als opdracht de interne controle te bevorderen en permanent toe te zien op de performante werking, het adequaat karakter en de daadwerkelijke toepassing van de bestaande controlesystemen, dit alles in overeenstemming met de circulaire van de Nationale Bank van België betreffende de interne controle en de interne auditfunctie (circulaire NBB_2015_21 d.d. 13 juli 2015 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie).

De interne audit gaat na, door middel van interne audit-opdrachten en de periodieke opvolging van de realisatie van de geformuleerde aanbevelingen, of de risico's die Belfius Insurance in het kader van al zijn activiteiten neemt, afdoende worden geïdentificeerd, geanalyseerd en beheerd.

De auditfunctie draagt bij tot het behoud van de goede reputatie van Belfius Insurance en de efficiëntie en integriteit van zijn structuren en waarden die het bijzonder belangrijk acht.

B.1.3.3 Risk & Underwriting-comité

De raad van bestuur heeft in zijn schoot een Risk & Underwriting-comité opgericht. Dat comité is actief sinds 5 juni 2012.

B.1.3.3.1 Samenstelling

Het Risk & Underwriting-comité van Belfius Insurance nv bestaat op 31 december 2017 uit vier niet uitvoerende bestuurders.

Voorzitter	<p>Rudi Vander Vennet Lid van de raad van bestuur van Belfius Insurance nv en van Belfius Bank nv Hoogleraar</p>
Leden	<p>Cécile Coune Onafhankelijk bestuurder van Belfius Insurance nv</p> <hr/> <p>Eric Hermann Bestuurder van Belfius Insurance nv Lid van het directiecomité (Chief Risk Officer) van Belfius Bank nv</p> <hr/> <p>Johan Vankelecom Bestuurder van Belfius Insurance nv Lid van het directiecomité (Chief Financial Officer) van Belfius Bank nv</p>

B.1.3.3.2 Bevoegdheden

Het Risk & Underwriting-comité is een adviserend orgaan binnen de raad van bestuur en heeft volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden in dit kader:

- De risicoappetijt, -limieten en -strategie van de vennootschap bespreken;
- De toewijzing van de risicoappetijt onder de verschillende risicocategorieën analyseren, alsook de risicomaatregelen en -limieten voor het beheer en het beperken van belangrijke risico's;
- Het risicoprofiel van de verzekeraar evalueren in het licht van de prestatie tegenover de risicoappetijt, risicotrends en risicoconcentraties;
- Het toekomstgerichte beheer van de behoeften (in verband met risico) en de beschikbaarheid van kapitaal (in verband met financiën) beoordelen vanuit regelgevend en economisch oogpunt, om de bedrijfs- en risicostrategie van de onderneming te ondersteunen. Het toekomstgericht beheer kan onder meer de sturing inhouden van de business line in verband met specifieke types en een mix van producten van activa en passiva;
- Advies verlenen over belangrijke transacties en strategische nieuwe businessvoorstellen die een aanzienlijke impact hebben op de risicoappetijt van de vennootschap;
- Advies verlenen over belangrijke transacties inzake passivabeheer wanneer het daarbij gaat om reglementair eigen vermogen;
- Kennisname en analyse van de beheersverslagen van het management over de aard en omvang van de risico's waarmee de vennootschap te maken krijgt, over dewelke het comité zich kan buigen voor de uitoefening van zijn taken, zoals:
  - het driemaandelijkse risicorapport;
  - de stresstestresultaten;
  - de driemaandelijkse indicatoren van de risicoappetijt (inclusief kapitaalindicatoren) en het advies in verband daarmee; en
  - de Solvency II rapportering.
- Toezien op en advies verstrekken aan de raad van bestuur over bestaande risicoposities en de toekomstige risicostrategie, met inbegrip van de macro-economische omgeving;
- De doeltreffendheid van de risicobeheerfunctie evalueren, met inbegrip van de organisatiestructuur en de belangrijkste procedures, alsook de mate waarin de risicoanalyse aansluit bij de beste praktijken van de sector en de algemene gang van zaken;
- Een advies verlenen over het Own Risk and Solvency Assessment-proces (ORSA), om ervoor te zorgen dat dit een courant Risk/ Finance-proces wordt dat ook wordt opgenomen in de jaarlijkse budgetopmaak;
- Externe risico- en financiële rapporten en studies analyseren; en
- Rapporten analyseren over geselecteerde thema's rond risk/ verzekering, zoals veranderingen in de regelgeving, die het comité van tijd tot tijd aangewezen acht.

B.1.4 ANDERE COMITÉS

B.1.4.1 Benoemingscomité

B.1.4.1.1 Situering

Sinds 16 februari 2012 bestaat er binnen de raad van bestuur van Belfius Bank een benoemingscomité. Het bestaat uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders van Belfius Bank. Op zijn minst één van zijn leden moet een onafhankelijk bestuurder zijn.

Dit adviserend comité is tevens bevoegd voor Belfius Insurance.

Dit comité moet beschikken over de vereiste expertise aangaande het benoemingsbeleid.

B.1.4.1.2 Bevoegdheden

Het benoemingscomité:

- is belast met het voorstellen en aanbevelen, voor goedkeuring door de algemene vergadering, of, in voorkomend geval, door de raad van bestuur, van kandidaten voor het invullen van vacatures in de raad van bestuur, het nagaan hoe de kennis, vaardigheden, diversiteit en ervaring in de raad van bestuur zijn verdeeld, en het opstellen van een beschrijving van de taken en bekwaamheden die voor een bepaalde benoeming zijn vereist, evenals het beoordelen hoeveel tijd er aan de functie moet worden besteed;
- is belast met het periodiek, en minimaal jaarlijks, evalueren van de structuur, omvang, samenstelling en prestaties van de raad van bestuur en het formuleren van aanbevelingen aan de raad van bestuur met betrekking tot eventuele wijzigingen;
- is belast met het periodiek, en minimaal jaarlijks, beoordelen van de kennis, vaardigheden, ervaring, mate van betrokkenheid, in het bijzonder de regelmatige aanwezigheid, van de leden van de raad van bestuur en van de adviserende comités zowel individueel als collectief, en daar verslag over uitbrengen aan de raad van bestuur;
- is belast met het periodiek toetsen van het beleid van de raad van bestuur voor de selectie en benoeming van de leden van het directiecomité, en het formuleren van aanbevelingen aan de raad van bestuur;
- bereidt de beslissingen voor inzake de benoemingen of de eventuele mandaatverlengingen van de bestuurders, de leden van het directiecomité, de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van het directiecomité;
- beoordeelt in welke mate een bestuurder of een kandidaat-bestuurder voldoet aan de criteria die werden vastgelegd voor de hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder;
- analyseert de vragen in verband met de problematiek van de opvolging van de bestuurders en de leden van het directiecomité;
- werkt een algemeen en een specifiek profiel uit voor de bestuurders en de leden van het directiecomité;
- ziet toe op de toepassing van de bepalingen op het vlak van corporate governance;
- bereidt de voorstellen voor tot wijziging van het intern reglement van de raad van bestuur en van het directiecomité;
- evalueert elk jaar het governance memorandum en stelt eventueel wijzigingen voor;
- controleert de naleving van de waarden van de onderneming;
- bespreekt en analyseert op zijn minst eenmaal per jaar het kwantitatief overzicht en de kwalitatieve analyse van de mededelingen op het vlak van stress, burn-out en ongewenst gedrag op het werk en ook de acties die in dat verband werden ondernomen.

B.1.4.2 Bezoldigingscomité

B.1.4.2.1 Situering

Sinds 16 februari 2012 bestaat er binnen de raad van bestuur van Belfius Bank een bezoldigingscomité. Het bestaat uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders van Belfius Bank. Op zijn minst één van zijn leden moet een onafhankelijk bestuurder zijn.

Dit adviserend comité is tevens bevoegd voor Belfius Insurance.

Dit comité moet beschikken over de vereiste expertise aangaande het bezoldigingsbeleid.

B.1.4.2.2 Bevoegdheden

Het bezoldigingscomité bereidt de beslissingen voor van de raad van bestuur die betrekking hebben op:

- Het bezoldigingsbeleid van Belfius Insurance; en
- De bezoldiging van de voorzitter van het directiecomité en op zijn voorstel, de bezoldiging van de leden van het directiecomité.

Het bezoldigingscomité gaat periodiek bij de directie na of de bezoldigingsprogramma's hun doel bereiken en in overeenstemming zijn met de toepasselijke bepalingen.

B.1.4.3 Bemiddelingscomité

De raad van bestuur van Belfius Bank heeft beslist om in 2014 een bemiddelingscomité op te richten binnen de groep Belfius. Dit comité is actief sinds november 2014.

B.1.4.3.1 Samenstelling

Het bemiddelingscomité bestaat uit drie leden:

- De voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank, die het bemiddelingscomité voorzigt;
- Een onafhankelijke bestuurder van Belfius Bank;
- Een onafhankelijke bestuurder van Belfius Insurance.

Indien de voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Insurance niet dezelfde is als de voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank, wordt het bemiddelingscomité uitgebreid tot vier leden. De voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Insurance maakt tevens deel uit van het bemiddelingscomité.

Op 31 december 2017 bestond het bemiddelingscomité uit de volgende leden:

Voorzitter	Jos Clijsters Voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank nv en van Belfius Insurance nv
Leden	Jean-Pierre Delwart Onafhankelijk bestuurder Belfius Bank nv
	Johan Tack Onafhankelijk bestuurder Belfius Insurance nv

B.1.4.3.2 Bevoegdheden

Het bemiddelingscomité is ermee belast advies te verlenen over meningsverschillen of blokkeringen met betrekking tot materiële transacties of verrichtingen tussen, enerzijds, Belfius Bank en zijn dochtervennootschappen en, anderzijds, Belfius Insurance en zijn dochtervennootschappen, of tussen hun respectievelijke dochtervennootschappen. Dergelijke adviezen worden meegedeeld aan de raden van bestuur van de betrokken vennootschappen, die vervolgens een definitieve beslissing nemen over deze transactie of verrichting.

Het bemiddelingscomité zal evolueren naar een meer proactieve rol. Het zal ten minste jaarlijks controleren of de procedure inzake belangenconflicten in de verschillende gebieden werd gerespecteerd.

Externe functies van de bestuurders - Artikel 83 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

Krachtens het Reglement van de Nationale Bank van België van 6 december 2011, dat werd goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 20 juni 2012, met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders van gereguleerde ondernemingen, is Belfius Insurance verplicht om de door zijn bestuurders en effectieve leiders uitgeoefende externe functies openbaar te maken. Belfius Insurance heeft ervoor geopteerd die mandaten te publiceren in het jaarverslag van de onderneming, dat neergelegd wordt bij de Nationale Bank.

B.1.5 VERGOEDING VAN HET BESTUURS-, HET BEHEERS- OF HET CONTROLEORGAAN

B.1.5.1 Bezoldigingspolitiek en -praktijken

De raad van bestuur bepaalt de bezoldiging van de leden van het directiecomité op voorstel van het bezoldigingscomité en na advies van de voorzitter van het directiecomité.

Het bezoldigingscomité formuleert voorstellen aan de raad van bestuur van Belfius Bank en Belfius Insurance aangaande de bezoldigingspolitiek voor de categorieën 1 en 2 van werknemers die omschreven staan in de Bezoldigingspolitiek van de groep Belfius. Categorie 1 omvat de leden van de raad van bestuur van Belfius Bank en van Belfius Insurance (uitvoerende bestuurders). Categorie 2 slaat op de

personeelsleden van wie de professionele activiteiten een aanzienlijke impact hebben op het risicoprofiel van de groep Belfius, inclusief de hoge directie en de personen die functies uitoefenen die risico's inhouden of onafhankelijke controlefuncties uitoefenen, alsook de medewerkers van wie de totale bezoldiging hen op hetzelfde bezoldigingsniveau plaatst als de hoge directie of personen die functies uitoefenen die risico's inhouden.

In bepaalde specifieke gevallen kan het bezoldigingscomité voorstellen om af te wijken van de bezoldigingspolitiek op basis van een gemotiveerd voorstel van de voorzitter van het directiecomité (bv. om redenen van retentie / marktconformiteit). In dat geval neemt de raad van bestuur een beslissing op basis van het advies van het benoemings- en bezoldigingscomité.

De gevolgen van de bezoldigingspolitiek inzake het risico en het risicobeheer worden globaal geanalyseerd door HRM in samenwerking met diverse directies (Risk management, Audit, compliance enz.).

Elk jaar krijgt het bezoldigingscomité van het directiecomité een verslag over het beleid dat wordt toegepast in de dochterondernemingen van Belfius Bank en Belfius Insurance op het vlak van bezoldiging en human resources.

In de groep Belfius bestaat er geen recht op het toekennen van aandelenopties, aandelen of andere variabele bezoldigingscomponenten.

De voornaamste kenmerken van het aanvullend pensioenstelsel van de leden van het directiecomité, luiden als volgt:

De waarborgen die gedekt worden door de groepsverzekering die Belfius Insurance in 1 juni 2012 heeft afgesloten ten voordele van de leden van het directiecomité, berusten op de volgende elementen:

1. Pensioenkapitaal van het type defined contribution
2. Aanvullende risicodekkingen in geval van arbeidsongeschiktheid

Wat het algemeen pensioenreglement aangaat, zijn het "De Algemene voorwaarden die de draagwijdte, de modaliteiten en de werkingsprincipes van de diverse soorten levensverzekeringen en aanvullende dekkingen om te omschrijven".

- Punt 1 van de algemene voorwaarden omschrijft de werkingsprincipes inzake de verzekeringstechniek, die van toepassing is op alle soorten verzekeringen.
- Punt 2 omschrijft de diverse risicodekkingen. Dit punt is eveneens van toepassing op alle soorten verzekeringen.
- Punt 3 omvat de bepalingen die eigen zijn aan de groepsverzekering.
- Punt 9 bevat de diverse bepalingen die van toepassing zijn op alle soorten verzekeringen.

De niet uitvoerende bestuurders van Belfius Insurance beschikken over geen enkel pensioenstelsel dat Belfius Insurance op zijn kosten heeft afgesloten. Voor de personen die verantwoordelijk zijn voor de onafhankelijke controlefuncties, zijn die laatste onderworpen aan hetzelfde groepsverzekeringstelsel dat Belfius Insurance heeft afgesloten voor alle personeelsleden

B.1.5.2 Procedure

De procedure die Belfius Insurance volgt bij de beoordeling van de deskundigheid en de professionele betrouwbaarheid van de houders van de sleutelfuncties wordt uitvoerig beschreven in het "Fit & Proper"-beleid. Het omvat de in het "Fit & Proper"-beleid beschreven procedures in verband met de benoeming, de verlenging en de herroeping van een sleutelfunctie.

B.1.6 AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

B.1.6.1 Structuur

Het maatschappelijk kapitaal van Belfius Insurance komt eind 2017 uit op 567.425.226,84 EUR en wordt vertegenwoordigd door 2.579.938 aandelen op naam, die elk één twee miljoen vijfhonderdnegenenzeventigduizend negenhonderdachtendertigste van het kapitaal vertegenwoordigen.

De aandelen van Belfius Insurance (vroeger Dexia Insurance Belgium) zijn in handen van Belfius Bank nv (2.579.937 aandelen), en van Belfius Asset Finance Holding (1 aandeel).

Op de datum van onderhavig document heeft de vennootschap ook 100.000 winstbewijzen op naam zonder nominale waarde uitgegeven. Die winstbewijzen vertegenwoordigen het maatschappelijk kapitaal niet. De aan die winstbewijzen verbonden rechten worden beschreven in de statuten van Belfius Insurance. De aandeelhouder van Belfius Insurance draagt bij aan een gezond en voorzichtig beheer van Belfius Insurance en aan het goede bestuur en de duurzame ontwikkeling van de maatschappij.

Voor dochteronderneming Corona Direct Verzekeringen bedraagt het totale aandelenkapitaal 21.000.000 €. Dat kapitaal wordt vertegenwoordigd door 840.000 aandelen. Belfius Insurance bezit 839.999 aandelen en Belfius Insurance Invest 1 aandeel. Corona Direct Verzekeringen heeft geen enkel eigen aandeel in bezit. Het volgestort kapitaal bedraagt 14.150.000 €.

B.1.6.2 Strategische doelstellingen

Belfius Insurance heeft als doel door middel van de volgende maatregelen een gezond financieel profiel te garanderen, alsook een businessmodel dat borg staat voor de rentabiliteit van de maatschappij op lange termijn en voor een progressieve en gecontroleerde verbetering van zijn resultaten:

- versterking van het kapitaal van Belfius Insurance met inachtneming van zijn aan Solvency II verbonden reglementaire verplichtingen door middel van een voorzichtige beleggingsstrategie, een zorgvuldig beheerd risicoprofiel en de aanpassing van zijn productaanbod;
- versterking van de technische rentabiliteit van de niet-levensverzekeringen door middel van een actief beheer van zijn portefeuille (acceptatiebeleid, aanpassing van de tarieven, schadebeheer);
- consolidatie van de resultaten in Leven door middel van een productieverhoging in klassieke levensverzekering en het behoud van de huidige uitstaande bedragen in Tak 21 "beleggingen";
- continue inspanning om een stabiel verschil tussen zijn recurrente kosten en zijn inkomsten in stand te houden;
- voortzetting van zijn op klanttevredenheid gerichte strategie;
- efficiënte exploitatie van zijn multikanaaldistributiemodel (bank-verzekeraar).

B.1.7 BELANGRIJKE TRANSACTIES

Twee belangrijke contracten zijn het vernoemen waard:

- De eerste is de distributieovereenkomst tussen Belfius Bank nv en Belfius Insurance, die regelmatig wordt bijgewerkt (laatst ondertekend op 22 december 2016). Ze werd gesloten voor een onbepaalde duur en gaat over "de distributie van de verzekeringsproducten van Belfius Insurance door Belfius Bank bij zijn RCB-klienten (Retail & Commercial Banking)".
- De tweede is de "Overeenkomst verzekeringsbemiddeling voor de PWB-klienten" (Public Wholesale Banking) tussen Belfius Bank en Belfius Insurance die van kracht is sedert 17 juni 2015.

B.1.8 DESKUNDIGHEIDS- EN BETROUWBAARHEIDSVEREISTEN

B.1.8.1 Vereisten

Elke bestuurder, elk lid van het directiecomité en elke verantwoordelijke voor de onafhankelijke controlefuncties (hierna "sleutelfuncties") moet bij zijn/haar benoeming en zolang hij zijn/haar functie uitoefent, de vereiste deskundigheid en professionele betrouwbaarheid bezitten.

De sleutelfuncties moeten dus voldoen aan de vereisten inzake deskundigheid ("Fit") en betrouwbaarheid ("Proper") die worden beschreven in het "Fit & Proper" beleid van Belfius Insurance. Die vereisten impliceren dat elke houder van een sleutelfunctie geschikt moet zijn voor de functie die hij/zij uitoefent en dus moet voldoen aan de evaluatienormen "Fit & Proper". Dit geldt op het niveau van zowel Belfius Insurance als voor zijn gereguleerde dochterondernemingen in België (zoals Corona NV). De "Fit & Proper" normen zijn onder meer die welke door de Nationale Bank van België, als controleautoriteit, geïnterpreteerd worden in circulaire NBB_2013_02 van 17 juni 2013 m.b.t. de normen inzake deskundigheid en professionele betrouwbaarheid voor de leden van het directiecomité, de bestuurders, de verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties en de effectieve bedrijfsleiders van financiële instellingen (hierna afgekort als "de circulaire NBB 'Fit & Proper'").

Er wordt bovendien een functieprofiel opgesteld door de betrokken onderneming (Belfius Insurance of de betrokken dochteronderneming) en aangepast aan de gezochte functie. Elk functieprofiel wordt trouwens aan de controleautoriteit (de NBB) doorgegeven samen met het dossier van de kandidaat. De geschiktheid van de bestuurders, van de leden van het directiecomité en van de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties wordt bovendien regelmatig geëvalueerd.

B.1.8.2 Process

Het proces dat Belfius Insurance volgt bij de beoordeling van de deskundigheid en de professionele betrouwbaarheid van de houders van de sleutelfuncties wordt uitvoerig beschreven in het "Fit & Proper" beleid. Het omvat de op het einde van het "Fit & Proper" beleid beschreven procedures in verband met de benoeming, de verlenging en de herroeping van een sleutelfunctie.

B.2 RISICOMANAGEMENTSYSTEMEN INCLUSIEF DE BEOORDELING VAN HET EIGEN RISICO EN DE SOLVABILITEIT

B.2.1 DE OPDRACHT VAN HET RISICOBEBEER

De opdracht en de rol van de risicoafdeling is een degelijk risicobeheerskader te omschrijven en te implementeren, met daarin onder meer:

- een aanvaardbaar kader voor de risicobereidheid dat rekening houdt met de business-strategie;
- een reeks onafhankelijke en geïntegreerde risicometingen voor diverse soorten risico's, aangevuld met interne limieten en triggers conform de goedgekeurde risicobereidheid;
- een efficiënt proces voor het identificeren, meten, beoordelen en definiëren van afdoende antwoorden op de risico's die Belfius Insurance loopt op korte en op lange termijn;
- een geschikte rapportering om het management bewust te maken van het algemene risicoprofiel en zo te zorgen voor een passende besluitvorming en voor duidelijke risicoaanbevelingen.

B.2.2 DOELSTELLINGEN VAN HET RISICOBEBEER

Daartoe gelden voor de afdeling Risk de volgende doelstellingen:

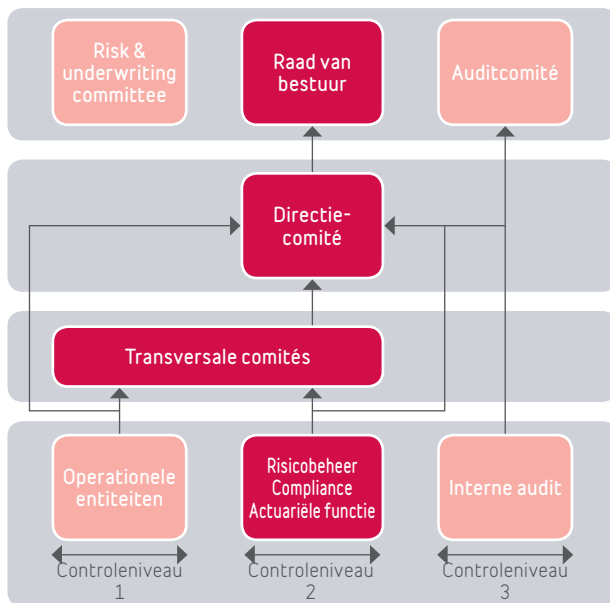
- Het vastleggen van een Risk Appetite Framework voor Belfius Insurance dat is afgestemd op de risicobenadering van de Groep.
- Het monitoren en beheren van de markt-, krediet-, ALM- en liquiditeitsrisico's, de underwriting & reserveringsrisico's en de operationele risico's voor Belfius Insurance.
- Het optimaliseren van het risicoprofiel van Belfius Insurance, conform zijn strategie, en in samenwerking met de bedrijfsonderdelen en de verzekeringsbranches.
- Het promoten en aanmoedigen van een risicocultuur bij Belfius Insurance.
- Het implementeren van risicobeoordelingsmethodes voor elke activiteit waarop het RMF van toepassing is.
- Zorgen voor compliance met de lokale en de internationale wettelijke en reglementaire rapporteringsvereisten (in samenwerking met de afdeling Finance).
- Het implementeren van de verschuiving naar het nieuwe tijdperk van een Risicobeheer dat gestuurd wordt door de principes van Solvabiliteit II.
- Zorgen voor de transversale coördinatie van de vereiste externe rapportering volgens Solvabiliteit II, zowel Kwantitatief (QRT, incl. de rapporten inzake Financiële Stabiliteit, ECB en Bekendmaking van informatie) als Kwalitatief (RSR);
- Zorgen voor de transversale coördinatie van de ORSA-procedure.

Het Risk Management gaat niet over compliance-, fiscale en juridische risico's, aangezien die specifieke aspecten worden beheerd door specifieke afdelingen.

B.2.3 GOVERNANCE VAN HET RISICOBEEHEER

B.2.3.1 Globaal overzicht

Het Risk Management bij Belfius Insurance heeft zijn risico-organisatie uitgebouwd met het oog op een grotere rol voor de risicobeheersfunctie en om de risicoprocessen meer gestructureerd en georganiseerd te verankeren in de hele onderneming, zoals weergegeven staat in onderstaand schema:

Om de totstandkoming van het algemeen risico- en controlekader te monitoren, potentiële verbeteringen te achterhalen en de benadering te optimaliseren, wordt het model van de "3 verdedigingslijnen" beschouwd als een best practice inzake interne governance.

Voor dat model moeten de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid gedifferentieerd en verdeeld worden over drie verschillende niveaus:

- In de eerste verdedigingslijn is het operationeel management verantwoordelijk en aansprakelijk voor het verankeren van de interne controlemaatregelen in de businessprocessen, alsook voor het inschatten, controleren en beperken van de risico's.
- In de tweede verdedigingslijn zijn de specifieke risicobeheers- en controlefuncties (actuariële functie, compliance) belast met het faciliteren en monitoren van de implementatie van het effectieve risico/controlekader en -praktijken conform de risicobereidheid van de organisatie, alsook met de informatie in verband met het reportingrisico en de reportingcontrole in de organisatie.
- In de derde verdedigingslijn zorgt de Interne Audit ad hoc voor een objectieve verzekering op basis van de audit van de specifieke risico- en controlefuncties, en op basis van audits op de degelijke totstandkoming en werking van het kader voor het intern risico/controlebeheer uit de eerste verdedigingslijn.

Daarbovenop beheren transversale comités aangelegenheden voor diverse afdelingen. Tegen die achtergrond moet de afdeling Risk een onafhankelijk standpunt innemen over de onderwerpen die besproken worden tijdens de bijeenkomsten van de transversale comités. Dat standpunt is bindend. Komt men niet tot een consensus, dan wordt er een procedure uitgewerkt om de uiteindelijke beslissing te nemen. Die comités rapporteren aan het directiecomité, dat op zijn beurt rapporteert aan de raad van bestuur. De raad van bestuur wordt in zijn taken bijgestaan door twee adviserend comités: het Risk and Underwriting Committee en het Auditcomité zoals hierboven omschreven staat.

B.2.3.2 Rollen en verantwoordelijkheden

B.2.3.2.1 Raad van bestuur

De rol van de raad van bestuur is een belangrijk element in het risicobeheersproces om een afdoend antwoord te bieden op de risico's waarmee Belfius Insurance te maken krijgt.

Daarom zal de raad van bestuur:

- de risicobeheersstrategie en ook het risicobeheerskader en de daarmee verbonden beleidslijnen uitwerken en goedkeuren;
- de risicobereidheid uitwerken en goedkeuren als onderdeel van de algemene strategische doelstellingen;

- ervoor zorgen dat het risicobeheer op een behoorlijke wijze wordt geïntegreerd door het directiecomité en dat alle noodzakelijke maatregelen werden genomen voor het identificeren, meten, monitoren en beantwoorden van de risico's;
- ervoor zorgen dat het risicobeheer wordt gecontroleerd door de interne-auditfunctie;
- bepalen hoe het ORSA-proces zou moeten worden uitgevoerd door de goedkeuring van het ORSA-beleid;
- zijn goedkeuring hechten aan het kapitaalbeheer en de business-strategie rekening houdend met het resultaat van de ORSA.

Dit schema is mutatis mutandis van toepassing op de rol van de raad van bestuur van de dochterondernemingen binnen de scope van het Risk Management Framework.

De raad van bestuur moet in het kader van het risicobeheer ervoor zorgen dat de strategische beslissingen en beleidslijnen coherent zijn met de groepsstructuur en met de omvang en de specifieke kenmerken van de entiteiten in de groep. Hij zorgt er ook voor dat de specifieke activiteit en de daarmee gepaard gaande risico's van elke entiteit in de groep gedekt zijn, en bovendien staat hij ook garant voor het geïntegreerd, coherent en efficiënt risicobeheer van de verzekeringsgroep.

Directiecomité

Het directiecomité heeft diverse verantwoordelijkheden in het risicobeheer van Belfius Insurance, aangezien het:

- Belast is met de implementatie van een risicobeheerssysteem. Het systeem zal zich specifiek toeleggen op het uitwerken van beleidslijnen, processen en procedures die de groep Belfius Insurance in staat zullen stellen de risico's waarmee de groep te maken krijgt te identificeren, te meten, te monitoren en er een antwoord op te bieden;
- Toezicht houdt op de risicolimieten/tolerantie die geregeld worden voorgesteld door de afdeling Risk Management;
- De risicobeheersfunctie tot stand brengt, alle nodige middelen voorziet voor het identificeren, meten, monitoren en beantwoorden van de risico's.
- De bestaande risiconiveaus monitort en geregeld maatregelen triggert en neemt indien er zich inbreuken voordoen. Dat omvat het monitoren van de operationele risico's via de rapportering over operationele incidenten.
- De CRO licht de raad van bestuur (rechtstreeks of via de RUC) geregeld in over de aspecten inzake risicobeheer;
- De prestaties en de resultaten van het ORSA-proces toetst;
- De kwalitatieve en kwantitatieve risicorapportering aan de NBB vóór de verzending ervan valideert;
- Zorgt voor de goedkeuring en de follow-up van de belangrijkste aannames in de risicomodellen zoals ze worden voorgesteld door het Model Validation Committee.
- Beslist over het kapitaalbeheer en de kapitaaltoewijzing aan de entiteiten/verzekeringsbranches van de groep Belfius Insurance
- Toezicht houdt op de aanwending van het eigen vermogen en de solvabiliteitsratio's van de groep Belfius Insurance aanstuurt.
- De volgende verantwoordelijkheden komen rechtstreeks toe aan het directiecomité, en niet aan de comités: goedkeuring van de beleidslijnen, de steering van ORSA en de goedkeuring van de aannames.

Om belangenconflicten te vermijden, mogen de leden van het directiecomité die in het bezit zijn van producten van Belfius Insurance of van wie de aanverwanten in het bezit zijn van dergelijke producten niet deelnemen aan enige stemming in verband met die specifieke producten als men niet tot een consensus is gekomen.

B.2.3.2.2 Transversale comités

De opdracht van de transversale comités staat omschreven in de onderstaande tabel.

Comité	Opdracht
Pricingcomité Leven	<ul style="list-style-type: none"> Houdt toezicht op de prijzen van de producten Leven die geregeld worden uitgegeven door Belfius Insurance Adviseert over een winstdelingsregel en de jaarlijkse winstdelingsdotatie aan het directiecomité
Product- en pricingcomité Niet-Leven	<ul style="list-style-type: none"> Houdt toezicht op de prijzen en de waarborgen van de producten niet-Leven die geregeld worden uitgegeven door Belfius Insurance
Strategisch en tactisch ALCO	<ul style="list-style-type: none"> Is het beslissingsorgaan voor aangelegenheden inzake ALM en Beleggingen
ALCO groep	<ul style="list-style-type: none"> Analyseert en ziet toe op de follow-up van de evolutie van de ALM- en de regelgevingsomgeving voor Belfius Insurance op groepsniveau
Comité voor kredietrisico's & Waardeverminderingen	<ul style="list-style-type: none"> Stelt (aan het ALCO) de kredietrisicolimieten voor van de beleggingsportefeuille binnen het beleggingskader Ziet toe op de overeenstemming van het kredietrisicoprofiel van Belfius Insurance met het kredietbeleid, de kredietrichtlijnen en -limieten van de groep Belfius Insurance Beslist over, monitort en zorgt voor een afdoende organisatie, reporting en limietbepaling voor het specifieke kredietrisico van Belfius Insurance zoals het risico m.b.t. de herverzekeringstegenpartij, polis-ontleningen, vorderingen van tussenpersonen of polishouders. Valideert de methodologie voor de waardering van activa met het oog op een afdoende marktwaardering. Identificeert de lijst van de activa die in aanmerking komen voor waardeverminderingen en doet aan het ALCO een voorstel voor het bedrag van die waardevermindering
Comité voor hypothecaire kredieten	<ul style="list-style-type: none"> Is verantwoordelijk voor de follow-up van de uitzonderingen die voortvloeien uit de activiteit van de hypothecaire kredieten
Comité voor de pricing van hypothecaire kredieten	<ul style="list-style-type: none"> Is verantwoordelijk voor de pricing van de hypothecaire kredieten
Comité voor de risico's inzake hypothecaire kredieten	<ul style="list-style-type: none"> Monitort het hypothecair kredietrisico in overeenstemming met de risicobereidheid van Belfius Insurance en stelt afdoende maatregelen voor die het ALCO moet nemen indien dat noodzakelijk wordt geacht
Reinsurance Committee	<ul style="list-style-type: none"> Monitort de omzetting van de strategie en het risico- en het kapitaalbeheer voor de groep Belfius Insurance in de diverse aspecten van de herverzekeringsactiviteit en van de aan herverzekering gerelateerde activiteiten. Analyseert herverzekeringsanalyses en geeft het directiecomité van Belfius Insurance een vooruitblik op het beheer van de behoeften en opportuniteiten inzake herverzekering vanuit het oogpunt van het risico, de regelgeving, de commerciële en economische prognoses, ter ondersteuning van de strategie van de groep Belfius Insurance.
Model Validation Committee	<ul style="list-style-type: none"> Ziet toe op het volledige valideringsproces m.b.t. de levenscyclus van de modelontwikkeling Adviseert het directiecomité over de beslissingen die op dat niveau genomen moeten worden Valideert de modellen (nog vóór ze van kracht worden)
Model Committee	<ul style="list-style-type: none"> Zorgt voor een efficiënt beheer van de projecten die verband houden met de risicomodellen
Crisis Management Committee	<ul style="list-style-type: none"> Om te zorgen voor een efficiënt crisisbeheer voor Belfius Insurance
QRT Validation Committee	<ul style="list-style-type: none"> Voor het valideren van de Day one, Quarterly en Annual QRT's, inclusief de rapporteringen inzake Financiële Stabiliteit, ECB en Bekendmaking van informatie, alsook van de daarmee verband houdende beschrijvende verslagen

B.2.4 RISICOBEEHEER VOOR DE GROEP

Belfius Insurance verzorgt de functie Risicobeheer voor de groep en is hiertoe voorzien van competente werknemers en afdoende systemen. Elke dochteronderneming kan hierop een beroep doen, maar draagt wel de eindverantwoordelijkheid voor de totstandkoming van een beheerssysteem voor het beoordelen en monitoren van haar eigen risico's.

Elke dochteronderneming als dusdanig moet beschikken over haar eigen risicobeheer strategie, maar die strategie moet worden afgestemd op de groepsrisicostrategie van Belfius Insurance, net zoals Belfius Insurance zijn risicobereidheid moet afstemmen op de risicobereidheid bij Belfius Bank. Het lokale beleid inzake de risicobereidheid moet worden goedgekeurd door de eigen raad van bestuur. Het plaatselijk directiecomité moet elk kwartaal zijn zgn. key risk indicators monitoren en over de stand van zaken in dat verband rapporteren aan zijn raad van bestuur. In het licht van het beleid inzake de risicobereidheid moet elk individueel risicobeleid ook worden voorgelegd aan de raad van bestuur.

Het risicoglossarium van Belfius Insurance is van toepassing op de dochterondernemingen in de scope van het risicobeheerskader. De individuele beoordelingsprocessen, inclusief de operationele risicobeoordelingen, de interne risicocontrole en ORSA worden afgestemd op die van Belfius Insurance.

De methodologie & het modelbeheer en de overeenkomstige validering zijn gecentraliseerd bij het risicobeheer van Belfius Insurance. De lokale entiteiten stellen hun expertise ter beschikking voor het ontwikkelen van voor de onderneming specifieke methodologie & modellen, zoals passiefmodellen voor de sector Leven of het voor het bepalen van voor de onderneming specifieke parameters (USP) voor de sector van de schadeverzekeringen. De modellen en toepassingen zullen beschikbaar zijn voor de dochterondernemingen voor de voorbereiding van hun Solvency & Risk-rapportering. Door alles op een industriële leest te schoeien, kan men komen tot een gecentraliseerde rapportering, maar de lokale entiteiten blijven aansprakelijk voor de overeenstemming en de uiteindelijke validering van de gerapporteerde resultaten.

Belfius Insurance past de transparantieregels toe bij het verwerken van de holdingmaatschappijen voor het berekenen van zijn risico-indicatoren.

Er werden correspondenten aangesteld bij de dochterondernemingen om te komen tot een degelijke communicatie tussen de moederonderneming en haar dochterondernemingen.

Er vinden geregeld vergaderingen plaats met de CRO en de risicocorrespondenten om te zorgen voor een coherent risicobeheer.

Bovendien worden bepaalde specifieke onderwerpen besproken voor de hele verzekeringsgroep door zowel het Herverzekeringscomité als het ALCO-groepscomité.

Het risicobeheer voor de groep houdt in zijn risicobeheerssysteem rekening met de risico's op zowel individueel als groepsniveau en met hun onderlinge afhankelijkheid.

B.2.5 BEOORDELING VAN HET EIGEN RISICO EN DE SOLVABILITEIT

ORSA begint als top-down proces en is in handen van de raad van bestuur. De raad van bestuur bepaalt de strategie en ziet toe op de implementatie ervan. De raad van bestuur kan in zijn taken worden bijgestaan door adviserende comités zoals het Risk and Underwriting Committee (RUC) van Belfius Insurance en het Auditcomité. In verband met ORSA leidt en coördineert het directiecomité de diverse ORSA-activiteiten en ziet het toe op het management bij de uitvoering van ORSA.

De Risk Management-functie is verantwoordelijk voor de integratie van alle risicoaspecten in de beheersbeslissingen en operationele processen van de onderneming. Daarvoor speelt het een actieve rol bij de implementatie van ORSA.

Vanuit deze verantwoordelijkheid start Risk Management een parallel bottom-up proces op. Het ORSA-proces wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen van de raad van bestuur en de resultaten worden geconsolideerd in een rapportering. Deze rapportering wordt besproken in het RUC en vervolgens bezorgd aan het directiecomité en aan de raad van bestuur.

Een vereiste voor de ORSA-prestatie is dat men beschikt over een duidelijke business-strategie, strategische doelstellingen en een Risk Appetite Framework (kader voor de risicobereidheid). Er is also een duidelijke link tussen de doelstellingen van Belfius Insurance (zowel financieel als niet financieel), zijn strategie en zijn risicobereidheid. De drie componenten moeten parallel worden bepaald in het kader van een herhaald proces, aangezien zij aan elkaar gelinkt zijn en elkaar beïnvloeden.

Het ORSA-proces zelf bestaat uit zeven stappen:

B.2.5.1 Risico-identificatie

De eerste fase van de ORSA-oefening is het identificeren en inschatten van de materiële risico's voor Belfius Insurance. Tegen die achtergrond kan aan de hand van de interne controle oefening in nauwe samenwerking met de diverse bedrijfsonderdelen en verzekeringsbranches het risicoprofiel van de diverse bedrijfsonderdelen en verzekeringsbranches worden bepaald en kunnen de bestaande risico beperkende maatregelen worden opgesteld. Dit gebeurt jaarlijks en houdt drie fasen in, met o.m.:

- De identificatie van de risico's (inherente risico's):
  - Inherente risico's zijn risico's die een activiteit zou vertonen als er geen controles of andere beperkende factoren zouden bestaan (de brutorisico's of de risico's vóór de controles). Om te zorgen voor coherentie tussen de diverse entiteiten van Belfius Insurance, wordt een gemeenschappelijk risicoglossarium gehanteerd.
  - Het inherent risiconiveau wordt bepaald door twee factoren: de potentiële impact en de kans dat het risico zich voordoet. De aard van de impact (financieel / niet financieel) kan verschillen afhankelijk van het risico en het proces.
- Een inventaris en een beoordeling van de controles in verband met de geïdentificeerde risico's.
  - De bestaande controles in verband met de belangrijkste risico's die werden geselecteerd, moeten worden bekeken. Een controle houdt verband met een risico als het de potentiële impact van het risico of de kans dat het risico zich voordoet verkleint. Een risico kan gedekt worden door diverse controles.
- Beoordeling van het restrisico
  - Het restrisico wordt omschreven als het risico dat gelinkt is aan de normale situatie, op basis van de aanname dat alle bestaande controles in overweging werden genomen, met hun effectieve kwaliteit. Het niveau van het restrisico wordt bepaald door het inherent risiconiveau van de kwaliteit van de controles.

De scope van die beoordelingen omvat alle risicoklassen: het verzekerings-, financiële, operationele, strategische en het reputatierisico. Die beoordeling wordt vergemakkelijkt door het Risk Management en het resulterende risicoprofiel wordt voorgelegd aan het directiecomité, gecontroleerd door de Interne Audit en ten slotte toegelicht aan de raad van bestuur.

De eerste ORSA-fase maakt het mogelijk ten dele in te schatten in welke mate het risicoprofiel significant afwijkt van het SCR, op een kwalitatieve basis (afwijkingen in de scope). De risico-identificatie en de risicobeoordeling zullen het immers mogelijk maken na te gaan of alle materiële risico's in aanmerking worden genomen bij de berekening van het SCR.

B.2.5.2 Meting van de huidige kapitaal- en solvabiliteitspositie

De tweede fase omvat de berekening (en beoordeling) van de huidige behoefte aan kapitaal (SCR) en het Beschikbaar Economisch Eigen Vermogen (Available Financial Resources – AFR). Ook de kwaliteit van de eigen middelen (tiering) zal worden bekeken. Als onderdeel van die fase helpt de actuariële functie om te ervoor zorgen dat de permanente overeenstemming met de vereisten inzake de berekening van de technische voorzieningen en de risico's die naar voren komen uit die berekening.

Die fase maakt een beoordeling mogelijk van de totale solvabiliteitsbehoeften rekening houdend met het specifieke risicoprofiel van Belfius Insurance. Ten behoeve van die fase zou het kunnen dat andere meetinstrumenten of modellen dan die welke worden gebruikt voor het SCR gebruikt zouden kunnen worden als dat noodzakelijk wordt geacht. Als er waarderings- en boekingsbasissen worden gebruikt die verschillen van de Solvabiliteit II-basis, is dit wanneer ze zorgen voor een duidelijker beeld van het risicoprofiel, risicotolerantielimieten en businessstrategie.

B.2.5.3 Voorspelling van de kapitaal- en de solvabiliteitspositie

De beoordeling van de globale solvabiliteitsbehoeften levert een prognose op. Daarom zal de volgende fase in het ORSA-proces de prognose omvatten van het SCR en de AFR over de horizon van het businessplan (3 jaar). Die voorspellende beoordeling wil ervoor zorgen dat de solvabiliteitsbehoeften gedekt zijn voor de hele horizon van het businessplan.

Het basisscenario dat dient als input voor de prognose-oefening wordt bepaald in nauwe samenwerking tussen de afdelingen Risk, Strategic Planning and Performance Management (SPPM) en Investments. Het omvat de aannames voor de productieniveaus, alsook economische aannames die worden gehanteerd voor het businessplan.

De resultaten worden toegelicht. Indien de solvabiliteitsbehoeften niet gedekt zijn, moet het directiecomité op de hoogte worden gebracht en moet het de gepaste maatregelen nemen. Het businessplan kan worden herzien. Als onderdeel van die stap verschaft de actuariële functie advies omtrent de permanente overeenstemming met de vereisten inzake de berekening van de technische voorzieningen en de risico's die naar voren komen uit die berekening.

Dankzij die stap kan men de globale solvabiliteitsbehoeften beoordelen rekening houdend met het specifieke risicoprofiel van Belfius Insurance en de kwaliteit van de eigen middelen.

B.2.5.4 Het vastleggen en uitvoeren van stress- en scenariotests

Als onderdeel van de business- en kapitaalplanning voert Belfius Insurance stresstests en reverse stresstests uit, alsook scenarioanalyses, om die dan in de ORSA in te voeren:

- De gevoeligheidstest is een methode van stresstesting die een idee geeft van de impact van een kleine of grote vooraf bepaalde crisis voor één enkele specifieke risicofactor;
- Scenario/stresstests zijn een voorspellende beoordeling van de impact van veelvuldige veranderingen in één enkele risicobepalende factor of veelvuldige veranderingen in vele risicobepalende factoren;
- Reverse stress testing is een proces waarbij de gebeurtenissen en scenario's die het businessmodel van een financiële instelling onleefbaar zouden maken, worden geïdentificeerd en beoordeeld.

Die (reverse) stresstests en -scenario's worden voorgesteld door de afdeling Risk en gevalideerd door het directiecomité. Op zijn minst één stresstest wordt ook uitgevoerd door Belfius Bank om zijn impact op de groep te duiden. De overige stresstests worden gekozen op basis van een beoordeling van de belangrijkste risico's waarmee Belfius Insurance te maken krijgt.

Het definiëren van de stresstests gebeurt in samenwerking met:

- de afdeling Risk van Belfius Bank om te zorgen voor overeenstemming van de benaderingen die worden gehanteerd voor de ORSA- en de ICAAP-oefening;
- SPPM om stresstests uit te voeren op businessplanaannames in de scenario's;
- Investments om stresstests uit te voeren op economische aannames.

De stresstests in het kader van het ORSA-proces vinden jaarlijks plaats of als er zich een significante verandering voordoet in het risico-profiel van Belfius Insurance (ad hoc ORSA). Andere interne en reglementaire stresstests worden op verzoek uitgevoerd.

Dankzij die oefening wordt het mogelijk de totale solvabiliteitsbehoefte in te schatten en ook in overeenstemming te zijn met de kapitaalvereisten in extreme omstandigheden. Het zal ook helpen de liquiditeitsbehoeften in dergelijke situaties alsook de dekkingsratio in te schatten.

B.2.5.5 Controle op de risicobereidheidslimieten

Nog een belangrijk aspect van de ORSA houdt verband met de risicobereidheid die het maximaal risico weergeeft dat een onderneming bereid is te nemen om zijn business- en strategische doelstellingen te halen, rekening houdend met de verwachtingen van en het mandaat dat gegeven werd door de voornaamste stakeholders.

Bij Belfius Insurance wordt er gewerkt met een "verkeerslicht"-benadering (rood, oranje, groen) voor de risicobereidheid. De beoordeling van de huidige en de toekomstige solvabiliteitspositie en de stresstesting maakt het mogelijk de huidige en de toekomstige solvabiliteitspositie te meten, zowel in normale als in stresssituaties.

In deze fase kan men een oordeel vellen over het (niet) naleven van de triggers en de limieten van de risicobereidheid. Deze fase is heel belangrijk om de link te leggen tussen het risicoprofiel, de goedgekeurde tolerantielimieten en de totale solvabiliteitsbehoeften. Zo kan men aantonen dat de toekomstige bedrijfsactiviteiten in de groep overeenstemmen met de risicobereidheid en -limieten van de entiteit.

B.2.5.6 Uitwerken van een herstelplan

Als gevolg van de voordien uitgevoerde beoordeling, zorgt de onderneming voor een herstelplan in het zgn. 'base case' scenario en in stresstests en -scenario's. Het omvat een actieplan om onverwachte inbreuken op de indicatoren van de risicobereidheid tegen te gaan.

Dat plan omvat diverse thema's:

- Kapitaalplan: strategie om te zorgen voor de funding van eigen middelen waar nodig en voor een strategie voor de uitkering van een dividend;
- Liquiditeitsplan: plan om ervoor te zorgen dat de liquiditeit toereikend zal blijven;
- Businessaannames: alternatieve businesskeuzes;
- Beleggingsaannames: potentiële veranderingen in de asset allocation om de marktrisico's waarvoor veel kapitaal nodig is te dekken;
- Risicobeperkende strategieën om de nettorisicoblootstellingen te beperken (bv. herverzekering).

Het herstelplan wordt uitgewerkt door Risk in nauwe samenwerking met de afdeling SPPM.

B.2.5.7 Rapport over ORSA

De laatste fase van het ORSA-proces is het opstellen van een rapport over de oefening die werd uitgevoerd.

Het rapport wordt voorbereid door Risk en toegelicht aan het directiecomité, de RUC en de raad van bestuur, die uiteindelijk zijn goedkeuring moet geven. Finance, Investments en andere afdelingen worden geraadpleegd als dat nodig is.

Zodra het rapport is goedgekeurd, moet het worden overgemaakt aan de senior executives.

B.3 INTERNCONTROLESYSTEEM

B.3.1 BESCHRIJVING VAN HET INTERN CONTROLESYSTEEM

B.3.1.1 Interne controletaken

De interne controle is een proces waarbij met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat de doelstellingen van de organisatie, de doeltreffendheid en de efficiëntie van de activiteiten, het relevante karakter van de financiële informatie en de overeenstemming met de wetten en de reglementen het gewenste peil zullen halen.

Zoals elk controlesysteem, moet het restrisico verkleinen tot een aanvaardbaar niveau conform de vereisten van Belfius Insurance.

Meer specifiek kunnen de taken die worden toegewezen een aan de interne controle bij Belfius Insurance gegroepeerd worden in vijf hoofdlijnen:

- controle op de doeltreffendheid van het risicobeheer mechanisme;
- zorgen voor de betrouwbaarheid en de relevantie van de boekhoudkundige en de financiële informatie;
- zorgen voor de naleving van de regelgeving en de ethische regels, zowel intern als extern;
- het verbeteren van de activiteit van Belfius Insurance en tegelijkertijd zorgen voor het efficiënt beheer van de beschikbare middelen; en
- zorgen voor de operationele doeltreffendheid en efficiëntie van alle verzekeringsbranches.

B.3.1.2 De governance van het intern controlesysteem

Het directiecomité van Belfius Insurance krijgt instructies van de raad van bestuur van Belfius Insurance waarvoor het de diverse verzekeringsbranches aanstuurt en coördineert.

Om garant te staan voor de gezonde werking en ontwikkeling van Belfius Insurance, is zijn directiecomité uiteindelijk verantwoordelijk voor de invoering en de instandhouding van een geschikt intern controlesysteem. Het bepaalt en coördineert de beheerspolitiek van Belfius Insurance binnen het kader van de strategie die wordt uitgestippeld door de raad van bestuur. Het wijst de middelen toe en legt termijnen vast voor de implementatie van de acties in lijn met dat beleid. Het gaat na of de doelstellingen worden bereikt en of het intern controlesysteem beantwoordt aan alle vereisten. Ten slotte past het die vereisten aan in verhouding tot de interne en externe ontwikkelingen die worden waargenomen.

De teams op wie de interne controle-oefening wordt toegepast, zijn Risicobeheer, Actuariële functie en Compliance als de tweede verdedigingslijn en de Interne Audit als derde verdedigingslijn.

B.3.2 RISICO-EN CONTROLEBEOORDELINGSPROCES

De beoordeling van het risico en de controles is een proces in 3 stappen met de:

- De identificatie van de risico's (inherente risico's)
- Een inventaris en een beoordeling van de controles in verband met de geïdentificeerde risico's
- De beoordeling van het restrisico

De beoordeling zal dan niet aanleiding geven tot actieplannen.

B.3.3 INTERNE CONTROLE VOOR DE GROEP

Het systeem voor interne controle van de groep wordt geïmplementeerd via de managementstructuren en de interne organisatie en wordt gemonitord en afgezwakt door de controleactiviteiten die geïntegreerd zijn in alle processen van Belfius Insurance en zijn voornaamste dochterondernemingen.

Het risico van de “Interne controle” en de beoordeling van de controles, dat wordt gefaciliteerd door de risicoafdeling, is een drietrapsproces met o.m.:

- de identificatie van de risico’s (inherente risico’s);
- een inventaris en een beoordeling van de controles in verband met de geïdentificeerde risico’s;
- de beoordeling van het restrisico.

De beoordeling zal eventueel aanleiding geven tot actieplannen.

De resultaten van de beoordeling worden gerapporteerd aan het directiecomité en het Auditcomité.

Deze procedure wordt toegepast bij Belfius Insurance en zijn voornaamste dochteronderneming Corona.

B.4 COMPLIANCE

De compliance-functie is georganiseerd conform de Belfius-compliance-politiek (compliance-charter en integriteitsbeleid) en heeft tot doel de voorkoming en beheersing van compliance-risico’s ten gevolge van het niet-naleven van wetten, reglementen en interne regels.

Belfius Insurance heeft een centrale compliance-functie die gericht is op het voorkomen van witwasverrichtingen, het adviseren van het management en de business over risico’s binnen de activiteitsdomeinen van de compliance-functie, het stroomlijnen van de opleidings- en sensibiliseringsinitiatieven binnen de compliance-domeinen, het controleren van de efficiëntie en van de naleving van de procedures en beleidslijnen binnen deze domeinen en de rapportering over de activiteiten en risico’s in deze domeinen. De compliance-functie waakt eveneens over dat de compliance-risico’s worden afgedekt door het opzetten van degelijke eerstelijnscontroles. De compliance-functie kan tevens een beroep doen op compliance-correspondenten in diverse relevante departementen.

De onderneming blijft waakzaam ten aanzien van risico’s op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme. Bijkomende rapporteringsverslagen worden opgesteld ter attentie van het management i.v.m. de naleving van de Twin Peaks II-reglementering en aanverwante reglementeringen en interne procedures.

Naast de meer traditionele taak als adviseur van het management en de activity operationele lijnen, ontwikkelt Compliance verder de monitoringactiviteit en vormt Compliance het eerste aanspreekpunt voor de toezichhouders inzake de verschillende compliance-materies.

B.5 INTERNE-AUDITFUNCTIE

B.5.1 OPDRACHT

Conform de wet Solvabiliteit II (artikel 58) en de normen van het Instituut van Interne Auditors (IIA), heeft de interne-auditfunctie tot doel aan de raad van bestuur en het directiecomité een objectieve en onafhankelijke beoordeling te geven van de kwaliteit en de efficiëntie van de interne controle, van het risicobeheer en het governance-systeem bij Belfius Insurance. De interne audit geeft advies aan het management ter verbetering van zijn procedures en draagt daardoor bij tot het creëren van toegevoegde waarde.

De basisprincipes van de interne-auditfunctie staan omschreven in een auditcharter van de groep Belfius dat jaarlijks wordt herzien en goedgekeurd door het auditcomité van Belfius Bank en Belfius Insurance.

De interne audit van Belfius Insurance is een onderdeel van het derde controleniveau in een interncontrole model met drie verdedigingslijnen.

Op het vlak van de interacties met de diverse controlefuncties deelt Audit de modaliteiten voor de risicobeoordeling met de ORM-functie (Operational Risk Management) alsook de resultaten van de audits (met ORM in het kader van de Self Assessments en met de Compliance-functie voor de onderwerpen m.b.t. MiFID enz.). Bovendien lopen er diverse initiatieven om die interacties te optimaliseren met alle controlefuncties (d.w.z. communicatie, beoordelingsmethodologie, tools, reportings, toelichting van de rollen en verantwoordelijkheden enz.).

B.5.2 ORGANISATIE & ONAFHANKELIJKHEID

Om borg te kunnen staan voor de onafhankelijkheid van de interne-auditfunctie, rapporteert die laatste rechtstreeks aan de Chief Executive Officer (CEO) en aan de raad van bestuur via het auditcomité zoals hieronder beschreven staat.

De auditor-generaal is verantwoordelijk voor de organisatie van de auditactiviteiten conform de bepalingen van het auditcharter, de definitie van de interne audit, de deontologische code en de auditnormen. Hij omschrijft in dat verband de methodologie die moet worden toegepast en houdt daar ook toezicht op. Hij doet jaarlijks een risk assessment van het audituniversum (d.w.z. van alle processen) zowel voor Belfius Insurance als voor zijn dochterondernemingen. Dankzij dat risk assessment kan een auditplan worden uitgewerkt dat wordt gevalideerd door het auditcomité. Hij ziet er eveneens op toe dat de werkmiddelen afdoende zijn zowel in aantallen als op het vlak van de beschikbare competenties en hij kan indien nodig een beroep doen op externe werkmiddelen.

B.6 ACTUARIËLE FUNCTIE

Conform de bepalingen van Artikel 59 van de wet van 13.03.2016 en hoofdstuk 5.3 van de circulaire NBB_2016_31² is de Actuariële Functie belast met de volgende taken.

- De coördinatie van de technische voorzieningen zoals die opgenomen worden in de Solvency II – balans;
- Beoordeling van het niveau van de verzekeringstechnische voorzieningen zoals opgenomen in de jaarrekening (opge maakt volgens de Belgische standaarden);
- Beoordeling van het onderschrijvings- en tarifieringsbeleid;
- Beoordeling van de herverzekeringpolitiek;
- Taken in verband met de implementatie van het risicobeheerssysteem;
- Beoordeling van het winstdelings- en restornobeleid

In dit kader valideert de Actuariële Functie ook de verschillende modellen die gebruikt worden om de beste schatter van de verzekerings-technische verplichtingen – incl. het aandeel van de herverzekeraar hierin – te bepalen.

De taken van de Actuariële Functie worden verder gedetailleerd in de Actuarial Function Policy.

De scope van de Actuariële Functie omvat Belfius Insurance, Corona Direct Verzekeringen en Belfius Insurance geconsolideerd.

De Actuariële Functie maakt ook deel uit van / wordt uitgenodigd in verschillende overlegorganen: Risk en Underwriting Committee, Pricing Committee Life, Product Committee Non-Life³, Model Committee, Model Validation Committee, Cost Committee, Reinsurance Risk Committee, Reserving Committee, ...

De senior executive manager van het departement Actuariële Functie rapporteert aan de CRO. De andere medewerkers van het departement Actuariële Functie rapporteren aan de senior executive manager van het departement.

De conclusies van de Actuariële Functie m.b.t. de verschillende geformuleerde adviezen en de bijhorende aanbevelingen worden gepresenteerd aan de leden van het Directiecomité, aan de leden van het Auditcomité (de adviezen m.b.t. de voorzieningen en de winstdeling) en aan de leden van het Risk en Underwriting Committee (de andere adviezen).

Jaarlijks wordt er een activiteitenverslag opge maakt ten behoeve van de raad van bestuur.

Indien nodig heeft de Executive Manager Actuariële Functie steeds toegang tot het Directiecomité, het Risk & Underwriting Committee, het Auditcomité en de raad van bestuur om hoogdringende adviezen aan hun voor te leggen.

² Circulaire NBB_2016_31 over de prudentiële verwachtingen van de NBB inzake het governancestelsel voor de verzekerings- en herverzekeringsector.

³ Hierin wordt de winstdeling ook besproken.

B.7 UITBESTEDING

Belfius Insurance maakt gebruik van diverse externe partners voor bepaalde, voornamelijk technische, IT-activiteiten (zoals Innovative Solutions for Finance (IS4F) voor het beheer van de IT-infrastructuur, Hexaware voor bepaalde ontwikkelingen of andere externe leveranciers). Die samenwerking wordt continu opgevolgd, en actieplannen worden gedefinieerd en geïmplementeerd om aan eventuele aandachtspunten te werken. In dat verband werden een reeks maatregelen genomen samen met IS4F ter verbetering van de performance en de stabiliteit van de systemen. Die inspanningen zullen in de toekomst worden voortgezet met het oog op een voortdurende verbetering.

Een belangrijk deel van de Anti-Money-Laundering monitoring werd uitbesteed aan Belfius Bank (Compliance). In dat verband werd een SLA ondertekend waarin alle werkvoorwaarden werden vastgelegd.

De rollen en verantwoordelijkheden van elke partij staan beschreven in diverse overeenkomsten aangaande het discretionair beheer en de dienstverlening met betrekking tot het financieel beheer van de verzekeringsportefeuilles van Belfius Insurance en zijn dochterondernemingen.

Voor het beheer van financiële instrumenten ligt de finale beslissing bij het ALCo. De uitvoering van de instructies van het ALCo is in handen van Candriam en wordt op de voet gevolgd door het ALCo. Tijdens een tweewekelijkse ALCo-vergadering geeft Candriam toelichting bij de status van de uitgevoerde orders.

B.8 OVERIGE INFORMATIE

Nihil.

RISICOPROFIEL

Deze sectie bevat informatie met betrekking tot het risico profiel van Belfius Insurance. Voor elk van de verschillende risicocategorieën wordt beschreven hoe dit risico opgevolgd en beheerd wordt.

C.1 VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO

Belfius Insurance loopt als onderdeel van Belfius risico's via de verzekeringscontracten die het onderschrijft. De risico's binnen de categorie van de onderschrijvingsrisico's worden geassocieerd met zowel de blootstelling die wordt gedekt door de specifieke verzekeringslijn (Leven, Niet-leven, Gezondheid) en de specifieke processen die verbonden zijn aan de verzekeringsactiviteit (verwerking van claims, inning van premies, pricing, selectie enz.).

De risico's die gelden voor alle lijnen van de verzekeringsactiviteit kunnen globaal genomen in de volgende categorieën worden ondergebracht.

C.1.1 ONDERSCHRIJVINGSRISICO LEVEN

Het onderschrijvingsrisico Leven is het risico dat ontstaat door het onderschrijven van levensverzekeringscontracten. Dat wordt opgesplitst in:

- het mortaliteitsrisico is het risico dat de sterfte toeneemt. Het geldt voor alle verbintenissen waarvoor de te betalen prestaties toenemen in geval van een stijging van de mortaliteit;
- het levensduurrisico: dat is het tegengestelde van het mortaliteitsrisico. Het geldt voor de contracten waarvoor een daling van de mortaliteit zou leiden tot een stijging van de verwachte betalingen (bijvoorbeeld pensioencontracten). Verbeteringen in de medische behandelingen die het leven verlengen zonder te zorgen voor het herstel van de arbeidsgeschiktheid, kunnen ervoor zorgen dat die risico's concreet vorm aannemen en bovendien frequenter dan momenteel het geval is;
- het morbiditeitsrisico (het ziektecijfer) of invaliditeitsrisico slaat op het risico op verlies of een nadelige evolutie van de verwachte prestaties, die veroorzaakt worden door veranderingen met betrekking tot het niveau, de trend of de volatiliteit van de invaliditeitsgraad;
- het afkooprisico inzake Leven wordt omschreven als het risico op verlies of toename van de prestaties dat veroorzaakt wordt door een verschil tussen de effectieve uitoefening van de contractuele opties van de verzekerde en de verwachte uitoefening. De term "opties" moet gezien worden in de ruime zin van het woord: deze submodule omvat opties in verband met de aflossing, de annulatie of vermindering van de premies, alsook de uitbreiding van de waarborgen. Voor bepaalde contracten kan de uitoefening voordelig zijn voor de verzekeringsmaatschappij, voor andere zou het leiden tot een verlies. Als gevolg daarvan vertoont deze submodule twee scenario's: een eerste waarvoor de opties vaker dan verwacht zullen worden uitgeoefend dan voorzien, en een tweede waarvoor dat minder het geval zal zijn;
- het risico met betrekking tot de beheerskosten stemt overeen met het risico dat de beheerskosten hoger liggen dan verwacht of dat ze een hogere inflatie ondergaan dan verwacht;
- het risico op een herziening geldt enkel voor de rente waarvan de bedragen in negatieve zin kunnen evolueren voor de verzekeraar als gevolg van een verandering van de wettelijke omgeving of de gezondheidstoestand van de verzekerde;
- het catastroferisico is beperkt tot de contracten waarvoor een onmiddellijke en drastische stijging van de mortaliteit een stijging van de prestatie met zich zou brengen.

C.1.2 ONDERSCHRIJVINGSRISICO NIET-LEVEN

Het onderschrijvingsrisico Niet-Leven is het specifieke verzekeringsrisico dat ontstaat uit niet-levensverzekeringscontracten. De onzekerheid omtrent de resultaten van de onderscheiding door de verzekeraar, zou kunnen worden gedefinieerd als:

- het premierisico betreft het risico dat het bedrag van de ontvangen premies niet toereikend is voor het betalen van de schadegevallen die zich hebben voorgedaan tijdens de dekkingsperiode waarop de premies betrekking hebben;

- het reserverisico is het risico op verlies of een ongunstige wijziging in de waarde van de verzekeringsverbintenissen, die voortvloeien uit schommelingen in de frequentie en de impact van de verzekerde gebeurtenissen, alsook uit datum en het bedrag van de uitbetalingen van de schadegevallen.
- Het catastroferisico is het risico dat er zich een gebeurtenis van grote omvang voordoet die niet gedekt is door de twee voorgaande risico's. Catastrofes zijn rampen zoals onder andere windstormen, (kust)overstromingen, streng winterweer en andere weegerelateerde gebeurtenissen, aardbevingen, industriële explosies, grootschalige branden, pandemieën en andere door de mens veroorzaakte rampen zoals maatschappelijke onrust en terroristische aanslagen.

C.1.3 BEHEER VAN HET VERZEKERINGSRISICO

Het Risk & Underwriting-comité geeft zijn advies over de strategie op het vlak van de onderschrijving en de reservering van de verzekeringsmaatschappijen van Belfius Insurance en het beleid dat daaruit voortvloeit, in het bijzonder aangaande de volgende punten:

- soorten en kenmerken van de verzekeringsactiviteiten die Belfius Insurance bereid is om te beheren;
- selectiecriteria van de risico's die in overeenstemming zijn met de risicobereidheid;
- de manier waarop de effectieve onderschrijving wordt gevolgd;
- de afstemming tussen aan de ene kant de geïnde verzekeringspremies en aan de andere kant de te betalen schadegevallen die bij de gedragen kosten worden geteld;
- de identificatie van de risico's die voortvloeien uit de verbintenissen van Belfius Insurance, met inbegrip van de impliciete opties en het kapitaal dat wordt gewaarborgd door de verzekeringsproducten; en
- het vormen van voorzieningen voor de schadegevallen.

De globaal bepaalde strategie wordt binnen de verschillende betrokken entiteiten concreet uitgewerkt en opgevolgd door de lokale verantwoordelijke personen.

Herverzekering is een van de methodes die gebruikt wordt om het verzekeringsrisico te beperken. De bedoeling van een herverzekering is de volatiliteit van de kapitaalbehoeften en de winsten, en dus de onzekerheid die verbonden is aan het risico in de waardering van de verzekeraar, terug te dringen.

Dit zijn de herverzekeringsfuncties:

- capaciteit: dankzij de herverzekering is er voor de verzekeraars een grotere flexibiliteit mogelijk met betrekking tot de omvang, de soorten risico's en het activiteitsvolume dat zij op een veilige manier kunnen aanvaarden. Daardoor zijn de verzekeraars in staat nieuwe activiteiten uit te voeren of ze uit te breiden tijdens een korte periode;
- stabiliteit: dankzij gestructureerde herverzekeringsprogramma's kunnen de verzekeraars hun operationeel resultaat stabiliseren;
- bescherming: de herverzekering zorgt voor een bescherming tegen gecumuleerde financiële verliezen door een opeenvolging van gebeurtenissen (bijvoorbeeld slechte weersomstandigheden) of tegen significante financiële verliezen als gevolg van één enkele gebeurtenis;
- financiering: herverzekeren kan een alternatief zijn voor een kapitaalverhoging; en
- expertise: de herverzekeraars verlenen bijstand aan de verzekeraars in hun expertisedomein. Het bevoegde personeel van de herverzekeringsmaatschappijen biedt zijn diensten aan bij het opstarten van bv. een nieuwe activiteit.

De gevoeligheid van het economisch eigen vermogen van Belfius Insurance aan wijzigingen in verzekeringstechnische parameters wordt opgevolgd aan de hand van een aantal sensitiviteiten:

Onderschrijvingsrisico Leven: scenario dat overeenstemt met	Impact op de beschikbare financiële middelen vóór belastingen (in miljoen EUR)	
	31/12/16	31/12/17
Een toename van 15 % sterftcijfers	(34,7)	(34,7)
Een toename van 10 % van de kosten + 1 % inflatie	(101,0)	(126,4)
Een daling van 10 % afkopen	(23,5)	(20,6)

Toepassingsgebied: Belfius Insurance nv (= Belins solo), tak 23 inbegrepen

Onderschrijvingsrisico Niet-Leven: scenario dat overeenstemt met	Impact op het resultaat vóór belastingen (in miljoen EUR)	
	31/12/16	31/12/17
Een daling van 10 % van de administratieve kosten	6,6	9,0
Een toename van 5 % in schades	(18,4)	(18,3)

Toepassingsgebied: Belfius Insurance nv (= Belins solo), tak 23 inbegrepen

C.2 MARKTRISICO

Het marktrisico is het risico op een verlies dat kan voortvloeien uit de schommelingen van de prijzen van de financiële instrumenten in een portefeuille. De diverse risicofactoren zijn de rente, de wisselkoersen, de aandelenkoersen of de vastgoedprijzen. De schommelingen van die diverse elementen liggen aan de basis van het marktrisico.

De follow-up van het marktrisico behoort tot de verantwoordelijkheid van de Risicobeheer afdeling.

De afdeling Risicobeheer is onder meer verantwoordelijk voor het vastleggen van het Investment Framework conform de risicobereidheid en de risicolimieten. Ze is eveneens verantwoordelijk voor de uitwerking van de Strategic Asset Allocation (SAA), die bestaat in het bepalen van de geschikte toewijzingen voor de verschillende activa aan de verzekeringspassiva. Die technische reserves zijn onderverdeeld in portefeuilles die homogeen zijn aan de aard van producten en hun ingesloten opties.

De risicobereidheid en de strategie met betrekking tot het marktrisico worden vastgelegd op het niveau van Belfius Insurance. De lokale correspondenten zijn verantwoordelijk voor de implementatie ervan in hun eigen entiteit. De aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de afdelingen Risicobeheer en Beleggingen in de lokale ALCo's waakt over de nodige coherentie op lokaal vlak voor het beheer van het marktrisico.

De diverse risico's worden van kortbij opgevolgd en minstens op kwartaalbasis gerapporteerd aan het ALCo. Het voorafgaand goedkeuringsproces bij nieuwe investeringen garandeert dat nieuwe risico's geanticipeerd kunnen worden.

C.2.1 WISSELKOERSRISICO

Het wisselkoersrisico is niet significant bij Belfius Insurance, waar minder dan 1 % van de totale marktwaarde van de portefeuille is uitgedrukt in vreemde munten. De mogelijkheid om posities in vreemde munten aan te houden wordt immers bewust beperkt door het Investment Framework. Het huidige wisselkoersrisico is in hoofdzaak afkomstig van posities in Deense kroon (Danish mortgage bonds), waarvan de waarde sterk verbonden is met de euro. De blootstelling aan de Deense kroon is gestegen in 2017 met 99 miljoen EUR.

Marktwaarde (in miljoen EUR)	31/12/16	31/12/17
EUR	20 779	19 504
DKK	73	172
GBP	4	1
TOTAAL	20 856	19 677

C.2.2 RENTERISICO

Het is de bedoeling om de nettovolatiliteit in de resultatenrekening die kan worden teweeggebracht door renteschommelingen te beheren en te beperken en de economische waarde van het kapitaal van de aandeelhouders te vrijwaren. Zo zal Belfius Insurance bewust geen enkele positie aanhouden met een hoog renterisico.

De duration, die de rentegevoeligheid van de waarde van de balans weerspiegelt, wordt beschouwd als het voornaamste meetinstrument van het renterisico. De gedeeltelijke en globale gevoeligheden van het renterisico per tijdsinterval vormen de meer precieze indicatoren die worden opgevolgd in het ALCo.

De limieten voor het renterisico worden goedgekeurd door het directiecomité en de raad van bestuur. In het kader van het activabeheer worden zij vertaald naar het Investment Framework en opgevolgd door het ALCo.

Belfius Insurance handhaafde zijn ALM-strategie die erop gericht is de duration tussen activa en passiva nagenoeg gelijk te houden. De huidige lage rentestand heeft dus een beperkte impact op de bestaande activa en passiva. Indien de historisch lage rentestand zich voor een langere tijd bestendigt zal Belfius Insurance wel genoodzaakt zijn om haar huidige productengamma sterk te herzien. De lage renteniveaus laten binnen de huidige fiscaliteit en rekening houdende met de kapitaalsvereisten van Solvency II immers niet meer zomaar toe om aan onze klanten interessante beleggingsverzekeringen in tak 21 en tak 26 aan te bieden. Ondertussen zijn er dan ook diverse initiatieven waarbij we de klant de mogelijkheid geven om via het tak 44-concept toch zekerheid in zijn belegging in tak 23 in te bouwen.

C.2.3 RISICO INZAKE AANDELENMARKT EN VASTGOED

In de groep Belfius worden diverse methodes gebruikt om het prijsrisico te volgen (risico van aandelen en vastgoed): de Value at Risk ("VaR") vertegenwoordigt het potentieel maximaal verlies op een portefeuille op een tijdsinterval met een bepaalde waarschijnlijkheid; sensitiviteitstests en stresstests. Op basis van die indicatoren wordt een limiet vastgesteld voor de activa waarin belegd wordt.

Om te kunnen zorgen voor een gediversifieerd beheer worden er eveneens globale en specifieke limieten vastgelegd in termen van diversificatie, concentratie en tegenpartijen.

C.2.4 SENSITIVITEITEN

Renterisico kan 2 vormen aannemen: het risico dat de economische waarde van de verzekeraar schommelt en het risico dat het renteresultaat van de verzekeraar schommelt. Het meten van beide risico's is complementair voor het begrijpen van de volledige scope van het renterisico op de balans (exclusief financiële markten).

De indicatoren voor economische waarde meten het langetermijneffect van wijzigingen van de rente. De rentegevoeligheid van de economische waarde meet de wijziging van de ALM economische waarde indien de gehele rentecurve wijzigt met 10 basispunten.

- Het renterisico blijft laag dankzij een duration gap die beperkt is;
- Het vastgoedrisico daalt als gevolg van de verkoop van een gebouw.

Impact op de beschikbare financiële middelen

Gebeurtenis (in duizend EUR)	31/12/16	31/12/17
RENTERISICO		
Sensitiviteit (rentestijging met 10 bp)	12 844	18 768
Earnings at risk (rentestijging met 50 bp)	2 586	2 743
AANDELENRISICO		
Shock 30 % (negatief)	(320 364)	(336 950)
VaR (99 %, 10 dagen)	83 595	35 720
VASTGOED		
Shock 12,5 % (negatief)	(88 588)	(74 104)
GEVOELIGHEID VOOR KREDIETSPREADS		
Spreadverhoging met 1 bp	(8 338)	(9 294)

C.3 KREDIETRISICO

Het kredietrisico vloeit voort uit de onzekerheid omtrent het vermogen van een debiteur om te voldoen aan zijn verplichtingen. Het heeft drie componenten:

- het default-risico: elke tekortkoming of elke vertraging bij de betaling van de hoofdsom en/of de interest die leidt tot een verlies voor de financiële instelling;
- het risico op een verslechtering van de kredietkwaliteit die tot uiting komt in een daling van de financiële waardering van de betrokken schuld; en
- de onzekerheid omtrent het bedrag dat te recupereren is in geval van default.

Belfius Insurance is op diverse niveaus blootgesteld aan het kredietrisico:

- kredieten aan particulieren en ondernemingen;
- obligaties in de beleggingsportefeuille;
- transacties met afgeleide producten; en
- aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (netto deposito's van de herverzekeraars).

De controle op het kredietrisico van Belfius Insurance gebeurt in samenwerking met de teams van Credit Risk Management ("CRM") van Belfius Bank. In het kader van het Investment Framework van Belfius Insurance werd een operationeel systeem uitgewerkt voor het beheer van de risico's en de limieten.

De afdeling risicobeheer van Belfius Insurance geeft een richtkader aan de afdeling beleggingen. Deze specifieke richtlijnen worden in acht genomen in de activabeheersactiviteiten en houden rekening met de risicobereidheid van de onderneming.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beleggingen van Belfius Insurance (in mio €), uitgesplitst per activa klasse en land van uitgifte op 31 december 2017:

Marktwaarde op 31/12/17⁽¹⁾

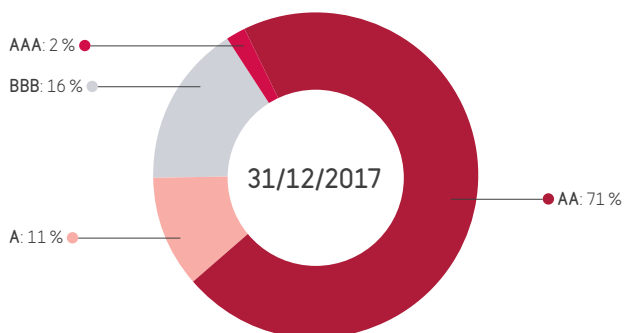
(in miljoen EUR)	Cash	Vastgoed	Aandelen	Overheidsobligaties	Covered obligaties	Financiële obligaties	Bedrijfsobligaties en kredieten	Hypothecaire kredieten	Derivaten	Totaal
België	374	592	594	6 707	0	114	1 116	3 696	0	13 193
Frankrijk	0	0	245	381	515	153	947	0	0	2 241
Italië	0	0	1	733	6	20	117	0	0	878
Spanje	0	0	1	360	115	20	100	0	0	596
Verenigd Koninkrijk	0	0	13	0	287	23	163	0	0	485
Duitsland	0	0	171	22	10	31	92	0	0	327
Nederland	0	0	176	9	11	92	80	0	0	367
Luxemburg	0	0	10	17	0	53	669	0	0	749
Verenigde Staten	0	0	0	0	0	49	186	0	0	236
Polen	0	0	0	180	0	0	0	0	0	180
Ierland	0	0	0	37	24	0	32	0	0	93
Denemarken	0	0	0	0	0	0	172	0	0	172
Andere	0	0	16	292	1	60	65	0	0	428
TOTAAL	374	592	1 220	8 739	970	615	3 739	3 696	0	19 945

(1) activacategorieën zijn gebaseerd op Risk-classificatie

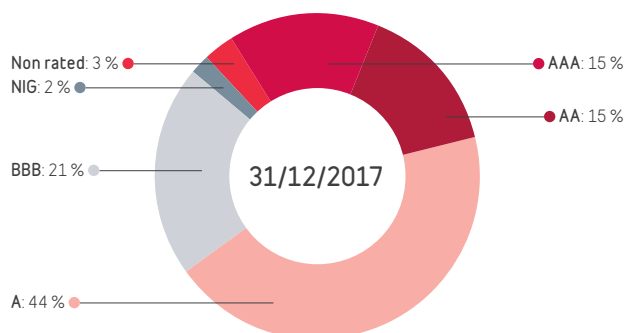
Het grootste deel van de portefeuille is geïnvesteerd in België. Belfius Insurance houdt zich eraan om in overeenstemming te blijven met het kader voor kredietrisico's dat het zichzelf oplegde.

Onderstaande grafieken geven een overzicht van verdeling van de vastrentende portefeuille per kredietbeoordeling.

Overheidsobligaties op 31/12/2017

Kredieten (zonder RMBS) op 31/12/2017

C.4 LIQUIDITEITSRISICO

Als verzekeringsmaatschappij heeft Belfius Insurance een passief op relatief lange termijn met stabiele en voorspelbare kasstromen waardoor er een beperkte financieringsbehoefte is. De premies die door de verzekeringnemers werden betaald, worden op lange termijn belegd om het verzekerde kapitaal en de verbonden rente te garanderen op de vervaldag van het contract. Diverse indicatoren inzake de risicobereidheid en de reglementaire vereisten, maken dat Belfius Insurance voortdurend voldoende liquide activa aanhoudt voor het dekken van zijn verbintenissen aan de passiefzijde.

Bovendien houdt Belfius Insurance een aanzienlijk bedrag aan in bij de Centrale Bank beleenbare activa. De maatschappij belegt immers minstens 40 % van zijn obligatieportefeuille in overheidsobligaties die kunnen worden gebruikt voor repo's in het kader van zijn liquiditeitsbeheer.

De afdeling Investments is verantwoordelijk voor het liquiditeits- en thesauriebeheer. Hiervoor baseert zij zich aan de ene kant op lange-termijnprojecties van de thesauriestromen van activa en passiva die gesimuleerd worden in normale omstandigheden en in stresssituaties, en aan de andere kant op projecties m.b.t. de thesauriebehoeften op twaalf maanden.

C.5 OPERATIONEEL RISICO

Het kader van het beheer van het operationeel risico berust op een sterke governance met duidelijk omschreven taken en verantwoordelijkheden. Het directiecomité, dat wekelijks bijeenkomt, analyseert geregeld de evolutie van het risicoprofiel van de diverse activiteiten van Belfius Insurance en neemt de nodige beslissingen.

Het hoofd van de operationele risico's vertaalt het beleid dat werd goedgekeurd door het directiecomité in detail in aanbevelingen voor de commerciële activiteiten. Het zorgt voor het transversaal toezicht op de operationele incidenten en op de uitgevoerde analyses. De managers van de diverse afdelingen zijn de hoofdverantwoordelijken voor het beheer van de operationele risico's (eerste verdedigingslijn).

Voor hun activiteit domein stellen zij een correspondent aan voor de operationele risico's die de inzameling van risicogegevens coördineert en voor de zelfevaluatie van de risico's zorgt, met de steun van de functie voor het beheer van de operationele risico's.

Het tot stand brengen van een overzicht van de operationele incidenten is cruciaal om te komen tot een beter begrip van het operationeel risico dat verbonden is aan elke activiteit en vormt een relevante informatiebron voor het management (bijvoorbeeld voor het geraamde jaarlijkse verlies). De grote operationele incidenten worden grondig onderzocht en krijgen een specifiek actieplan en een aangepaste follow up.

Elk jaar vindt er voor de diverse activiteiten van Belfius Insurance een zelfevaluatie plaats van de risico's en de daaraan verbonden controles.

C.6 OVERIG MATERIEEL RISICO

Naast de bovenstaande kwantificeerbare risico's heeft Belfius Insurance de volgende risico's geïdentificeerd en welke van kortbij opgevolgd worden:

- Businessrisico
- Strategisch risico
- Reputatierisico
- Modelrisico.

De opvolging en inperking van de niet-kwantificeerbare risico's wordt gegarandeerd door een governance systeem dat werd geïmplementeerd bij Belfius Insurance en zijn entiteiten, dat ervoor zorgt dat dit soort risico's besproken en eventueel geëscaleerd kunnen worden binnen de relevante comités.

C.7 OVERIGE INFORMATIE

Nihil.

WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN

D.1 WAARDERING VAN ACTIVA

D.1.1 BASIS EN METHODES VOOR DE SOLVABILITEIT II-WAARDERING

D.1.1.1 Financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde

De reële waarde is de prijs die ontvangen zou moeten worden voor de verkoop van een actiefwaarde in een normale transactie tussen marktdeelnemers op de waardingsdatum. Beursmarktprijzen worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde als er een actieve markt is (zoals een officiële beursmarkt). Die marktprijzen zijn eigenlijk “beste ramingen” van de reële waarde van een financieel instrument.

Bij gebrek aan een actieve markt voor activa van Belfius Insurance, worden er waardingsmetingen bepaald. Een waardingsmodel weerspiegelt de transactieprijs op de waardingsdatum in het kader van een normale concurrentie en binnen de normale context van de activiteiten, d.w.z. de prijs die de houder van de financiële waarde zou moeten ontvangen bij een normale transactie (d.w.z. geen gedwongen verkoop of vereffening). Een specifiek waardingsmodel houdt rekening met alle relevante factoren die marktoperatoren gebruiken om de overeenkomstige actiefwaarde te waarderen. Als men de reële waarde van een financieel instrument wil beoordelen, moet men uitgaan van de marktomstandigheden die heersen op het moment van de waardering. De beschikbare waarneembare gegevens moeten worden verwerkt in het model. De belangrijkste waardingsprincipes die Belfius Insurance hanteert bij het waarderen van zijn financiële , kunnen als volgt worden samengevat:

Financieel instrument op een actieve markt

Dat zijn financiële instrumenten die gewaardeerd worden tegen de reële waarde waarvoor betrouwbare marktprijzen beschikbaar zijn. Als de markt actief is, wil dat zeggen dat er bied-laattiprijzen zijn die staan voor effectieve transacties die tussen de partijen hebben plaatsgehad in normale marktomstandigheden. Die marktprijzen zijn het beste bewijs van de reële waarde en zullen daarom worden gebruikt voor waardingsdoeleinden.

Financieel instrument op een inactieve markt

Dat zijn financiële instrumenten die gewaardeerd worden tegen de reële waarde waarvoor er geen betrouwbare marktprijzen beschikbaar zijn. Met andere woorden, deze financiële instrumenten staan niet genoteerd op actieve markten, maar toch worden ze gewaardeerd op basis van waarderingstechnieken. Het bepalen of er al dan niet een actieve markt is gebeurt op grond van de volgende criteria: aantal uitvoerbare prijszetters, gemiddelde bied-laatspreads.... De waardingsmodellen die Belfius Insurance gebruikt, zijn standaardmodellen of intern ontwikkelde modellen.

De beschikbaarheid van waarneembare marktprijzen en inputparameters is in functie van de betrokken producten en markten en hangt af van wijzigingen m.b.t. specifieke gebeurtenissen of de volatiliteit op de financiële markten. Voor de activaklasse van de obligaties gaan wij er dan ook vanuit dat de Lead manager als eerste een pricing voorziet. Als de prijs niet beschikbaar is, wordt hij bepaald door een kwaliteit gewogen prijs die bepaald wordt via de prijzen van de brokers, de gevalideerde interne prijs (d.w.z. de modelprijs met waarneembare inputparameters) en de prijs van een (vergelijkbare) proxy. Voor niet gevalideerde modellen met waarneembare inputparameterprijzen, of niet gevalideerde modellen met waarneembare inputparameterprijzen, worden de volgende inputs om tot een prijs te komen toegepast: swaprentevoeten, Obligatiemarkt-Zspread, Obligatiemodel-Zspread, Illiquidity add-on, Monoliners CDS spreads, gewogen gemiddelde life, Yield to maturity van inflatie gelinkte overheidsobligaties...

D.1.1.2 Waardering van vastgoed

De waardering van vastgoed wordt geoutsourcet naar een externe beoordelaar. Deze beoordeling vindt om de drie jaar plaats, uitgezonderd bij significante wijzigingen of de verkoop van het vastgoed.

De beoordelaar analyseert voortdurend de verkoop-, aankoop- en huurtransacties, waarmee de trend van het niveau van de verkregen prijzen kan worden geïdentificeerd en de marktstatistieken kunnen worden afgeleid (database over verhuringsniveaus, verkoopprijzen en rendementen) op basis van de volgende parameters:

- Locatie
- Ouderdom en categorie van de goederen
- Staat van onderhoud en comfortniveau
- Architecturale kwaliteit
- Ratio van bruto- en nettoppervlakten
- Parkeerratio (parkeerruimte / m²)
- De kwaliteit van de huurder als er een is

Met dergelijke gecumuleerde kennis raamt de beoordelaar de waarde van elke eigendom.

De waarde van een eigendom wordt beoordeeld op basis van het gemiddelde van de methodes van “Kapitalisatie” en “Eenheidsprijzen”.

“Kapitalisatiemethode”: de rendementswaarde wordt globaal berekend op basis van een kapitalisatiepercentage dat op zijn beurt gebaseerd is op de waarde op de verhuurmarkt. De zgn. ‘rate of return’ omvat zodoende de verwachtingen van de beleggers omtrent de stijging van de inkomsten en de risicopremie die gevraagd wordt door de markt om het specifieke karakter van het gebouw weer te geven op basis van marktparameters die het resultaat zijn van de analyse van soortgelijke transacties, met inachtneming van de verkoopdata en de benchmarkmerken.

“Methode van de eenheidsprijzen”: De waarderingsmethode voor de eenheidsprijzen bestaat erin de marktwaarde te bepalen op basis van waarden (zonder de verwervingskosten) per vierkante meter voor niet bebouwde gebieden en/of gebieden waar mogelijk gebouwd zal worden. Die eenheidswaarden worden geraamd op basis van informatie die afhangt van de markt en die rekening houdt met diverse factoren zoals de ligging van de eigendom, de standing, de leeftijd enz.

D.1.1.3 Waardering van hypothecaire kredieten

De waardering van de portefeuille van hypothecaire kredieten bij Belfius Insurance wordt berekend door gebruik te maken van een model dat werd ontwikkeld als onderdeel van de software “Prophet”.

Afhankelijk van de gebruikersparametrisering van het model, kunnen de berekeningsstappen die gebruikt worden voor het waarderen van de portefeuille van hypothecaire kredieten zowel maandelijks als jaarlijks plaatsvinden. Naast de contractuele waardering van het hypothecair krediet omvat het model ook een regel inzake vervroegde terugbetaling die kan worden geparametriseerd door de gebruiker van het model. Het model laat twee soorten regels voor vervroegde terugbetaling toe: een deterministisch percentage rente voor vervroegde terugbetaling of een dynamische regel die gebaseerd is op het voordeel dat de kredietnemer kan genieten als hij zijn hypothecair krediet vervroegd terugbetaalt. Elk type van vervroegde terugbetaling kan worden gedefinieerd voor elk onderdeel van de portefeuille van hypothecaire kredieten en voor elk onderdeel van de waarderingshorizon. Bovendien houdt het model in geval van vervroegde terugbetaling rekening met een vergoeding wegens vervroegde terugbetaling die overeenstemt met een aan de gebruiker gelinkt aantal maanden van interestaflossingen als penaliteit.

De inputcomponenten van het model zijn:

- De kenmerken van de diverse hypothecaire kredieten lijn per lijn
- Een reeks risiconeutrale economische scenario's
- De aannames die de regel van de vervroegde terugbetaling van de hypothecaire kredieten bepalen

De outputcomponenten van het model zijn:

- De interestbetalingen van de hypothecaire kredieten
- De contractuele kapitaalaflossingen van de hypothecaire kredieten
- De vervroegde terugbetalingen van de hypothecaire kredieten
- De vergoedingen voor de vervroegde terugbetalingen van de hypothecaire kredieten
- De kasstromen van de hypothecaire kredieten (wat overeenstemt met de som van de vier voornoemde componenten)
- De “reële waarde” van het hypothecair krediet die overeenstemt met de verdisconteerde waarde van de kasstromen van de hypothecaire kredieten

Momenteel worden voor de berekening van de reële waarde van de hypothecaire kredieten, de volgende aannames gebruikt:

- Een dynamisch model voor vervroegde terugbetaling afhankelijk van de macro-economische scenario's
- De kasstromen worden gediscoteerd met gebruikmaking van de renteswapcurve verhoogd met een illiquiditeitscurve.

D.1.1.4 Waardering van voorschotten op polis

De Solvabiliteit II-waarde van de voorschotten op polis is de waarde van de verdisconteerde kasstromen van voorschotten op polis lijn per lijn met gebruikmaking van de swapcurve.

D.1.2 UITLEG VAN DE VERSCHILLEN

De waarderingsverschillen die worden besproken in de volgende delen zijn gebaseerd op de vergelijking tussen de Solvabiliteit II-waarde en de IFRS-value volgens de Solvency II perimeter voor consolidatie, om de verschillen als gevolg van herclassificeringen te beperken.

Assets (in miljoen EUR)	a) IFRS	b) IFRS - Scope SII	c) Solvency II	c) - b)
Goodwill	6			
Overlopende acquisitiekosten				
Immateriële activa	35	35		(35)
Uitgestelde belastingvorderingen	15			
Surplus pensioenuitkeringen				
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	48	49	64	14
BELEGGINGEN (NIET ZIJNDE ACTIVA IN VERBAND MET AAN INDEXEN OF BELEGGINGEN GEKOPPELDE OVEREENKOMSTEN)	14 703	14 695	15 033	339
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	424	398	529	131
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	3	72	72	
Aandelen	1 158	1 123	1 123	
<i>Aandelen – beursgenoteerd</i>	<i>1 085</i>	<i>1 085</i>	<i>1 085</i>	
<i>Aandelen – niet-beursgenoteerd</i>	<i>73</i>	<i>38</i>	<i>38</i>	
Obligaties	11 656	11 647	11 855	208
<i>Overheidsobligaties</i>	<i>7 626</i>	<i>7 626</i>	<i>7 770</i>	<i>144</i>
<i>Bedrijfsobligaties</i>	<i>3 793</i>	<i>3 785</i>	<i>3 836</i>	<i>51</i>
<i>Structured notes</i>	<i>133</i>	<i>133</i>	<i>141</i>	<i>9</i>
<i>Door zekerheden gedekte effecten</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>108</i>	<i>4</i>
<i>Instellingen voor collectieve belegging</i>	<i>1 463</i>	<i>1 454</i>	<i>1 454</i>	
<i>Derivaten</i>				
<i>Deposito's behalve kasequivalenten</i>				
<i>Overige beleggingen</i>				
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten	2 598	2 598	2 598	
LENINGEN EN HYPOTHEKEN	4 117	3 994	4 376	383
Voorschotten op verzekeringsovereenkomsten	81	81	88	7
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke	3 559	3 436	3 696	260
Overige leningen en hypotheke	477	477	592	116
UIT HOOFDE VAN HERVERZEKERING VERHAALBARE BEDRAGEN UIT:	277	297	270	(27)
Schade- en ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	97	116	71	(45)
<i>Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering</i>	<i>97</i>	<i>116</i>	<i>56</i>	<i>(59)</i>
<i>Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering</i>			<i>15</i>	<i>15</i>
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	180	181	199	18
<i>Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering</i>				
<i>Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen</i>	<i>180</i>	<i>181</i>	<i>199</i>	<i>18</i>
Aan indexen of beleggingen gekoppelde levensverzekeringen				
Deposito's ten gunste van cedenten	23	42	42	
Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	73	73	56	(17)
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	79	89	89	
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)	98	95	95	
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)				
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogensbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal				
Geldmiddelen en kasequivalenten	374	353	353	
Overige, niet elders opgenomen activa	13	10	10	
TOTAAL ACTIVA	22 457	22 330	22 987	657

D.1.2.1 Vastgoed, machines & uitrusting aangehouden voor eigen gebruik

Het verschil van € 14 M is te wijten aan de marked-to-market waardering in Solvabiliteit II, terwijl in IFRS de gebouwen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

D.1.2.2 Vastgoed (ander dan voor eigen gebruik)

Het verschil bij het vastgoed van € 131 M is te wijten aan de marked-to-market waardering van de vastgoedportefeuille voor Solvabiliteit II-doeleinden.

D.1.2.3 Obligaties

De verschillen tussen de Solvabiliteit II-waarden en de IFRS-waarden voor obligaties zijn te wijten aan de waarderingsregels. Onder IFRS worden sommige effecten geboekt tegen hun reële waarde (effecten beschikbaar voor verkoop), terwijl de anderen worden geboekt tegen geamortiseerde kostprijs. Onder de Solvabiliteit I-waardering, worden alle obligaties geboekt tegen hun reële waarde.

D.1.2.4 Kredieten & hypotheke

De Solvabiliteit II-waarden van de hypothecaire kredieten worden berekend d.m.v. een dynamisch waarderingsmodel dat werd ontwikkeld als onderdeel van de "Prophet"-software, die leidt tot waarden die verschillen van die van IFRS, waar de kredieten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

D.1.2.5 Door herverzekering verhaalbare bedragen

De door herverzekering verhaalbare bedragen worden gewaardeerd tegen de waarde van hun beste schatting, conform alle andere technische voorzieningen. Voor meer details verwijzen wij naar delen D.2 en D.3 van dit document.

D.1.2.6 Vorderingen van verzekeringen & bemiddelaars

Het verschil van € -17M voor deze klasse stemt overeen met het recht op verhaal dat al in aanmerking werd genomen voor de beste schatting van de technische voorzieningen Niet-Leven in Solvabiliteit II, wat niet het geval is voor IFRS-rekeningen.

D.2 WAARDERING TECHNISCHE VOORZIENINGEN NIET-LEVEN

De actuariaten Niet-Leven bepalen de bruto niet verdisconteerde beste schattingen van voorzieningen voor schadegevallen over de laatste 16 ongevallenjaren voor de volgende activiteitslijnen: Motorrijtuigen Aansprakelijkheid, Motorrijtuigen andere takken, Brand en andere schade aan goederen, Burgerlijke Aansprakelijkheid, Ongevallen en Rechtsbijstand, alsook de activiteit binnen de Gezondheidsverzekeringen, met name Ziektekosten, Gewaarborgd Inkomen en Arbeidsongevallen. De homogene risicogroepen die worden gebruikt voor de berekening van de technische voorzieningen stemmen overeen met de verzekeringsbranches Niet-Leven die worden toegelicht in Bijlage I van de gedelegeerde akten, bijvoorbeeld gebeurt de waardering van de beste schatting voor Rechtsbijstand apart voor motorrijtuigen en andere waarborgen.

D.2.1 OVERZICHT TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Verzekeringsbranches (in EUR)	Totale Bruto beste schatting van Voorzienin- gen voor Schadegevallen	Totale Bruto beste schatting van Voorzienin- gen voor Premies	Totale Netto beste schatting van Voorzienin- gen voor Schadegevallen	Totale Netto beste schatting van Voorzienin- gen voor Premies	Risicomarge
Ziektekostenverzekering	39 180 143	761 811	39 082 498	770 381	1 625 502
Verzekering gewaarborgd inkomen	86 903 650	2 232 033	77 513 057	3 287 198	6 848 825
Arbeidsongevallenverzekering	93 638 042	-894 559	86 638 110	-280 481	6 545 164
TOTAAL GEZONDHEID	219 721 835	2 099 285	203 233 665	3 777 099	15 019 490
Motorrijtuigen, derdenaansprakelijkheid	454 136 859	32 920 575	401 116 007	35 505 776	28 232 916
Motorrijtuigen, andere takken	8 922 251	8 300 686	8 881 510	9 101 107	6 575 411
Zeevaart, luchtvaart en transport	0	0	0	0	0
Brand en andere schade aan goederen	49 648 577	31 048 936	45 956 330	33 095 520	20 344 253
Derdenaansprakelijkheid	87 888 799	4 225 778	79 646 977	5 009 594	6 643 283
Krediet en borgstelling	2 462 822	0	2 462 822	0	309 492
Gerechtskosten	75 953 171	12 166 296	75 953 171	12 166 296	6 060 036
Bijstand	466 996	574 195	49 561	3 635 855	345 094
Diversen niet-levensverzekering	339 601	-265 412	339 601	-265 412	91 477
Niet proportionele herverzekering - vastgoed	0	0	0	0	182 194
Niet proportionele herverzekering - ongevallen	0	0	0	0	2 047 891
TOTAAL NIET LEVEN	679 819 075	88 971 054	614 405 979	98 248 737	70 832 047
TOTAAL GEZONDHEID + NIET LEVEN	899 540 910	91 070 339	817 639 644	102 025 836	85 851 537

D.2.2 BASIS EN METHODES VOOR DE SOLVABILITEIT II-WAARDERING

D.2.2.1 Beste schatting van de voorziening voor schadegevallen

De voorziening voor uitstaande schadegevallen houdt rekening met de schadegevallen die zich reeds hebben voorgedaan, ongeacht de vraag of de schade die voortvloeit uit die gebeurtenissen al dan niet werd gemeld. Cashflowprojecties voor de berekening van de voorziening voor uitstaande schadegevallen omvatten de uitbetalingen en de uitgaven die verband houden met die gebeurtenissen.

De voorziening voor de schadevergoedingen en de voorziening voor interne schaderegelingskosten (ULAE) in verband met de afhandelingskosten voor de schadegevallen worden apart berekend.

De berekeningen vinden op zijn minst plaats voor elke belangrijke directe verzekeringstak. In bepaalde gevallen wordt de verzekeringstak verder opgedeeld tot op een groter fijnmazigheidsniveau met het oog op meer homogene deelportefeuilles. Momenteel worden er geen "Similar to Life"-technieken gebruikt. Voor de tak Arbeidsongevallen wordt de impact van het gebruik van "similar to life" technieken beoordeeld. Deze impact wordt mee opgenomen in de beste schatting voor de lopende schadegevallen.

We onderscheiden 2 situaties voor de beoordeling van schadevergoedingen, afhankelijk van de beschikbare informatie en de omvang van de business:

1. Run-off-driehoeken van betalingen en reserves zijn beschikbaar voor de 16 meest recente ongevallenjaren. De niet verdisconteerde voorziening voor de beste schatting van de schade-uitkeringen per ongevallenjaar is het verschil tussen het Uiteindelijk Brutoverlies (Gross Ultimate Loss) en de waargenomen cumulatieve betalingen op de waarderingsdatum.

- (i) Er kunnen twee modellen worden gebruikt voor het berekenen van het Uiteindelijk Verlies:

Driehoekenmethode - Volledige Methode:

De niet verdisconteerde beste schatting voor de schadevergoedingen wordt berekend door de methodes van de Chain Ladder en De Vylder toe te passen, deze leveren 4 Ultimate Loss schattingen per ongevallenjaar. Sommige daarvan worden geselecteerd door experts om een gemiddelde te berekenen. Dit gemiddeld bedrag is de Bruto Ultieme Schadelast voor elk ongevallenjaar. Het toekomstig cashflowpatroon van die voorzieningen voor schadevergoedingen wordt bepaald volgens het patroon van de chain ladder op basis van betalingen.

Proxy-methode:

Vereenvoudiging maakt het mogelijk de beste schatting van de schadegevallen te berekenen zonder de jaarlijkse driehoeken maar d.m.v. de gegevens inzake Betalingen en Reserves op de closingdatum. Die methode gebruikt de resultaten van de eerder vermelde Full Method.

Het proxymodel stelt diverse methodologieën voor het berekenen van de nieuwe Ultieme Schadelast per activiteitslijn en ongevallenjaar voor. De gebruiker moet beroep doen op expert judgment om te kiezen uit de diverse methodes die worden voorgesteld. Dezelfde methodologie wordt toegepast voor bruto- en de nettoberekening van de herverzekering met de overeenkomstige gegevens.

- (ii) De voorziening voor interne schaderegelingskosten wordt berekend met de New York-methode.⁴
- (iii) Een optelling van de toekomstige kasstromen en een toepassing van de EIOPA-rendementscurve met volatiliteitscorrectie resulteert in de verdisconteerde beste schatting.
- (iv) Voornoemde berekeningen in verband met de schade-uitkeringen gebeuren met en zonder herverzekering. Het verschil tussen beide wordt beschouwd als de beste schatting van de door herverzekering verhaalde bedragen (vereenvoudigde methode toegestaan door Solvabiliteit II). Op dat bedrag wordt het geraamde verlies berekend - d.m.v. de vereenvoudigde methode zoals ze omschreven staat in artikel 61 van de Gedelegeerde Verordening⁵ - rekening houdend met - indien van toepassing - het bestaan van een herverzekeringsdeposito.

2. Schadegevallen die niet begrepen zijn in de gedetailleerde berekening per ongevallenjaar:

Wij ervan uit dat de (niet verdisconteerde) IFRS-boekingswaarde van de voorzieningen voor schadegevallen (inclusief de ULAE-voorziening) wordt genomen als de beste schatting. Dezelfde benadering wordt toegepast voor de door herverzekering verhaalde bedragen.

Op 31.12.2017 vertegenwoordigden de voorzieningen voor schadegevallen die op die manier worden verwerkt 12,7 % van de totale IFRS-voorzieningen voor schadegevallen.

De beste schatting van de voorziening voor schadegevallen is gelijk aan de som van de twee bovenstaande bedragen (1. en 2.).

In de laatste stap wordt de boekwaarde van de vergrijzingsvoorziening opgeteld bij de beste schatting. Dat is omdat Belfius Insurance nog geen "Similar to Life"-model toepast.

D.2.2.2 Beste schatting van premievoorzieningen

De premievoorziening houdt verband met de toekomstige schadegevallen die gedekt zijn voor contractuele verzekeringsverplichtingen, zijnde de som van 3 als volgt gedefinieerde volumes:

V1 = Reserve voor Onverdiende Premies

V2 = Resterende premie voor contract met gespreid betaalde premie (maandelijks, driemaandelijks enz.)

V3 = Premie voor contracten die zullen worden hernieuwd die in de laatste drie maanden zitten vóór de vervalddag van het contract.

Cashflowprognoses voor de berekening van de voorziening voor premies omvatten de uitbetalingen, de uitgaven en de premies die verband houden met die gebeurtenissen. Bij het berekenen van de premievoorziening zonder herverzekering houden we ook rekening met de herverzekeringscashflows (overgedragen premies en verhaalde schade-uitkeringen) en het verwachte verlies door het tegenpartijrisico⁶.

Belfius Insurance gebruikt de vereenvoudigde berekeningsmethode zoals ze wordt toegelicht in de EIOPA-papers. Die vereenvoudigde methode is gebaseerd op de geschatte verdisconteerde uiteindelijke (netto) combined ratio per verzekeringsbranche. De EIOPA-rendementscurve met volatiliteitsaanpassing wordt gebruikt voor het verdisconteren.

In de laatste fase wordt de IFRS-boekwaarde van de voorzieningen voor bonussen en kortingen en de voorziening voor de Experience Rating opgeteld bij de beste schatting.

⁴ De gebruikte methode is gebaseerd op de methode zoals ze omschreven wordt in de technische bijlage 2 van circulaire NBB_2016_26.

⁵ Commissie Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EC van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II).

⁶ Voor de berekening van het verwachte verlies wordt dezelfde methode gebruikt als voor de voorziening voor de beste schatting van de schadegevallen.

D.2.2.3 Risicomarge

De risicomarge moet dusdanig zijn dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen zouden moeten eisen om de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen over te nemen en na te komen.

Sinds 31/12/2015 gebruikt Belfius Insurance methode 2, waarnaar wordt verwezen in Richtsnoer 62 van de NBB circulaire NBB-2016-26, voor de berekening van de risicomarge Niet-Leven:

D.2.2.4 Kwaliteit van de gegevens

Rollen en verantwoordelijkheden rond data werden uitgewerkt bij de rollout van het data governance-programma. Dit gebeurde op basis van een dataflow waarmee de processen visueel werden voorgesteld. De gegevens die worden gebruikt en aangemaakt in elke fase van het proces werden beschreven in een zgn. data dictionary. De kwaliteit ervan wordt gecontroleerd in elke fase van het proces. De data-controles kregen een formeel karakter en de resultaten hiervan worden trimestrieel gedocumenteerd in zgn. DQA's (Data Quality Assessments). De controleniveaus en de efficiëntie ervan worden actief gemonitord via het Data Governance-kader en worden closing na closing verbeterd. Aangezien:

- de controle-efficiëntie bevredigend is en verbetert;
- de bekende problemen worden opgelost;
- er in het algemeen weinig problemen zijn;

wordt de kwaliteit van de gegevens die worden gebruikt voor de berekeningen als betrouwbaar beschouwd.

D.2.3 UITLEG VAN DE VERSCHILLEN

Deze tabel geeft een overzicht van de technische voorzieningen Niet-Leven op een geaggregeerd niveau, zoals blijkt uit de QRT-balans.

(in EUR)	Waarde volgens Solvabiliteit II	Waarde volgens IFRS
Technische voorzieningen – niet Leven	1 076 462 786	1 245 370 707

In IFRS zijn de premievoorzieningen gelijk aan de gerapporteerde premie min de betaalde commissielonen. In Solvabiliteit II houdt men rekening met de contractgrens en met de technische winstgevendheid van de onderliggende portefeuille. Daarbovenop worden de voorzieningen verdisconteerd en wordt er een risicomarge bijgeteld.

Onderstaande tabellen geven een kwantitatief overzicht per verzekeringsbranche, van de verschillen tussen de IFRS-waarden en de Solvabiliteit II-waarden voor de technische voorzieningen Niet-Leven.

BELINS - Brutoreserves schadegevallen - 31/12/2017

Beste schattingen schadegevallen (in EUR)	Geboekte reserves	Over/onderprovisie- ring van Chain Ladder- methodes	Discontering	Toepassing New York- methode op ULAE- reserves	Vergrijzings- voorziening	Totale beste schatting
Verzekering voor medische uitgaven	14 539 542	(4 106 844)	6 381	143 609	28 597 454	39 180 143
Verzekering gewaarborgd inkomen	84 956 477	(1 368 973)	(2 752 557)	(61 394)	6 130 098	86 903 650
Arbeidsongevallenverzekering	125 231 978	(22 717 341)	(7 944 174)	(932 420)	0	93 638 042
TOTAAL GEZONDHEID	224 727 997	(28 193 158)	(10 690 350)	(850 205)	34 727 552	219 721 835
Motorrijtuigen, derdenaansprakelijkheid	556 642 817	(77 378 268)	(22 923 716)	(2 203 974)	0	454 136 859
Motorrijtuigen, andere takken	23 353 559	(13 842 127)	6 539	(595 721)	0	8 922 251
Zeevaart, luchtvaart en transport	0	0	0	0	0	0
Brand en andere schade aan goederen	78 392 206	(28 110 144)	(173 626)	(459 859)	0	49 648 577
Derdenaansprakelijkheid	110 051 934	(16 800 440)	(7 125 319)	1 762 624	0	87 888 799
Krediet en borgstelling	2 462 822	0	0	0	0	2 462 822
Gerechtskosten	78 714 304	(2 258 158)	(1 588 610)	1 085 635	0	75 953 171
Bijstand	466 996	0	0	0	0	466 996
Diversen niet-levensverzekering	339 601	0	0	0	0	339 601
Niet proportionele herverzekering - vastgoed	0	0	0	0	0	0
Niet proportionele herverzekering - ongevallen	0	0	0	0	0	0
TOTAAL NIET LEVEN	850 424 239	(138 389 138)	(31 804 731)	(411 295)	0	679 819 075
TOTAAL GEZONDHEID + NIET LEVEN	1 075 152 236	(166 582 296)	(42 495 081)	(1 261 500)	34 727 552	899 540 910

BELINS - Brutopremiereserves - 31/12/2017

Beste schattingen premies (in EUR)	Voorziening voor niet- verdiende premies = V1	Aanpassing van beste schatting op V1	Beste schatting op V2	Beste schatting op V3	Voorziening for bonussen en kortingen	Voorziening voor Experience rating	Totale beste schatting
Verzekering voor medische uitgaven	1 698 157	(259 532)	(495 893)	(180 921)	0	0	761 811
Verzekering gewaarborgd inkomen	4 734 064	(1 616 102)	(793 468)	(2 782 992)	2 690 532	0	2 232 033
Arbeidsongevallenverzekering	120 885	(3 644)	(97)	(1 011 703)	0	0	(894 559)
TOTAAL GEZONDHEID	6 553 105	(1 879 278)	(1 289 459)	(3 975 616)	2 690 532	0	2 099 285
Motorrijtuigen, derdenaansprakelijkheid	36 681 339	(1 152 858)	(1 013 821)	(1 594 086)	0	0	32 920 575
Motorrijtuigen, andere takken	16 667 540	(2 285 915)	(2 738 288)	(3 342 650)	0	0	8 300 686
Zeevaart, luchtvaart en transport	0	0	0	0	0	0	0
Brand en andere schade aan goederen	54 814 611	(3 031 041)	(6 218 620)	(14 516 014)	0	0	31 048 936
Derdenaansprakelijkheid	7 014 761	(816 435)	(347 134)	(1 625 414)	0	0	4 225 778
Krediet en borgstelling	0	0	0	0	0	0	0
Gerechtskosten	7 430 542	1 996 851	905 495	1 833 408	0	0	12 166 296
Bijstand	3 805 644	(1 776 903)	(451 920)	(1 002 625)	0	0	574 195
Diversen niet-levensverzekering	156 850	(91 089)	(32 259)	(298 914)	0	0	(265 412)
Niet proportionele herverzekering - vastgoed	0	0	0	0	0	0	0
Niet proportionele herverzekering - ongevallen	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL NIET LEVEN	126 571 288	(7 157 391)	(9 896 548)	(20 546 296)	0	0	88 971 054
TOTAAL GEZONDHEID + NIET LEVEN	133 124 393	(9 036 669)	(11 186 006)	(24 521 911)	2 690 532	0	91 070 339

V2 = Te ontvangen premiebetalingen in verband met lopende dekkingsperiodes

V3 = Op de waarderingsdatum worden alle contracten met een vervaldatum tijdens de eerstvolgende drie maanden die nog niet werden geannuleerd, in aanmerking genomen voor de berekening van de beste schatting voor een volgend dekkingsjaar (vanaf de vervaldatum)

D.2.4 VERHAALBARE BEDRAGEN DOOR HERVERZEKERINGSCONTRACTEN EN SPECIAL PURPOSE VEHICLES

De berekeningen in verband met de schade-uitkeringen gebeuren met en zonder herverzekering. Het verschil tussen beide is de beste schatting van de door herverzekeringen verhaalbare bedragen (vereenvoudigde methode toegestaan door Solvabiliteit II). Op dat bedrag wordt het geraamde verlies berekend - d.m.v. de vereenvoudigde methode zoals ze omschreven staat in artikel 61 van de Gedelegeerde Verordening⁷ - rekening houdend met het al dan niet bestaan van een herverzekeringsdeposito.

De herverzekeringcashflows (overgedragen premies en verhaalde schadegevallen) en het verwachte verlies door het tegenpartijrisico⁸ worden meegenomen in de berekening van de premievoorziening zonder herverzekering.

(in EUR)	Waarde volgens Solvabiliteit II	Waarde volgens IFRS
Voor herverzekering verhaalbare bedragen van niet Leven en Gezondheid vergelijkbaar met niet Leven	70.945.770	96.791.780

D.3 WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN LEVEN

D.3.1 OVERZICHT TECHNISCHE VOORZIENINGEN LEVEN

De onderstaande tabel geeft een overzicht per business line van de technische voorzieningen, de beste schattingen en de risicomarge volgens Solvabiliteit II:

Verzekeringsbranches	Beste schatting	Risicomarge	Technische voorziening
Verzekering met winstdeelneming	14 169	144	14 313
Andere levensverzekering*	337	15	352
Index-linked en unit-linked verzekering	2 562	7	2 569
TOTAAL LEVEN	17 068	166	17 234

* De Aanvaarde Herverzekering is inbegrepen in de andere Levensverzekeringen. Met het oog op de QRT-rapportering wordt dit bedrag apart gerapporteerd.

D.3.2 BASIS EN METHODES VOOR DE SOLVABILITEIT II-WAARDERING

De technische voorziening is de som van de beste schatting (BE) en de risicomarge. De verplichtingen voor de beste schatting kunnen worden onderverdeeld in twee deelcomponenten:

- De BE-waarde van de vaste kasstromen
- De BE-waarde van de variabele kasstromen

De BE van de vaste kasstromen (hierna BE CF Vast genoemd) is de waarde van de verzekeringscashflows die niet afhangen van de economische omgeving. Die kasstromen worden gemodelleerd in het cashflowmodel van de verplichtingen en hangen af van de Biometrische, Business- en Reglementaire aannames.

Dit zijn de hoofdcomponenten van de vaste kasstromen:

- Inkomende kasstromen
  - Premies;
  - Hernieuwingspremies.
- Uitgaande kasstromen
  - Uitkeringen van voordelen en schadevergoedingen;
  - Operationele kosten;
  - Andere kasstromen zoals provisielonen, experience rating, en verwachte belastingen.

⁷ Commissie Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EC van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II).

⁸ Voor de berekening van het verwachte verlies wordt dezelfde methode gebruikt als voor de voorziening voor de beste schatting van de schadegevallen.

De BE van de variabele kasstromen (hierna BE CF Var genoemd) is de waarde van de inkomende kasstromen die afhangen van de economische omgeving. Die kasstromen worden gemodelleerd in het ALM-model en worden gedeeltelijk aangestuurd door de vaste kasstromen.

Dit zijn de hoofdcomponenten van de variabele kasstromen:

- Evolutie van het financieringsfonds voor klassieke groepsproducten;
- Financiële uitgaven en variabele provisielonen;
- Winstdeling;
- Door de marktwaarde gecorrigeerde afkoopsom.

Belfius gebruikt de Prophet-software voor zowel de cashflow van de verplichtingen als voor de ALM-modelvorming. Prophet is een software die gebruikmaakt van aanvaarde actuariële methodes en werd specifiek ontworpen voor de modellering van verzekeringsportefeuilles, vertrekkend van de verplichtingen en inclusief hun interactie met activa ter ondersteuning van deze verplichtingen en tegelijkertijd met de discretionaire bevoegdheid voor het management over onderwerpen zoals herbeleggingen, de discretionaire toekenning van winstdeling enz.

Belfius Insurance hanteert diverse deterministische en stochastische Prophet-modellen voor de berekeningen van zijn BE Leven.

- De Klassieke, Financiële en Groepsproductgroepen (83 % van de totale BE Leven) worden gemodelleerd in twee fasen, met gebruikmaking van een deterministisch model voor het genereren van vaste deterministische kasstromen die een beste schatting uitmaken, dat dan wordt ingevoerd in een stochastisch model waarbij de interactie tussen activa en passiva wordt geïmplementeerd.
- De Unit-Linked portefeuille (15 % van de totale BE Leven) wordt gemodelleerd volgens een deterministisch model.
- Een klein deel van de verplichtingen inzake Leven wordt gemodelleerd via een proxy of wordt niet gemodelleerd in Prophet (minder dan 2 % van de totale BE Leven).

De deterministische kasstromen worden gegenereerd rekening houdend met de contractgrenzen van de polissen. De berekening gebeurt polis per polis. De resulterende kasstromen worden gegroepeerd in modelpunten (op het niveau van het verzekeringsproduct en per waarborglaag) en dienen dan als input voor het stochastisch ALM-model om de geïntegreerde opties van de verzekeringscontracten te meten (bv. de winstdelingscashflows).

De economische scenario's die worden gebruikt in de stochastische prognoses worden gegenereerd door aparte Economic Scenario Generators (Moody's Analytics ESG).

De BE waarde van de technische voorzieningen wordt als volgt berekend:

Beste schatting = Beste schatting van vaste kasstromen + Beste schatting van variabele kasstromen, waarbij

- De beste schatting van vaste kasstromen verkregen wordt via een deterministische uitvoering ("zekerheidsequivalent") die gebruikmaakt van de volatiteitsgecorrigeerde risicovrije rendementscurve die wordt gepubliceerd door de EIOPA (inclusief de negatieve rente) als beginpunt;
- De beste schatting van de variabele kasstromen wordt verkregen als de gemiddelde waarde van de verdisconteerde kasstromen die berekend worden via een stochastische berekening vertrekkende van de EIOPA-rendementscurve die 'gefloord' wordt tot nul op de eerste vervaldagen

Dat proces maakt dat de vaste passivacashflows worden verdisconteerd met gebruikmaking van de risicovrije volatiteitsgecorrigeerde rendementscurve zoals gepubliceerd door EIOPA. Bovendien wordt de tijdwaarde van de financiële opties en de waarborgen gecapteerd via het gebruik van stochastische simulaties voor de berekening van de beste schatting van de variabele kasstromen.

D.3.3 WERKHYPOTHESES VOOR HET WAARDEREN VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN

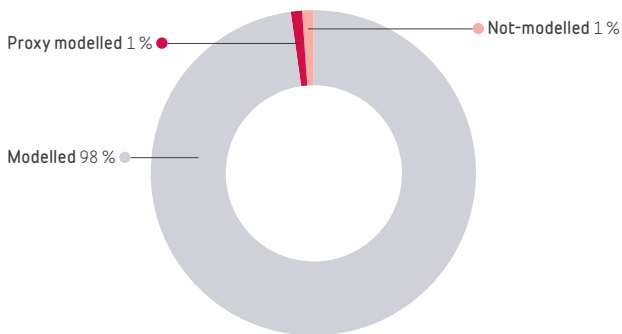
D.3.3.1 Onderliggende aannames van de beste schatting

Belfius Insurance maakt een onderscheid tussen drie soorten berekeningen van een beste schatting:

- de fully modelled beste schatting,
- de proxy-modelled beste schatting,
- de non-modelled beste schatting.

Voor Q4 2017 was 98 % van de reserves van de Belfius-portefeuille Leven fully modelled met gebruikmaking van het cashflowpassiva-model. De overige 2 % bestaat uit producten die proxy- of non-modelled zijn.

Proxy-modelled producten zijn producten die niet in Prophet gemodelleerd werden, maar waarbij een cashflowprofiel gebaseerd is op het patroon van een product dat er sterk op lijkt. Die producten zijn producten waarbij geen data of een model beschikbaar is, of producten die in run-off zijn. Zij vertegenwoordigen 1 % van de BE-waarde in 2017Q4

De non-modelled elementen van de beste schatting bestaan uit bestanddelen zoals de aanvaarde herverzekering, voorzieningen voor schadegevallen, en aanvullende voorzieningen – zoals aanvullende bepalingen. In de waardering van de BE worden de BGAAP reserves van die bestanddelen gebruikt.

Product	Reserve = BE-waarde (in miljoenEUR)	% BE
Aanvullende voorzieningen	42	0,25%
Voorzieningen voor schadegevallen	115	0,67%
Dotatie winstdeling	4	0,03%
Aanvaarde herverzekering	2	0,01%

Bovenstaande tabel tonen aan dat de modeldekking kan worden gezien als aanvaardbaar voor Belfius Insurance aangezien de reserves van die bestanddelen (proxy-modelled en non-modelled bestanddelen) marginaal zijn in vergelijking met de totale BE waarde van de technische voorzieningen.

D.3.3.2 Samenvatting van de aannames

Aannames zijn een belangrijke component van de cashflowprojecties.

Tijdens de eerste helft van 2017 werden de business-aannames (behalve voor de aannames omtrent de uitgaven) gerekalibreerd op basis van de meest recente beschikbare gegevens. De geüpdatete kalibraties werden voorgelegd en goedgekeurd door het Modelvalideringscomité om ze in productie te gebruiken vanaf de afsluiting van Q4 2017.

De nieuwe aannames voor operationele uitgaven werden geanalyseerd en goedgekeurd door het directiecomité van Belfius Insurance op 18 december 2017 om ze in productie te gebruiken vanaf de closing van Q4 2017.

D.3.3.3 Sterftcijfers

Voor de sterftcijfers gebruikt Belfius Insurance zgn. ervaringstabellen (= Assuralia-tabellen). De Assuralia-sectortabellen 2011-2015 werden gebruikt voor de berekeningen. Sommige factoren werden toegepast op de sterftekansen om rekening te houden met de sterfte bij de specifieke Belfius Insurance portfolio.

D.3.3.4 Aannames inzake afkoopverrichtingen

De aannames inzake afkoopverrichtingen worden op uiteenlopende wijzen berekend afhankelijk van het soort van verzekeringsproduct en worden bepaald op grond van het polisjaar.

Er wordt uitgegaan van een voorgeschiedenis van 5 jaar. Voor producten waarvoor er onvoldoende historische gegevens voorhanden zijn, wordt het afkooppercentage van een vergelijkbaar product toegepast.

De aannames worden dan getoetst door de verantwoordelijken van de activiteitslijnen, de actuariële functie en de afdeling Risk alvorens ze worden voorgelegd en getoetst door het Modelvalideringscomité. Op basis daarvan zouden de afkooppercentages kunnen worden aangepast indien dat noodzakelijk wordt geacht op basis van een Expert Judgment.

D.3.3.5 Aannames betreffende de kosten

De aannames betreffende de kosten worden bepaald door de activiteitslijnen op basis van informatie afkomstig van de afdeling Beheerscontrole. De kosten worden uitgedrukt als kosten per polis en zijn gebaseerd op de volgende kostenallocatie:

- Verwervingskosten
- Administratiekosten
- Kosten voor schadegevallen
- Financiële kosten

De uitgaveshflows (zonder financiële uitgaven) worden gecorrigeerd voor inflatie. De aannames van het businessplan worden gebruikt voor de inflatie.

D.3.3.6 Risicovrije rentetermijnstructuur

Zoals vermeld staat in de gedelegeerde verordening Solvabiliteit II: "De beste schatting stemt overeen met het kansgewogen gemiddelde van toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur."⁹

Belfius Insurance gebruikt de EIOPA-risicovrije rentecurves zoals EIOPA ze verstrekt voor het verdisconteren van de verplichtingen.

De basis risicovrije rentecurve (d.w.z. zonder Volatiliteitsaanpassing (VA)) wordt gebruikt voor het verdisconteren van de Unit-linked kasstromen.

De EIOPA-risicovrije rentecurves (d.w.z. met VA) worden gebruikt voor het verdisconteren van Non Unit-linked kasstromen.

De structuur en de liquiditeit van de unit-linked producten vormen geen rechtvaardiging voor de VA van de rentecurve.

De Solvabiliteit II extrapolatie omvat voornamelijk drie elementen:

1. De vaste rente waartegen langdurige forwards verondersteld worden te convergeren (de Ultimate Forward Rate of UFR);
2. Het punt van waaraf de marktgegevens niet langer gebruikt worden (het Last Liquid Point of LLP);
3. De convergentiesnelheid van marktrentevoeten op het LLP tot de UFR.

Voor alle scenario's wordt de langetermijnrente (UFR) geacht 4,2 percent te zijn voor alle economieën. De LLP wordt verondersteld 50 jaar te zijn voor GBP en USD en 20 jaar voor EUR.

Met betrekking tot de UFR en de LLP gebruikt Belfius de methodes zoals ze voorgeschreven worden in het begeleidende document van de EIOPA, die navenant worden geüpdatet door de EIOPA in dit document.

⁹ RICHTLIJN 2009_138_EC, Artikel 77, Pagina 46

D.3.3.7 Economic scenario generator

De economische scenario's die worden gebruikt in de stochastische prognoses worden gegenereerd door de Economic Scenario Generator (ESG) van Moody's Analytics. De output van de ESG-tool wordt gebruikt als een inputbestand in het ALM-model voor de stochastische waardering van het niet unit-linked portefeuille.

De waardering van de BE is gebaseerd op risiconeutrale scenario's.

Belfius gebruikt de Moody's Analytics ESG-modellen en hun kalibrering voor de EURO-economie. De blootstelling aan het wisselrisico in de portefeuille van Belfius Insurance portfolio is niet materieel. Alle verzekeringsverplichtingen worden uitgedrukt in EURO. De enige materiële rechtstreekse blootstelling aan vreemde valuta is beperkt tot de DKK, een munt die vastgekoppeld is aan de EURO en die geen materiaal wisselrisico inhoudt. De andere blootstelling is een niet materiële belegging in GBP.

D.3.3.8 Tijdhorizon voor kasstroomprognoses

Zoals wordt gesteld in de Gedelegeerde Verordening van Solvabiliteit II, "De kasstroomprognose die bij de berekening van de beste schatting wordt gebruikt, houdt rekening met alle instromen en uitstromen van kasmiddelen die nodig zijn voor de afwikkeling van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen gedurende de looptijd ervan."¹⁰

Dat betekent dat de tijdhorizon die wordt gebruikt bij de berekening van de BE de volledige geraamde looptijd zou moeten zijn van de bestaande verzekeringscontracten op de waarderingsdatum. Daarom zou een prognosehorizon moeten worden gebruikt die lang genoeg is om alle materiële kasstromen te capteren die voortvloeien uit het verzekeringscontract dat wordt gewaardeerd.

Belfius maakt gebruik van een voldoende tijdshorizon (50 jaar) zodat zijn verplichtingen op het einde van het contract correct ingeschat zijn.

D.3.3.9 Risicomarge

De risicomarge moet dusdanig zijn dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen zouden moeten eisen om de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen over te nemen en na te komen. Die risicomarge voor de portefeuille Leven van verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen wordt berekend op basis van de kapitaalskost van de verzekeringsportefeuille. Hiertoe worden de toekomstige kapitaalsvereisten en de daaraan verbonden kapitaalskosten ingeschat over de restende looptijd van de portefeuille.

Daarna wordt de EIOPA-rendementscurve zonder volatiliteitscorrectie gebruikt om de toekomstige kapitaalskosten te verdisconteren naar afsluitdatum.

D.3.4 DOOR HERVERZEKERING VERHAALBARE BEDRAGEN

Momenteel is wordt enkel de quota share herverzekering Leven gemodelleerd, de excess of loss herverzekering wordt niet gemodelleerd, hiervoor worden de BGAAP/IFRS waarden weerhouden.

In de balans van 31/12/2017 kwamen de door herverzekering verhaalbare bedragen uit op 199 M €

D.3.5 CONTROLES EN VALIDERING VAN DE BESTE SCHATTING

De data die werden gebruikt in de berekeningen van de technische voorzieningen volgen een data governance-programma teneinde de kwaliteit van de gebruikte data te kunnen garanderen. In Q4 2017 werd de algemene score van de datakwaliteit als goed beoordeeld. Naast de kwaliteit van de gebruikte gegevens is de beste schatting onderworpen aan diverse kwalitatieve en kwantitatieve controles op het waardering proces om zo de kwaliteit van de resultaten te controleren.

10 RICHTLIJN 2009_138_EC, Artikel 77(2), Pagina 46

D.4 EFFECT VAN MAATREGELEN VOOR LANGETERMIJNGARANTIES

Belfius Insurance maakt gebruik van de volatiliteitsaanpassing voor de waardering van technische voorzieningen, met uitzondering van producten van tak 23.

De impact van de volatiliteitsaanpassing op de solvabiliteit van Belfius Insurance is in onderstaande tabel weergegeven:

(in miljoenEUR)	Met volatiliteits- aanpassing	Zonder volatiliteit- aanpassing
Beschikbaar eigen vermogen	2 458	2 427
In aanmerking komend eigen vermogen	2 469	2 438
Kapitaalvereiste	1 128	1 137
Solvabiliteitsratio	219%	214%

D.5 WAARDERING VAN ANDERE VERPLICHTINGEN

D.5.1 SOLVABILITEIT II-WAARDERING VAN ANDERE VERPLICHTINGEN

De IFRS-waardering wordt beschouwd als een correcte weergave van de economische waarde van de andere verplichtingen. De enige uitzonderingen zijn:

- Andere dan technische voorzieningen
- Pensioenverplichtingen
- Stortingen ontvangen van herverzekeraars
- Uitgestelde belastingverplichtingen

D.5.2 UITLEG VAN DE VERSCHILLEN

Om de vergelijking te vergemakkelijken tussen de Solvabiliteit II-waarden van andere verplichtingen en hun IFRS boekhoudkundige waarden, wordt een extra kolom met de IFRS waarden volgens de Solvency II consolidatie perimenter aan de onderstaande vergelijkende tabel toegevoegd.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de andere verplichtingen:

Passiva (in miljoenEUR)	a) IFRS	b) IFRS - Scope SII	c) Solvency II	c) - b)
Overige technische voorzieningen				
Voorwaardelijke verplichtingen				
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	38	38	222	184
Pensioenuitkeringsverplichtingen	120	120	120	
Deposito's van herverzekeraars	257	276	294	18
Uitgestelde belastingverplichtingen	183	171	183	12
Derivaten				
Schulden aan kredietinstellingen	1 032	903	903	
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen				
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	71	71	71	
Schulden uit hoofde van herverzekering	20	31	31	
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	216	206	206	
ACHTERGESTELDE VERPLICHTINGEN :	583	583	580	(3)
<i>Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen</i>	62	62	62	
<i>Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen</i>	521	521	518	(3)
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	7	6	6	

D.5.2.1 Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen

In Solvabiliteit II wordt er een extra voorziening van €184 M in aanmerking genomen. De extra voorziening komt tot stand door rekening te houden met elementen die niet volledig opgenomen worden door het BE waarderingsmodel.

D.5.2.2 Stortingen van herverzekeraars

In Solvabiliteit II worden de stortingen van herverzekeraars geherwaardeerd tegen hun economische waarde. De waarde stijging met € 18 M houdt rekening met alle kenmerken van de herverzekeringsverdragen en het rendement op de stortingen van de herverzekeraars.

D.5.2.3 Uitgestelde belastingverplichtingen

Het verschil komt voort uit de extra uitgestelde belastingen die worden berekend op de waarderingsverschillen tussen IFRS en Solvabiliteit II.

KAPITAALBEHEER

E.1 DOELSTELLINGEN INZAKE KAPITAALBEHEER

Het beheer van het kapitaal heeft tot doel om te waken over de continue toereikendheid van het beschikbare kapitaal enerzijds en over de optimale aanwending ervan anderzijds. Om te weten hoeveel kapitaal, d.w.z. eigen vermogen een onderneming tegenover deze gebundelde risico's moet plaatsen, rekening houdende met alle voor de onderneming relevante potentiële schadelijke marktontwikkelingen, is een goed inzicht in de aard en de omvang van deze risico's cruciaal.

Het beheer van kapitaal is een belangrijk element van een veilig en goed beheer door Belfius Insurance en houdt rekening met de goedgekeurde risicobereidheid en bijhorende risicolimieten van de onderneming. Als onderdeel daarvan beoordeelt Belfius Insurance op regelmatige basis zijn risicopositie en bepaalt zij de kapitaalsvereiste die voortvloeit uit deze positie. Daarnaast evalueert zij ook het niveau van het kapitaal, d.w.z. het eigen vermogen, beschikbaar om deze kapitaalvereisten te dekken.

Belfius Insurance waakt er tevens over dat de tiering van het eigen vermogen in overeenstemming is met de toelaatbaarheidsvereisten zoals bepaald in Solvency II. Het kapitaalbeleid van Belfius Insurance heeft de gedragslijnen bepaald voor de omkadering van een efficiënte opvolging en classificatie van de eigenvermogensbestanddelen.

Belfius Insurance voorziet bovendien in periodieke controles van de Solvency II ratio als onderdeel van het systeem inzake risico- en kapitaalbeheer dat werd uitgewerkt aan de hand van procedures. Het directiecomité en de Raad van Bestuur worden daarbij minimaal ieder kwartaal geïnformeerd over de solvabiliteitspositie en de evolutie ervan.

Daarnaast voert Belfius Insurance sensitiviteiten uit, door het toepassen van schokken op specifieke marktparameters, waaruit moet blijken dat zijn beschikbaar eigen vermogen voldoende is om deze schokken op te vangen. Voor elk van de in 2017 toegepaste schokken eindigt de solvabiliteitsratio boven de interne limiet met betrekking tot de risicobereidheid, zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

Als onderdeel van het kapitaalbeheer bereidt Belfius Insurance jaarlijks vooruitzichten voor m.b.t. de solvabiliteitspositie en analyseert zij de structuur van het eigen vermogen en de eventuele toekomstige kapitaalsnoden.

Belfius Insurance beoordeelt daartoe niet enkel de huidige risicopositie, maar ook de evolutie van deze risicopositie gekoppeld aan het strategische plan van de onderneming, als onderdeel van het Own Risk and Solvency Assessment (ORSA). In het strategisch plan wordt de bedrijfsstrategie vertaald in activiteiten die Belfius Insurance de volgende vijf jaren wenst uit te voeren, producten die zij wenst aan te bieden en wordt bepaald aan welke tarieven deze producten op de markt zullen gezet worden.

Het kapitaalplan dat Belfius Insurance opstelt geeft dan uitdrukking aan de verwachte evolutie van het eigen vermogen dat zal voortvloeien uit de implementatie van het strategisch plan. Bovendien wordt in dit kapitaalplan rekening gehouden met de impliciete en expliciete risico's die aan het strategisch plan verbonden zijn en de daaruit volgende verwachte evolutie van het wettelijke vereiste kapitaal. Door de vergelijking van de verwachte evolutie van het beschikbare kapitaal ten opzichte van het vereiste kapitaal, verkrijgt Belfius Insurance inzicht in de verwachte evolutie van de solvabiliteitsratio. Dit gebeurt zowel onder het basis-scenario als onder verschillende sensitiviteiten en strenge maar aannemelijke stress scenario's. Door het aldus in kaart brengen van zijn kapitaalbuffer onder verschillende scenario's, geeft Belfius Insurance een prospectief beeld over de toereikendheid van zijn eigen vermogen ten opzichte van het vereiste kapitaal dat volgt uit zijn risicoprofiel in verschillende (markt)omstandigheden.

Zo wordt het strategische plan getest met betrekking tot de haalbaarheid ervan ten opzichte van de solvabiliteitspositie, wordt een inschatting gemaakt van de impact op de belangrijkste financiële indicatoren en wordt de impact beoordeeld van de uitgevoerde sensitiviteiten op de veerkracht van Belfius Insurance.

Indien zou blijken dat de verwachte solvabiliteitsratio in een bepaald scenario onder het door de Raad van Bestuur vastgestelde aanvaardbare niveau zou zakken, stelt Belfius Insurance een actieplan op om dat kapitaalrisico te beheersen.

De acties die voor de beheersing van het kapitaalrisico genomen kunnen worden zijn enerzijds het verminderen van het vereiste kapitaal (dus van onderliggende risico's) en anderzijds het versterken van de kapitaalbasis.

In zijn huidige kapitaalplanning voorziet Belfius Insurance een autofinanciering van de kapitaalsvereiste ten gevolge van de in het strategisch plan voorziene groei, ten opzichte van het door de Raad van Bestuur vastgelegde aanvaardbare niveau van solvabiliteit. Belfius Insurance beoogt daarbij om het benodigde eigen vermogen op te bouwen door middel van een sterke kapitaalsbasis bestaande uit een combinatie van gereserveerde winsten en de (bestaande) achtergestelde leningen. Een uitgifte van nieuwe aandelen wordt niet voorzien.

De doelstellingen van het kapitaal- en risicobeheer zijn nauw verweven met de dividendpolitiek, die rekening houdt met de wensen van de aandeelhouders, van het management en van de toezichthouder, maar die onze verzekeringsklanten ook een goede bescherming moet bieden.

Onze interne doelwaarde voor de solvabiliteitsratio streeft naar voldoende maar geen overdreven eigen vermogen mits in acht name van onze risicobereidheid en de eisen van alle belanghebbenden, maar moet ons toch nog toelaten om kapitaal optimaal aan te wenden voor een winstgevend groeiscenario.

Na het in aanmerking nemen van het bruto-dividend ten belope van 120 mEUR bedraagt de solvabiliteitsratio van Belfius Insurance eind 2017 nog steeds 219%.

E.2 STRUCTUUR EN KWALITEIT VAN HET EIGEN VERMOGEN

Belfius Insurance beoordeelt de indeling van zijn eigenvermogensbestanddelen volgens de structuur zoals die bepaald wordt in de Solvency II "Tiering"-classificatie. De kenmerken van alle eigenvermogensbestanddelen die deze indeling bepalen, worden getoetst om te beoordelen of zij worden beschouwd als beschikbare eigenvermogensbestanddelen en tot welke "Tier" zij behoren. Voor de berekening van het in aanmerking komende eigen vermogen voor de minimumkapitaalvereisten (MCR) en de solvabiliteitskapitaalvereisten (SCR) worden de wettelijke criteria en limieten toegepast.

Belfius Insurance beschikt over onbeperkt Tier 1 eigen vermogen, beperkt Tier 1 eigen vermogen, Tier 2 eigen vermogen en Tier 2 aanvullend eigen vermogen.

Gezien boekjaar 2017 eindigt met een uitgestelde belastingschuld in de Solvency II balans, kan er geen uitgestelde belastingvordering als Tier 3 eigen vermogen worden gebruikt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het in aanmerking komende eigen vermogen ingedeeld per Tier.

Belfius Insurance Conso (in Mio EUR)	Onbeperkte Tier 1	Beperkte Tier 1	Tier 2	Tier 3	Totaal
Kernvermogensbestanddelen	1 940	170	347	0	2 458
<i>Volstorte gewone aandelenkapitaal</i>	557	-	0	-	557
<i>Reconciliatiereserve</i>	1 384	-	-	-	1 384
<i>Achtergestelde verplichtingen</i>	-	170	347	0	518
<i>Netto uitgestelde belastingvorderingen</i>	-	-	-	0	0
Bestanddelen afgetrokken van het eigen vermogen	0	0	0	0	0
Aanvullende eigen vermogensbestanddelen	-	-	11	0	11
<i>Niet volstort gewoon aandelenkapitaal</i>	-	-	0	0	0
In aanmerking komend eigen vermogen MCR	1 940	170	102	0	2 213
In aanmerking komend eigen vermogen SCR	1 940	170	358	0	2 469

Het onbeperkte Tier 1 eigen vermogen bestaat uit het volgestorte gewone aandelenkapitaal en de reconciliatiereserve.

Belfius Insurance heeft één hoofdaandeelhouder (99,9% Belfius Bank N.V.).

Het gewone aandelenkapitaal bedraagt 567,4 mEUR waarvan 556,5 mEUR werd volstort. Dit aandelenkapitaal is niet achtergesteld en heeft een onbepaalde looptijd.

Belfius Insurance heeft geen preferente aandelen uitgegeven en beschikt niet over surplus fondsen, noch over uitgiftepremies.

De reconciliatiereserve is gelijk aan het positieve verschil tussen de activa en de verplichtingen gewaardeerd conform de Solvency II-richtlijn, verminderd met het volgestorte gewone aandelenkapitaal en de te verwachten dividenden.

Hieronder een analyse van de veranderingen in de onbeperkte Tier 1 kernvermogensbestanddelen:

Wijzigingen gedurende 2017 (in Mio EUR)	Onbeperkte Tier 1
BEGINTOESTAND 2017	1 969
<i>bestaande uit :</i>	
positieve verschil van activa ten opzichte van verplichtingen	2 089
Verwachte dividenden	(120)
<i>of anders gesteld :</i>	
Volstorte gewone aandelenkapitaal	557
Reconciliatiereserve	1 413
KAPITAALVERHOOGINGEN GEDURENDE DE PERIODE	0
WIJZIGINGEN IN DE RECONCILIATIERESERVE	(29)
Wijziging in IFRS eigen vermogen	26
Wijzigingen in waarde activa	(106)
Wijzigingen in waarde technische voorzieningen	283
Wijzigingen in waarde herverzekering	(17)
Wijziging in waarde achtergestelde leningen	3
Vershil verwachte dividenden	0
Andere	(185)
Delta uitgestelde belastingen	(34)
EINDTOESTAND 2017	1 940
<i>bestaande uit :</i>	
positieve verschil van activa ten opzichte van verplichtingen	2 060
Verwachte dividenden	(120)
<i>of anders gesteld :</i>	
Volstorte gewone aandelenkapitaal	557
Reconciliatiereserve	1 384

Het beperkte Tier 1 eigen vermogen bestaat uit een perpetuele achtergestelde lening voor een nominaal bedrag van 170 mEUR volledig uitgegeven vóór 18 januari 2015, welke op grond van een overgangsregeling voor een periode van 10 jaar tot het Tier 1-kernvermogen kan worden gerekend. Belfius Insurance heeft niet de intentie om deze lening op korte of middellange termijn terug te betalen.

De twee door Belfius Insurance in 2016 aangegane achtergestelde leningen vertonen de kenmerken die nodig zijn om aanvaard te worden als Tier 2 kernvermogensbestanddelen. De marktwaarde van deze verplichtingen wordt berekend conform de Solvency II-regelgeving. Het betreft een achtergestelde lening van 250 mEUR nominaal met vaste interestvoet en een looptijd van 10 jaar en een achtergestelde lening van 100 mEUR uitgegeven met variabele rentevoet voor een periode van 10 jaar, maar met een call na 5 jaar.

Het niet gestorte en niet opgevraagde gewone aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar voor een bedrag van 10,9 mEUR, bezit de nodige kenmerken om te worden ingedeeld als Tier 2 aanvullend eigen vermogen van Belfius Insurance Groep. De goedkeuring door de NBB van de aanvraag voor dit aanvullend eigenvermogensbestanddeel dat niet genomen is in de balans werd verkregen. Het gebruik van dit eigenvermogensbestanddeel is onderworpen aan kwantitatieve grenzen en kan niet gebruikt worden ter dekking van de MCR.

Er werden geen bestanddelen in mindering gebracht van het eigen vermogen, aangezien Belfius Insurance geen participaties heeft in financiële of kredietinstellingen die de grens van 10% van het gestorte gewone aandelenkapitaal en de reconciliatiereserve overschrijden.

Belfius Insurance Groep heeft maar één deelneming meer in een andere verzekeringsonderneming, namelijk een 100% participatie in Corona Direct Verzekeringen voor een boekwaarde Bgaap van 17,7 mEUR.

Het belang van 20% in Aviabel werd verkocht op 1 april 2017.

De dochterondernemingen van Belfius Insurance hebben geen eigenvermogensbestanddelen uitgegeven, naast hun eigen aandelenkapitaal.

Er zijn geen significante beperkingen van de overdraagbaarheid en beschikbaarheid van eigenvermogensbestanddelen.

E.3 AANSLUITING TUSSEN SOLVENCY EN IFRS EIGEN VERMOGEN

De aansluiting tussen het in de geconsolideerde IFRS-jaarrekening van Belfius opgenomen eigen vermogen en het positieve verschil tussen activa en verplichtingen zoals berekend voor solvabiliteitsdoeleinden is hieronder terug te vinden:

(in Mio EUR)	
Volstorte gewone aandelenkapitaal	557
Wettelijke reserve	54
Onbeschikbare reserves	0
Beschikbare reserves	52
Overgedragen winsten/verliezen	728
Aanpassingen voor niet in de resultatenrekening op genomen winsten en verliezen	1 709
Aanpassingen voor Shadow accounting & Shadow loss	(627)
Uitgestelde belastingen op voorgaande Solvency II aanpassingen	(301)
IFRS EIGEN VERMOGEN VAN BELFIUS INSURANCE GROEP	2 173
Solvency II aanpassingen	
Aanpassing van de waardering van activa	565
Aanpassing van de waardering van immateriële activa	(41)
Aanpassing van de waardering van achtergestelde verplichtingen	3
Aanpassing van de waardering van technische voorzieningen	(553)
Aanpassing van de waardering van herverzekering	(25)
Scope en andere wijzigingen	(46)
Uitgestelde belastingen op voorgaande Solvency II aanpassingen	(15)
POSITIEVE VERSCHIL VAN ACTIVA TEN OPZICHTE VAN VERPLICHTINGEN ZOALS BEREKEND VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN	2 060

Het verschil tussen het geconsolideerde IFRS eigen vermogen en het positieve verschil van activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II, is grotendeels te verklaren door het feit dat

- alle activa onder Solvency II aan marktwaarde worden gewaardeerd, terwijl in IFRS de waardering afhankelijk is van classificatie van de financiële instrumenten.
- en de technische voorzieningen eveneens in marktwaarde worden weergegeven in de Solvency II-balans

Meer informatie hierover is terug te vinden in het voorgaande hoofdstuk 4. Waardering voor Solvabiliteitsdoeleinden.

E.4 KAPITAALVEREISTEN

E.4.1 SOLVABILITEITSKAPITAALVEREISTE

De Solvency II-kapitaalvereiste (SCR) wordt berekend op basis van de geconsolideerde activa- en passivaportefeuille van Belfius Insurance, Corona Direct Verzekeringen en de beleggingsentiteiten die volledig geconsolideerd zijn voor solvabiliteitsdoeleinden.

De SCR wordt bepaald volgens de Standaardformule uitgeschreven in de Solvency II-richtlijn en houdt rekening met de specifieke overgangmaatregel voor aandelen en de beperking van het gebruik van het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen zoals bepaald door de NBB.

Belfius Insurance gebruikt voor de bepaling van de markconsistente waarde van zijn verzekeringspassiva, de mogelijkheid voorzien in de Solvency II-regelgeving om rekening te houden met een volatiliteitsaanpassing (VA) die uitdrukking geeft aan de inherente ongevoeligheid van de langetermijnverplichtingen van de onderneming aan de kortetermijnvolatiliteit in de marktwaarde van haar activa.

De verwachte evolutie van het vereist kapitaal werd geprojecteerd in het kader van de Own Risk & Solvency Assessment. De geprojecteerde kapitaalvereiste blijft vrij stabiel.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beschikbare kapitaal, het vereiste kapitaal (SCR) en de Solvency II Ratio per 31 December 2017.

Belfius Insurance geconsolideerd (in miljoen EUR)	2016	2017
BESCHIKBAAR KAPITAAL VOOR VERWACHT DIVIDEND	2 621	2 589
Tier 1	2 090	2 060
IFRS Eigen vermogen	2 147	2 173
Waarderingsverschillen	(58)	(113)
Begrensde Tier 1	170	170
Tier 2	361	358
BESCHIKBAAR KAPITAAL NA VERWACHT DIVIDEND	2 501	2 469
AFR voor verwacht dividend	2 621	2 589
Verwacht dividend	(120)	(120)
VEREIST KAPITAAL (SCR)	1 207	1 128
Marktrisico	1 097	1 111
Kredietrisico	209	157
Verzekeringsrisico	545	603
Diversificatie	(484)	(491)
Operationeel risico	100	97
Verliescompensatievermogen uitgestelde belastingen & technische voorzieningen	(260)	(350)
SOLVENCY II-RATIO		
VOOR VERWACHT DIVIDEND	217 %	230 %
NA VERWACHT DIVIDEND	207 %	219 %

Per eind 2017 bedraagt het totale geconsolideerde beschikbare Solvency II kapitaal 2.621 mEUR, vóór dividenuitkering. Het is voor 86 % samengesteld uit kapitaal van de hoogste kwaliteit, het Tier 1 kapitaal.

De geconsolideerde kapitaalvereiste (SCR) voor Belfius Insurance bedroeg 1.128 mEUR eind december 2017 en is dus gedaald ten opzichte van eind 2016. Deze vermindering is voornamelijk het gevolg van de aanpassing van de regel van de NBB met betrekking tot het gebruik van het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (nu meer in lijn met de EU-reglementering), deels gecompenseerd door het nieuwe lagere vennootschapsbelastingtarief.

Het grootste aandeel in het vereiste kapitaal (SCR) hebben de marktrisico's, voornamelijk omwille van het spread- en aandelenrisico. Het vereiste kapitaal voor het interestrisico is beperkt, omwille van de goede globale duration-matching tussen activa en passiva in de balans van Belfius Insurance.

De Minimum Capital Requirement (MCR) wordt berekend met een formule gebaseerd op de SCR en bedraagt voor Belfius Insurance 512 mEUR.

Meer informatie kan worden teruggevonden in de Quantitative Reporting Template (QRT) S.25.01.22

E.4.2 GECONSOLIDEERDE SOLVENCY II-RATIO

De Solvency II-ratio van Belfius Insurance is met 230 % eind december 2017, zonder rekening te houden met het verwacht dividend aan Belfius Bank, hoger dan de ratio eind december 2016. Dit is dankzij de veerkracht van het eigen vermogen in de huidige marktomgeving gecombineerd met kapitaalvereisten die gedaald zijn door de toepassing van de nieuwe regel van de NBB voor het gebruik van het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen.

Na uitbetaling van het tussentijds dividend in 2018 ten belope van 120 m EUR (in lijn met onze dividendpolitiek), bedraagt de Solvency II-ratio nog steeds 219 %. Dit is een ratio die ons toelaat om het evenwicht te bewaren tussen return, risico's en de belangen van andere stakeholders.

Belfius Insurance voert ook sensitiviteiten uit, door het toepassen van schokken op specifieke marktparameters, waaruit blijkt dat zijn eigen vermogen solide genoeg is om de schokken op te vangen. Voor elk van de toegepaste schokken eindigt de Solvabiliteitsratio boven de interne limiet met betrekking tot de risicobereidheid, zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

	Shock	Solvency II ratio
Basis scenario	0	219 %
Stressscenario		
Rente	-25 bp	215 %
Aandelen	-30 %	213 %
Spread	+50 bp	177 %
Vastgoed	-15 %	211 %
Volatiliteitsaanpassing	nvt	214 %
UFR	3,20 %	214 %

Zo leidt een daling van de rente met 0,25 % (t.o.v. het niveau eind 2017) tot een impact van -4 % op de Solvency II-ratio. Een beursschok van -30 % op de aandelenkoersen zou een impact hebben van -6 % en een stijging van de kredietspreads met 0,50 % over de volledige portefeuille zou een impact hebben van -42 %.

Indien Belfius Insurance in zijn bepaling van de marktconsistente waarde van de verzekeringspassiva geen rekening houdt met de volatiliteitsaanpassing, bedraagt de solvabiliteitsratio nog steeds 214 %.

Belfius Insurance heeft ook de gevoeligheid van zijn solvabiliteitsratio ten opzichte van een daling van de Ultimate Forward Rate (UFR) naar 3,20 % getest. De daaruit volgende verhoging van de marktconsistente waarde van de verzekeringspassiva heeft een negatieve impact op de solvabiliteitsratio, die echter beperkt is tot 5 %, gezien het kleine proportionele aandeel van lange-termijn verzekeringspassiva in de balans van Belfius Insurance.

E.5 INTERN MODEL

Niet van toepassing voor Belfius Insurance

E.6 UNDERTAKING SPECIFIC PARAMETERS

Niet van toepassing voor Belfius Insurance

E.7 NON COMPLIANCE

Het risico op non-compliance met de SCR of MCR wordt zeer klein ingeschat op basis van de solide kapitaalbuffer van Belfius Insurance. De SCR en MCR worden gerespecteerd onder de verschillende stresstests van het business plan en de verschillende sensitiviteitsanalyses die werden uitgevoerd op de afsluitingsdatum.

E.8 ANDERE MATERIËLE INFORMATIE

Er hebben zich tussen de afsluitdatum en publicatie van de RSR geen exceptionele evenementen voor gedaan die een materiele impact hebben op de solvabiliteit van Belfius Insurance.

LIJST VAN AFKORTINGEN

AFR *Available Financial Resources*
AMBS *Administrative, Management or Supervisory Body*
ALC *Assets & Liabilities Committee*
ALM *Assets & Liabilities Management*
BCP *Business Continuity Plan*
BE *Best Estimate*
BGAAP *Belgian Generally Accepted Accounting Principles*
CE *Chief Executive Officer*
CF *Cash Flow*
CF *Chief Financial Officer*
CR *Chief Risk Officer*
CO *Chief Operations Officer*
CO PCI & Reinsurance *Chief Officer Public and Corporate Insurance and Reinsurance*
CCO *Chief Commercial Officer*
CP *Consultation Paper*
CRIC *Credit Risk and Impairment Committee*
CRM *Credit Risk Management*
ECB *European Central Bank*
EIOPA *European Insurance and Occupational Pensions Authority*
ESG *Economic Scenarios Generator*
FHIC *Federal Holding and Investment Company*
FTE *Full Time Employee*
ICAAP *Internal Capital Adequacy Assessment Process*
IFRS *International Financial Reporting Standards*
IWI *International Wealth Insurer*
LOB *Line Of Business*
LLP *Last Liquid Point*
MB *Management By Objectives*
NBB *National Bank of Belgium*
ORSA *Own Risk and Solvency Assessment*
P&L *Profit and Losses*
PCI *Public and Corporate Insurance*
PPRA *Process, Product, Reporting, Actuarial studies*
QRT *Quantitative Reporting Templates*
QRR *Quarterly Risk Report*
RAC *Risk Appetite Committee*
RACI *Responsible, Accountable, Consulted, Informed*
RCI *Retail and Commercial Insurance*
RCC *Risk and Capital Committee*
RMF *Risk Management Framework*
RSR *Regular Solvency Reporting*
RUC *Risk and Underwriting Committee*
SAA *Strategic Asset Allocation*
SCR *Solvency Capital Requirements*
SFCR *Solvency and Financial Condition Reporting*
SPC *Strategic challenging, Planning and Controlling Department*
ULAE *Unallocated Loss Adjustment Expenses*
UFR *Ultimate Forward Rate*

APPENDICES

G.1 BIJLAGE 1: LIJST VAN DE OPGENOMEN DOCHTERONDERNEMINGEN

Naam	Adres	Participation
BELFIUS EUROPEAN LOANS FUND ⁽¹⁾ AXA Investment Managers Paris	6, Place de la Pyramide FR-92908 Paris La Défence Frankrijk	100 %
BELFIUS INSURANCE INVEST NV	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100 %
BELFIUS INSURANCE SERVICES FINANCE SA	20, rue de l'Industrie L-8399 Windhof	100 %
BELINS HIGH YIELD ⁽¹⁾ Candriam France	40, rue Washington FR-75408 Paris Frankrijk	100 %
BELINS US CORPORATE BONDS ⁽¹⁾ Candriam France	40, rue Washington FR-75408 Paris Frankrijk	100 %
CORONA NV	Metrologielaan 2 B-1130 Brussel	100 %
COQUELETS NV	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100%
ELANTIS SA	Rue des Clarisses 38 B-4000 Liège	100 %
IMMOACTIVITY SA ⁽²⁾	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100 %
IMMO MALVOZ SPRL	Galileelaan 5 B-1210 Bruxelles	100 %
IMMO ZEEDRIFT SA	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100 %
LEGROS RENIER - LES AMARANTES SEIGNEURIE DE LOVERVAL SA	Galileelaan 5 B-1210 Bruxelles	100 %
LFB SA	Galileelaan 5 B-1210 Bruxelles	100 %
BUREAU LAVEAUX & MARTIN BVBA	Ravensteinstraat 2 bus 3 B-9000 Gent	100 %
CARING PEOPLE NV	Metrologielaan 4 B-1130 Brussel	100 %
QUALITASS NV	Vilvoordsesteenweg 166 1850 Grimbergen	100 %
VDL - INTERASS NV	Brusselsesteenweg 346 bus c B-9090 Melle	100 %
ZAKENKANTOOR FRANS VERFAILLIE BVBA	Grote Markt 38 B-8600 Diksmuide	100 %
AUXIPAR NV	Urbain Britsierslaan 5 B-1030 Brussel	39,7%
ASSURCARD NV	Fonteinstraat 1 A bus 0301 B-3000 Leuven	20 %
BELWING NV	Avenue Maurice-Desteny 13 4000 Liège	20 %
NEWTON BIOCAPITAL, Pricaf Privée de droit Belge SA	Avenue de Tervueren 273 1150 Woluwe-Saint-Pierre	24,4 %
SYNECO ASBL	Place L'Illon 13 B-5000 Namur	20 %
NORTH LIGHT NV ⁽³⁾	Kunstlaan 58 B-1000 Brussel	60%
POLE STAR NV ⁽³⁾	Kunstlaan 58 B-1000 Brussel	60%

(1) geliquideerd in vierde kwartaal van 2017

(2) aangekocht op 3 februari 2017

(3) Verkocht op 29 september 2017

Aviabel : verkocht op 1/04/2017

G.2 BIJLAGE 2: LIJST VAN QRT

De QRT's worden gepubliceerd op de website : <http://www.belfius-insurance.be/nl/publicaties>

CONTACT

Wenst u meer info over Belfius Insurance?

Stuur dan een mail naar
communication@belfius-insurance.be

U kunt ons ook bereiken op +32 2 286 76 11
(ma-do: 8.30 uur - 17 uur/vrij: 8.30 uur - 16.30 uur).

Uiteraard kunt u ons ook volgen op:

[LinkedIn.com/company/belfius-insurance](https://www.linkedin.com/company/belfius-insurance)
of via onze website www.belfius-insurance.be